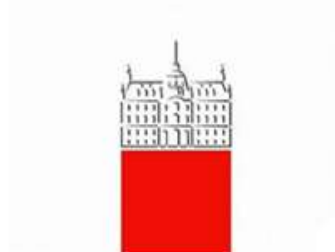

Univerza v Ljubljani

Pravna fakulteta
Univerza v Ljubljani

Univerza v Ljubljani
PRAVNA FAKULTETA

LETNO POROČILO 2022

**Poslovno poročilo s poročilom o kakovosti
Računovodsko poročilo**

Vizitka članice

Ime zavoda:	Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta
Krajše ime zavoda:	Pravna fakulteta
Ulica:	Poljanski nasip 2
Kraj:	Ljubljana
Spletna stran:	www.pf.uni-lj.si
Elektronski naslov:	pf-dekanat@pf.uni-lj.si
Telefonska številka:	(01) 42 03 113
Številka faksa:	(01) 42 03 115
Matična številka:	1627104000
Identifikacijska številka:	SI 13125427
Transakcijski podračun:	01100-6030707313 pri UJP

Poročilo je pripravila Komisija za kakovost v sestavi: Luka Mišič (predsednik komisije, prodekan za kakovost), Karmen Lutman, Jaka Kukavica, Darja Rabzelj, Branko Perhaj, Urban Lečnik Spaić in Samo Čigon.

Kazalo

1	UVOD	5
2	POSŁANSTVO IN VIZIJA	5
3	URESNIČEVANJE CILJEV V LETU 2022 PO DEJAVNOSTIH S SAMOEVALVACIJO	6
3.1	Izobraževalna dejavnost	6
3.1.1	Prva stopnja z evalvacijo študijskih programov	7
3.1.2	Druga stopnja z evalvacijo študijskih programov	23
3.1.3	Tretja stopnja z evalvacijo študijskih programov	27
3.1.4	Program za izpopolnjevanje	30
3.1.5	Internacionalizacija v izobraževalni dejavnosti	32
3.1.6	Vpliv epidemije na izobraževalno dejavnosti in prilagoditve	38
3.2	Raziskovalna dejavnost	38
3.2.1	Sodelovanje v različnih vrstah projektov	38
3.2.2	Izvajanje projektov ARRS	39
3.2.3	Pridobivanje novih projektov	39
3.2.4	Sodelovanje v projektih ARRS v drugih raziskovalnih organizacijah	40
3.2.5	Mednarodni projekti	41
3.2.6	Prijavljanje mednarodnih projektov	43
3.2.7	Razvojni steber financiranja (RSF) in drugi projekti	44
3.2.8	Znanstvene objave	45
3.2.9	Sodelovanje z okoljem	48
3.2.10	Vpliv epidemije na raziskovalno dejavnost in prilagoditve	49
3.3	Umetniška dejavnost	52
3.4	Prenos in uporaba znanja	52
3.5	Ustvarjalne razmere za delo in študij	54
3.6	Založniška dejavnost	61
3.7	Upravljanje in razvoj sistema kakovosti	63
3.7.1	Delovanja sistema kakovosti	63
3.7.2	Mehanizmi za spremljanje in izboljševanje kakovosti	63
3.8	Mednarodne evalvacije in akreditacije	65
3.9	Poslovanje	66
3.9.1	Vodenje in upravljanje Univerze v Ljubljani	66
3.9.2	Kadrovski razvoj in kadrovski načrt	66
3.10	Informacijski sistem	68

3.11	Komuniciranje z javnostjo	70
3.12	Načrt ravnanja s stvarnim premoženjem	71
3.13	Notranji nadzor	73
3.14	Izvajanje nalog po pooblastilu (nacionalno pomembne naloge)	73
3.15	Razvojni cilji	73
3.16	Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev	75
3.17	Računovodsko poročilo	75
3.18	Statistični podatki (realizacija 2022)	76
4	PREDSTAVITEV UNIVERZE/ČLANICE	77
4.4	Organiziranost	78
4.5	Pregled uresničevanja predlogov ukrepov iz poročila 2021	79
4.6	Zakonske in druge pravne podlage, ki urejajo delovanje Univerze v Ljubljani	82

1 UVOD

Ta dokument predstavlja letno poročilo in zajema poslovno poročilo s poročilom o kakovosti in računovodskim poročilom Pravne fakultete Univerze v Ljubljani za leto 2022. Namen dokumenta je celovit in pregleden prikaz dosežkov v letu 2022 ter izvedenih aktivnosti za doseganje strateških ciljev Univerze v Ljubljani.

2 POSLANSTVO IN VIZIJA

Poslanstvo Univerze v Ljubljani

Univerza v Ljubljani goji temeljno, aplikativno in razvojno raziskovanje ter si prizadeva dosegati odličnost in najvišjo kakovost ter izpolnjevati najvišja etična merila na vseh področjih znanosti, umetnosti in tehnike. Na teh področjih skrbi za utrjevanje nacionalne samobitnosti, posebej z razvojem slovenske strokovne terminologije. Na osnovi lastnega raziskovanja ter domačih in tujih raziskovalnih dosežkov izobražuje kritično misleče vrhunske znanstvenike, umetnike in strokovnjake, ki so usposobljeni za vodenje trajnostnega razvoja, ob upoštevanju izročila evropskega razsvetljenstva in humanizma ter človekovih pravic. Posebno skrb namenja razvoju talentov. Spodbuja interdisciplinarni in multidisciplinarni študij. Izmenjuje svoje dosežke na področju znanosti in umetnosti z drugimi univerzami in znanstveno-raziskovalnimi ustanovami. Tako prispeva svoj delež v slovensko in svetovno zakladnico znanja, ki ga prenaša med študente in druge uporabnike. Sodeluje z organizacijami iz gospodarstva in storitvenih dejavnosti v javnem in zasebnem sektorju, z državnimi organi, lokalnimi skupnostmi ter civilno družbo. S tem pospešuje uporabo svojih raziskovalnih in izobraževalnih dosežkov ter prispeva k družbenemu razvoju. Z dejavnim odzivanjem na dogajanja v svojem okolju predstavlja kritično vest družbe.

Vizija Univerze v Ljubljani

Univerza v Ljubljani bo leta 2023 doma in v svetu prepoznana, mednarodno odprta in odlična raziskovalna univerza, ki ustvarjalno prispeva h kakovosti življenja.

Vrednote Univerze v Ljubljani

Univerza v Ljubljani utrjuje akademsko skupnost profesorjev, raziskovalcev, študentov in drugih sodelavcev ter si prizadeva za uveljavitev doma in v svetu. Svoje raziskovanje, izobraževanje, strokovno in javno delovanje ter razmerja med člani utemeljuje na naslednjih vrednotah, in sicer na:

- akademski odličnosti oziroma zagotavljanju čim višje kakovosti,
- akademski svobodi sodelavcev in študentov, posebej svobodi ustvarjalnosti,
- avtonomiji v odnosu do države, političnih strank, korporacij in verskih skupnosti,
- humanizmu in človekovih pravicah, vključujoč enakost možnosti in solidarnost,
- etičnem in odgovornem odnosu do sveta.

Poslanstvo in vizija Pravne fakultete Univerze v Ljubljani

Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju poročila pogosto PF) je avtonomna in ustvarjalna akademska skupnost učiteljev, raziskovalcev, študentov in drugih sodelavcev. Njena visoka akademska odličnost temelji na kakovostni izvedbi študijskih programov, stalni interakciji s spreminjajočim pravnim okoljem in razvijajočo sodno prakso ter vpetosti njenih članov v družbeno okolje. Družbena odgovornost PF je trdna podpora vladavini prava in pravni državi kot najvišji civilizacijski vrednoti. Pravna fakulteta bo še naprej zasledovala svoj cilj in ostala najboljša pravna šola v državi, katere diplomanti bodo najboljše usposobljeni za opravljanje najzahtevnejših pravniških poklicev v pravosodju in sposobni vključevanja v mednarodni prostor. Cilj ostaja uvrstitev med pravne fakultete, ki v svetovnem merilu izstopajo s svojo odličnostjo in kakovostjo ter sodobnim in ustvarjalnim pristopom k pravnemu študiju. Pravna fakulteta izvaja pedagoško in znanstveno raziskovalno delo. Fakulteta izvaja nacionalni raziskovalni in razvojni program kot del obveznega pedagoškega dela in v sklopu

temeljnih, aplikativnih, razvojnih in drugih projektov. Raziskovalno in razvojno delo kot del obveznega pedagoškega dela izvajajo visokošolski učitelji in visokošolski sodelavci na svojih področjih. Pravna fakulteta si bo tudi v prihodnje prizadevala še izboljšati kakovost študija, razširiti obseg in intenzivnost raziskovalnega dela na pravnem področju in še intenzivirati mednarodne povezave v okviru tega. Za postopno uresničevanje poslanstva in razvojne vizije in za razrešitev navedenih temeljnih razvojnih vprašanj potrebuje Pravna fakulteta jasne strateške usmeritve ter iz njih izpeljane dolgoročne cilje. Ti usmeritve in cilji so zajeti v Strategiji razvoja Pravne fakultete Univerze v Ljubljani 2013-2020, ki jo je sprejel senat fakultete na svoji 9. seji 23. junija 2014 in je dostopna na <http://www.pf.uni-lj.si/media/strategijapf1.pdf>. Fakulteta bo v letu 2023 sprejela novo Strategijo razvoja na podlagi nove Strategije razvoja Univerze v Ljubljani.

3 URESNIČEVANJE CILJEV V LETU 2022 PO DEJAVNOSTIH S SAMOEVALVACIJO

3.1 Izobraževalna dejavnost

Do leta 2020 je Univerza v Ljubljani (UL) zasledovala tri poglobitve dolgoročne cilje na področju izobraževanja, in sicer:

- nekoliko zmanjšati število študentk in študentov,
- povečati število diplomantov za tretjino in povečati kakovost diplom,
- zmanjšati razdrobljenost programov.

Te cilje je v letu 2021 na podlagi ocene o spremenjenih okoliščinah v družbenem okolju, v katerem deluje, prilagodila, in sicer s preusmeritvijo v rahlo povečanje števila vpisanih študentk in študentov v 1. letnik redni študija. V letu 2021 je bil namreč prvič po dolgem času uradno zabeležen primanjkljaj pravnikov na področjih klasičnih pravniških poklicev, tako določeno rahlo povečanje števila vpisanih študentk in študentov v 1. letnik rednega študija pa je PF zasledovala tudi v letu 2022.

Upošteva je navedene dolgoročne strateške cilje UL je tudi ena od poglobitvenih usmeritev PF dvig kakovosti na področju izobraževanja. Ob tem pa lahko poročamo, da je PF navedene cilje UL na tem področju v veliki meri dosegla.

Kot že zapisano, bo PF svojo strategijo na osnovi strategije UL pripravila v letu 2023. Pri tem ne pričakujemo prelomnih sprememb, pač pa postopno spremljanje in povečevanje kakovosti pedagoških in znanstvenoraziskovalnih procesov na podlagi že doseženega v prejšnjem obdobju. Zaradi obeta številčnejših generacij dijakov tudi v naslednjih letih, hkrati pa povečanega trenda upokojevanja med aktivnimi izvajalci klasičnih pravniških poklicev, bo fakulteta opravila vnovični razmislek, ali v prihodnji strategiji slediti preusmeritvi iz preteklih let, to je preusmeritvi v postopno rahlo dvigovanje števila vpisanih, pri čemer bo pozorna, da ne bo zmanjšala učinkov bistveno zmanjšanega vpisa v preteklem desetletju (opazno zvišanje števila maturitetnih točk, potrebnih za vpis na fakulteto, višja povprečna ocena izpitov ipd.)

Izhajajoč iz veljavne Strategije razvoja Pravne fakultete Univerze v Ljubljani (2013–2020) zasleduje PF na področju izobraževanja zlasti te poglobitve cilje:

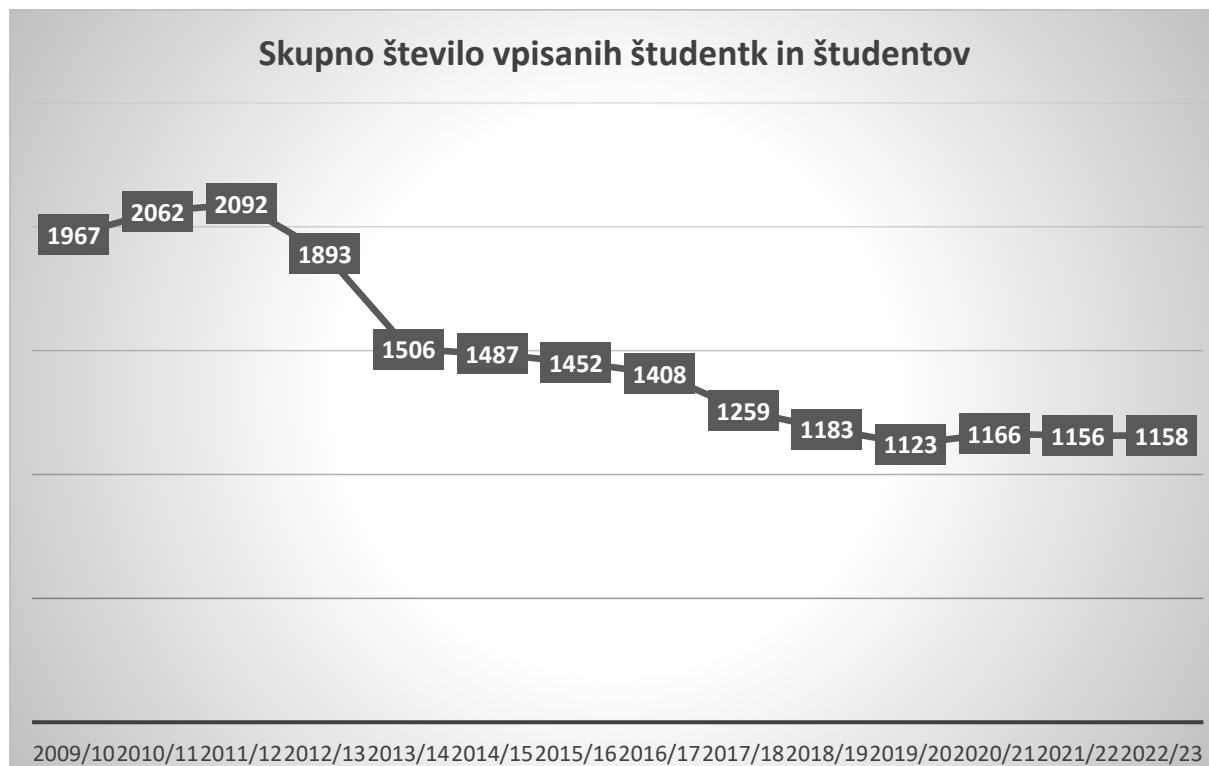
- izobraziti široko razgledanega pravnika, ki se bo znal samostojno in kreativno soočiti z družbenimi izzivi;
- povečati kakovost izvedbe študijskih programov na vseh stopnjah študija (pri tem velja, da bo PF od študijskega leta 2023/24 izvajala enovit magistrski študijski program Pravo);
- povečati uspešnost in učinkovitost študija;
- tesneje povezati znanstvenoraziskovalno in izobraževalno dejavnost;
- okrepiti sodelovanje z drugimi visokošolskimi zavodi znotraj in izven UL;
- okrepiti vse oblike mednarodnega sodelovanja na pedagoškem področju;

- intenzivneje povezati izvedbo pedagoškega procesa z družbenim okoljem, predvsem z
- vključevanjem strokovnjakov iz pravosodja.

3.1.1 Prva stopnja z evalvacijo študijskih programov

PF je že kmalu po začetku izvajanja dvostopenjskega študija prava ugotovila, da delitev študija prava v dve stopnji ni ustrezna. Ločenost 1. in 2. stopnje neugodno vpliva na možnost smiselnega spremljanja kazalnikov kakovosti. Ta dejavnik je bil v preteklih letih izpostavljen kot ena ključnih pomanjkljivosti na področju zagotavljanja kakovosti študija na PF. Senat PF je že v letu 2014 sprejel prvo različico enovitega magistrskega študija prava, jo nato spreminjal in izpopolnjeval ter v začetku leta 2019 sprejel dokončen program enovitega magistrskega študija prava. Po sprejemu programa na Senatu smo pripravili vlogo za začetek postopka akreditacije. V letu 2020 je bil predlog programa obravnavan v postopku na UL, potrdil ga je Senat UL, fakulteta pa ga je oktobra 2020 posredovala v obravnavo na NAKVIS. Z njihovo odločbo z dne 30. septembra 2021 smo prejeli potrditev našega predloga programa enovitega petletnega študija, s katerim bomo sedanji dvostopenjski študij prava nadomestili. Z vpeljevanjem novega enovitega programa bomo pričeli v prihodnjem študijskem letu 2023/24.

PF je skladno s Strategijama UL in PF v zadnjem desetletju postopno zmanjševala število študentk in študentov. Število je od študijskega leta 2010/11 do študijskega leta 2019/20 upadlo s približno 2.100 na približno 1.150. V študijskem letu 2020/21 prvič opazili minimalni porast, in sicer je bilo skupno vpisanih 1.166 študentk in študentov (glej tudi graf 1, ki prikazuje gibanje skupnega števila študentk in študentov PF od uvedbe bolonjskih študijskih programov), medtem ko je v prihodnjih letih to število bilo nekoliko nižje, in sicer 1156 in 1158 vpisanih študentk in študentov. Dosegli smo torej približno 45% upad števila študentov, kar je bistveno izboljšalo kvaliteto učnega procesa, predvsem zaradi boljšega razmerja med številom študentov in pedagogov, na kakovost pa vpliva tudi višji vstopni prag za vpis na pravni študij, zaradi katerega se na PF v povprečju vpisujejo uspešnejši dijaki, zaradi česar ocenjujemo, da mora prihodnji dvig števila vpisanih študentk in študentov, ki odraža velikost generacije dijakov in potrebe trga, postopen in, kot izhaja iz nadaljevanja, zasledujoč ustrezno razmerje med številom pedagogov in drugih zaposlenih ter študentk in študentov.

Graf 1: Gibanje skupnega števila študentk in študentov (na programih 1., 2. in 3. stopnje) od uvedbe bolonjskih študijskih programov

Kljub občutnemu zmanjševanju skupnega števila študentk in študentov in novim zaposlitvam v študijskem letu 2022/23 je za PF še vedno značilno **neustrezno razmerje med številom pedagogov (in drugih zaposlenih) ter študentk in študentov**, kar je eden od pomembnih kazalnikov kakovosti izobraževalne dejavnosti. Zmanjševanje skupnega števila študentk in študentov je možno pojasniti zlasti z zmanjšanim številom razpisanih mest v 1. letniku I. stopnje; od leta 2015/16 razpisujemo 200 mest na rednem študiju, pred tem pa 256 in celo več mest. Generacije, ki zaključujejo študij, so bile do štud. leta 2018/19 še vedno številčnejše od generacij, ki se na novo vpisujejo na PF,¹ kar pa se je v štud. letu 2019/20 spremenilo, saj je velika večina študentk in študentov, vpisanih v 2014/15 (256 razpisanih mest), zaključila študij. Trend upadanja števila študentk in študentov se je zato pričakovano ustavil. V študijskem letu 2021/22 smo razpisali 225 vpisnih mest na rednem študiju, enako pa velja za študijsko leto 2022/23 zato pričakujemo, da bo število študentk in študentov tudi v prihodnje ostalo približno na ravneh zadnjih dveh študijskih let. Kot napovedano v poročilu o kakovosti iz leta 2019, smo se v preteklih letih in tudi lani posebej posvetili analizi izpisovanja študentov s PF.

Tabela 1: Izpisani v obdobju 2017 – 2022

	<i>vsi</i>	<i>redni</i>	<i>izredni</i>	<i>nazadnje vpisani v 1. letnik</i>	<i>ženske</i>	<i>moški</i>
2017	97	64	33	68 = 70,1%	72	25
2018	98	64	34	78 = 79,6%	70	28
2019	112	87	25	88 = 78,6%	76	36
2020	91	63	28	66 = 72,6%	70	21
2021	88	61	27	79 = 89,8%	67	21
2022	92	58	34	78 = 84,8%	63	29

Iz podatkov v tabeli izhaja, da se je v zadnjih petih letih s PF povprečno izpisalo med 90 in 100 študentov letno, največ v letu 2019, in sicer 112. Podatka iz leta 2022 (92) in 2021 (88) pa nakazujeta, da je bilo leto 2019 izjemno in da ne gre za trend povečevanja števila izpisanih študentov, ki bi bil bolj zaskrbljujoč kot stalno relativno visoko število izpisov. Še vedno velja, da večina študentov, ki se izpišejo iz študijskega programa, ni zaključila niti prvega letnika študija (med 70% in 90%). Večina preostalih izpisanih študentov se je izpisala medtem, ko so bili vpisani v 2. letnik študija, posamični izpisi v višjih letnikih pa so predvsem posledica neuspešnega opravljanja posameznega izpita ob izkoriščenju vseh štirih oziroma petih možnosti, ki jih daje Statut UL. Na podlagi teh podatkov lahko sklepamo, da se študenti izpisujejo predvsem zato, ker ugotovijo, da jim pravni študij vsebinsko ne ustreza ali pa je prezahteven (tezo o prezahtevnosti študija potrjuje tudi relativno bistveno višji delež izpisanih izrednih študentov, ki so bili v povprečju bistveno manj uspešni pri srednješolskem

¹ Drug dejavnik pri zmanjševanju, ki je bil aktualen zlasti v letu 2016, je zaključevanje starega magistrskega programa. Glej *Poslovno poročilo Pravne fakultete Univerze v Ljubljani s poročilom o kakovosti za leto 2016*.

izobraževanju). Izredno zanimivo in predvsem potrebno za načrtovanje kakršnihkoli ukrepov bi bilo imeti podatek o razlogu za izpis za vsakega posameznega študenta, vendar teh podatkov zaenkrat nismo mogli pridobiti. Študenti v obrazcu za izpis lahko zapišejo razlog izpisa, vendar tega večinoma ne naredijo. Razmislek, ki ga bo opravila Komisija za kakovost, bi šel lahko v smeri obvezne izpolnitve tega dela obrazca, vendar gre lahko za občutljive osebne podatke, zato bi bilo treba preučiti tudi druge možnosti za pridobitev želenih podatkov.

Podobno kot v preteklih letih velja opozoriti, da upadanje števila študentk in študentov načeloma ni posledica upadanja zanimanja za študij prava na PF. Kljub nekaterim manj naklonjenim zunanjim okoliščinah (npr. številčno manjše generacije glede na daljša pretekla časovna obdobja, konkurenca na trgu pravnega izobraževanja) ostaja zanimanje za študij na PF sorazmerno veliko. PF je vpisna mesta na rednem študiju vedno zapolnila že v prvem prijavnem roku. Pri tem velja, da se vsako leto nekateri sprejeti kandidati dejansko ne vpišejo, kot ugotavlja Referat za študijske zadeve predvsem zato, ker so bili sprejeti na študij v tujino. Podatki pa kažejo, da se interes za študij na naši fakulteti povečuje: na razpis v študijskem letu 2019/20 se je prijavilo 41,5% več kandidatov, kot je bilo razpisanih mest, medtem ko je bil prejšnja leta ta presežek le okrog 27%. V študijskem letu 2020/21 je bil presežek prijav že 49%, v študijskem letu 2021/22 pa kar 52,5%. V študijskem letu 2022/23, je presežek znašal 38%, pri čemer nekoliko nižja vrednost izhaja iz dejstva, da se je vpis v prvi letnik prvič povečal z 200 (omejitev uvedena v študijskem letu 2015/16) na 225. Medtem ko se je v študijskem letu 2021/22 na razpisanih 200 mest prijavilo 305, se je v študijskem letu 2022/23 na razpisanih 225 mest prijavilo 320 dijakov. Porast zanimanja za študij na PF je lahko deloma posledica večjih generacij, ki sta se v preteklih letih vpisovali v visokošolske programe, vendar ocenjujemo, da je velik interes za vpis na PF v zadnjih letih predvsem odraz dolgoročnih prizadevanj PF za kakovost študija in ohranitev njenega visokega ugleda. Poleg tega pa je PF podobno kot v preteklih letih tudi v letu 2022 aktivno delovala v smeri promocije študija prava na PF. Tako je npr. v namen celovite predstavitve pravnega študija (poleg ponovno dobro obiskanih informativnih dni z udeležbo okrog 1200 dijakin in dijakov) v sodelovanju s številnimi srednjimi šolami po Sloveniji organizirala tudi vrsto predstavitev študija in obštudijskih dejavnosti, ki potekajo na PF (na primer predstavitev PF na Sejmu izobraževanja in poklicev – Informativa, obiski in predstavitve študija na PF na srednjih šolah, ki jih skrbno izvajajo predvsem asistenti PF). Pri organizaciji in izvedbi predstavitev gre posebej izpostaviti odlično sodelovanje zaposlenih ter študentk in študentov na PF. V letu 2021/22 smo dijake nekaterih gimnazij vnovič povabili, da lahko preživijo en dan na fakulteti ter se udeležijo predavanj in vaj skupaj z našimi študenti. Med 21. 2. in 3. 3. 2022 je fakulteto oddaljeno, s pomočjo aplikacije Zoom, »obiskalo« 77 dijakin in dijakov iz 30 gimnazij in drugih srednjih šol, pri čemer so sodelovali pri predavanjih oziroma vajah pri več kot 10 predmetih. Iz podatkov v Tabeli 2, ki kažejo gibanje števila razpisanih vpisnih mest za redni in izredni študij od uvedbe bolonjskih študijskih programov, lahko jasno razberemo zavezanost PF k cilju zmanjševanja števila študentk in študentov do vključno lanskega leta, ko se je vpis po več letih vnovič povečal nad 200, in sicer na 225. V skladu s preusmeritvijo na tem področju, pojasnjeno na uvodnih straneh, v prihodnjih letih pri vpisu pričakujemo rahel porast.

Tabela 2: Število razpisanih mest na univerzitetnem študijskem programu I. stopnje

Število razpisanih mest		
<u>Leto</u> ²	<i>Redni</i>	<i>Izredni</i>
2009/10	380	200
2010/11	380	200
2011/12	380	200
2012/13	320	160
2013/14	256	160
2014/15	256	160
2015/16	200	100
2016/17	200	100
2017/18	200	100
2018/19	200	100
2019/20	200	100
2020/21	200	100
2021/22	200	100
2022/23	225	100

² V študijskem letu 2008/2009 je PF zadnjič razpisala prosta mesta za (stari) univerzitetni dodiplomski študij Pravo. Od študijskega leta 2009/10 se podatki o razpisanih mestih nanašajo na (bolonjski) univerzitetni študijski program I. stopnje.

Graf 2: Število vpisanih na univerzitetni študijski program I. stopnje

Graf 2 kaže, da je skupno število vpisanih v 1. letnik univerzitetnega študijskega programa I. stopnje sicer v zadnjih štirih letih nekoliko poraslo, kar pa je posledica večjega števila vpisanih na izredni študij v zadnjih treh študijskih letih (Tabela 3). Kljub opisanemu trendu pa je število vpisanih na izredni študij še vedno bistveno nižje od razpisanih mest, ki je že nekaj let 100 mest. V študijskem letu 2019/20 smo opravili analizo izrednega študija, na podlagi katere smo v letu 2020/21 poskusno uvedli nov model poučevanja izrednih študentov na način, ki je bližje poučevanju rednih študentov. Ugotovili smo namreč, da izredni študentje v povprečju malo obiskujejo posebne pedagoške ure, ki so jim namenjene, ampak se raje vključujejo v pedagoške ure, namenjene rednim študentom. Na podlagi opravljene analize o izvedbi izrednega študija in pričakovanih izrednih študentov smo nadaljevali s tem pristopom tudi v letu 2021/22 in letu 2022/23. Zgoraj omenjena analiza je pokazala tudi, da se je v letu 2018/19 v enem letu po vpisu izpisalo 18% študentov, kar je nekoliko manj kot prejšnja leta, a še vseeno kar precej. Med redne študente v času celotnega študija preide le približno četrtina izrednih študentov. V štirih letih prvostopenjski študij zaključi bistveno manj izrednih (v zadnjih štirih letih med 3,12% in 8,89%) kot rednih (v zadnjih štirih letih med 23,1% in 28,2%) študentov.

Tabela 3: Število (prvič) vpisanih v 1. letnik izrednega študija

	2016/17	2017/18	2018/19	2019/2020	2020/21	2021/22	2022/23
Število prvič vpisanih	45	24	43	53	56	60	47

Podatki v Tabeli 4 prikazujejo aktualno stanje vpisanih študentk in študentov na PF v začetku študijskega leta 2022/23, in sicer po različnih letnikih in načinih študija (vpisa).

Tabela 4: Število vpisanih na I. stopnji študija v študijskem letu 2022/23

2022/2023	1. LETNIK		2. LETNIK		3. LETNIK		4. LETNIK		DODATNO LETO		Skupaj
	Red.	Izred.	Red.	Izred.	Red.	Izred.	Red.	Izred.	Red.	Izred.	
Prvič	224	47	163	13	129	7	146	4	27	0	760
Ponovno	47	23	12	1	6	0	0	0	0	0	89
podaljšan status	1	0	2	0	1	0	2	0	1	0	7
Skupaj	272	70	177	14	136	7	148	4	28	0	856

V preteklih letih je bilo že večkrat poudarjeno, da omejevanje števila vpisanih in posledično manjše število študentk in študentov samo po sebi ni zagotovilo, da se bodo na PF res vpisali tudi najustreznejši kandidati in kandidatke za študij prava. Zato je bila v razpravah na fakulteti večkrat v ospredju možnost ponovne uvedbe sprejemnega izpita, pri čemer pa se vedno znova zastavi tudi vprašanje vsebine takega izpita, torej kako zajeti in ustrezno preveriti vse sposobnosti, ki se zahtevajo za dobrega pravnika. Zaenkrat se za sprejemni izpit nismo odločili, in sicer tudi na podlagi poročil iz tujine, pri katerih so pravne fakultete poročale, da je uspešnost študentov na predhodnem izobraževanju najbolj napovedovala njihovo uspešnost na pravnem študiju. K tej odločitvi je prispevalo tudi dejstvo, da odkar razpisujemo po 200 vpisnih mest (od leta 2015/16 dalje), stalno rahlo narašča število točk, potrebnih za vpis v program prve stopnje, in sicer od 72,5 na 82 v letu 2021/22, medtem ko se je število točk, skoraj gotovo zaradi povečanega števila vpisnih mest, v letu 2022/23 znižalo na 77 (Tabela 5). Omejitev je še zmeraj mnogo višja kot v preteklih letih in npr. enaka omejitvi izpred dveh let, zaradi česar na PF ne pričakujemo upada v kakovosti študija. V Tabeli 6 spodaj smo za zadnjih sedem let (do leta 2022/23) naredili tudi pregled minimuma povprečja ocen, potrebnih za pridobitev Zoisove štipendije, ki izkazuje izrazit trend naraščanja, v opazovanem obdobju v povprečju za več kot pol ocene.

Tudi v prihodnjih letih bomo spremljali, ali bo boljši uspeh vpisanih v srednji šoli prispeval k dvigu študijske uspešnosti (povprečne ocene, prehodnost med letniki) in ali je našo dosedanje usmeritev potrebno glede tega na kakršenkoli način prilagoditi.

Tabela 5: Točke, potrebne za vpis v program 1. stopnje (redni študij)

	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Točke, potrebne za vpis	63	72,5	72,5	73	72	76	77	82	77

Tabela 6: Minimum povprečje ocen, potreben za Zoisovo štipendijo (Top 5) po letnikih

TOP 5%	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
1. letnik	8,63	8,38	8,25	9,00	8,29	8,75	8,75
2. letnik	8,89	9,13	8,78	9,11	9,22	9,0	9,33
3. letnik	9,43	9,63	9,63	9,5	9,67	9,86	9,75
4. letnik	9,11	9,36	9,27	9,36	9,33	9,56	9,6

PF od študijskega leta 2009/10 razpisuje tudi več mest za tujce. Ker je analiza njihovega uspeha pri študiju pokazala izrazito slabo podobo (le 11,3% jih je po vpisu v obdobju med študijskimi leti 2009/10 do 2015/16 napredovalo iz 1. letnika), je PF s študijskim letom 2018/19 med vpisne pogoje dodala znanje slovenščine. PF namreč ocenjuje, da je neznanje (ali nezadostno znanje) slovenščine poglavitni razlog za takšen slab študijski uspeh vpisanih študentov tujcev, ker študij prava temelji na natančnem razumevanju pravnih besedil ter sposobnosti konciznega ustnega in pisnega izražanja v slovenščini. Zaradi nacionalne obarvanosti velikega deleža predmetov je pretežni del študijske literature v slovenščini, ki se za študente tujce brez dobrega znanja slovenskega jezika očitno kaže kot prevelika ovira. V študijskem letu 2018/19 so se na mesta za tujce vpisale le tri študentke in predložile potrdilo o znanju slovenščine na zahtevani ravni B2. Vse omenjene študentke, vpisane v 2018/19, še vedno niso opravile pogojev za napredovanje (dve nista opravili nobenega izpita, ena pa le tri). Od 8 vpisanih tujcev v študijskem letu 2019/20 je ena opravila pogoj za redno napredovanje v 3. letnik, ena pa je še naprej vpisana v 2. letnik s podaljšanim statusom, ena se je izpisala na novo, štirje pa še vedno niso opravili nobenega izpita za prvi letnik in očitno nič več ne študirajo. V študijskem letu 2020/21 so se na mesta za redni študij za tuje državljane (iz držav, ki niso članice EU) vpisali štirje študenti. En se je po opravljenih dveh izpitih izpisal. Dve nista opravili nobenega izpita in pavzirata, ena od njiju je imela status študenta s posebnimi potrebami, zdravstvene težave ima tudi v tem letu in je na zdravljenju. Preostali študent pa je zelo uspešen (opravil je vse izpite) in se redno vpisal v 2. letnik. V študijskem letu 2021/22 se je vpisalo pet študentov, in sicer iz nekdanjih jugoslovanskih držav in (en) iz Ukrajine.

Pravna fakulteta je spomladi 2022 sodelovala na virtualnih Informativnih dnevih v zvezi z aktivnostmi s področja informiranja in nujenja podpore za mednarodne študentke in študente kjer se UL udeležencem med drugim predstavi na virtualnem sejmu – Virtual Fair of Education: <https://friendlyhr>. Gre za vzpostavitev virtualne hale UL, v kateri bodo predstavljene vse članice UL (3 akademije in 23 fakultet). V okviru virtualnega sejma je predvidena promocija predvsem v regiji Zahodnega Balkana. Ker je v povprečju študijski uspeh tujcev, kljub temu da morajo pred vpisom izkazati ustrezno znanje slovenščine, slab, bomo skušali analizirati morebitne druge razloge za to in ugotoviti, ali so med njimi (tudi) takšni, na katere lahko vpliva fakulteta.

Običajno se kot kazalnika kakovosti upoštevata tudi **prehodnost** študentk in študentov med letniki ter **povprečno trajanje študija**. PF je že v preteklih letih razmeroma nizko prehodnost izpostavljala kot eno od težav pri spremljanju kakovosti izobraževalne dejavnosti. Po eni strani je lahko nizka prehodnost res (upravičeno) razumljena kot pokazatelj sistemskih težav pri študiju, a po drugi strani prav to kaže tudi na ohranjanje trajne skrbi PF za visoko raven študijskih standardov in kakovost njenih diplomantk in diplomantov, ki jih PF ne želi za vsako ceno podrežati pragmatičnim interesom, tj. zgolj nominalnemu dvigu kakovosti. Kljub ambivalentnemu odnosu do prehodnosti kot kazalniku kakovosti študija, pa PF vsa leta spremlja njegovo vrednost. V Tabeli 7 so prikazani podatki o prehodnosti ob začetku študijskega leta 2021/22. Primerjava z letom 2020/21 je pokazala, da je iz 1. v 2. letnik v lanskem letu napredovalo 5,2% manj študentov (od tega 4,8% manj rednih in 1,9% manj izrednih študentov). Manjša prehodnost kot v letu 2020/21 se je kazala tudi pri prehodu iz 2. v 3. in iz 3. v 4. letnik. Nekaj let pred tem je prehodnost ostajala približno na istih odstotkih. Vzroke za nekoliko nižjo prehodnost, ki pa še zmeraj presega povprečje preteklih let oziroma preteklega daljšega časovnega obdobja, je iskati v manjšem številu vpisanih študentov in povečevanju točk, ki se zahtevajo za vpis na PF, predvsem pa v prizadevanjih PF za spodbudo študentov k sprotnemu študiju, ki se pri posameznih predmetih kaže npr. z uvedbo semestrskih kolokvijev in možnosti pridobivanja delnih ocen s seminarskimi nalogami in sodelovanjem pri pouku. Z vsakim letom se tudi krepi sistem tutorstva, ki ga zagotavljamo za veliko večino predmetov na prvi stopnji študija in ki pomeni pomembno oporo in pomoč študentom pri študiju in načrtovanju opravljanja študijskih obveznosti. Pri tem pa ocenjujemo, da je v študijskem letu 2020/2021 pandemija predstavljala manj pomemben zunanji faktor, ki je v letu poprej pomembneje vplival na vse vidike študijskega procesa in praviloma doprinesel v večji prehodnosti kot tudi višjim ocenam. Podatki namreč kažejo, da je prišlo v letnem semestru 2020 do rahlega porasta povprečnih ocen pri izpitih na PF, porast prehodnosti pa je bil še bistveno bolj izrazit, medtem ko so se povprečne ocene v študijskem letu 2021/22 razen v prvem letniku študija nekoliko znižale, a vendar praviloma ostale nad povprečjem preteklih let. Koliko so na te podatke vplivali sprememba načina pedagoškega procesa (na daljavo), koliko pa zunanji dejavniki (npr. več časa za študij ob odsotnosti drugih študentskih dejavnosti), je težko z gotovostjo oceniti, saj padec povprečnih ocen ni bil velik. Podatki za to leto o prehodnosti na I. stopnji študija so zbrani v Tabeli 7a in v primerjavi z letom 2021/22, ko je prehodnost izrazito porasla, izkazujejo izrazito zvišanje pri prehodnosti iz prvega v drugi letnik, izrazito znižanje oziroma ustalitev pri prehodnosti iz drugega v tretji letnik in rahlo zvišanje pri prehodnosti iz tretjega v četrti letnik. Zaradi nekonsistentnega trenda je težko ugotoviti, ali gre pri znižanjih zgolj za korekcijo na predhodno raven (npr. zaradi zamika pri prilagoditvi zlasti na primernejše načine izvedbe izpitov na daljavo) in ali so zvišanja rezultat pandemičnega obdobja, ko so študenti, sklepamo lahko, zaradi omejitve javnega in zasebnega življenja več časa namenili študiju, tako pridobljene prakse pa prenesli tudi v kasnejše obdobje študija. To sicer ne more držati v razmerju do dviga prehodnosti iz prvega v drugi letnik študija, saj gre v tem primeru za generacijo, ki se je v študijski proces praviloma vključevala brez posebnih omejitev ali prilagoditev pri načinu dela, kjer lahko sklepamo, da je k dvigu prehodnosti pomembno pripomogla odprava kriterija pozitivnega kolokvija za pridobitev 4 ECTS za sodelovanje v študijskem procesu pri predmetu Rimsko pravo. Pri tem pa je treba upoštevati, da gre vendarle tudi pri izrazitejšem zvišanju prehodnosti za globalno manjši odstop. Pri tabeli 7 gre opozoriti na nizko prehodnost izrednih študentov iz drugega v tretji letnik, pri čemer je izredno vpisan le en študent, predlani pa jih je bilo v drugi letnik skupaj s t. i. ponavljalci vpisanih 11. Pri tabeli 7a kaže izpostaviti, da sta oba izredna študenta v tretjem letniku napredovala redno, medtem ko so v četrti letnik vpisani štirje izredni študenti.

Tabela 7: Prehodnost na I. stopnji študija 2021/2022

<i>Prehodnost</i>	<i>1. letnik (Iz prvega v drugi)</i>	<i>2. letnik (Iz drugega v tretji)</i>	<i>3. letnik (Iz tretjega v četrti)</i>
Skupaj	49,4 %	84,8 %	94,9 %

Redni	61,0 %	92,6 %	98,4%
Izredni	11,7 %	9,1 %	58,3 %

Tabela 7a: Prehodnost na I. stopnji študija iz 2021/22 v 2022/23

<i>Prehodnost</i>	<i>1. letnik (Iz prvega v drugi)</i>	<i>2. letnik (Iz drugega v tretji)</i>	<i>3. letnik (Iz tretjega v četrti)</i>
Skupaj	55,0 %	80,0 %	96,2 %
Redni	66,8 %	80,1 %	94,8 %
Izredni	17,1 %	77,8 %	opomba

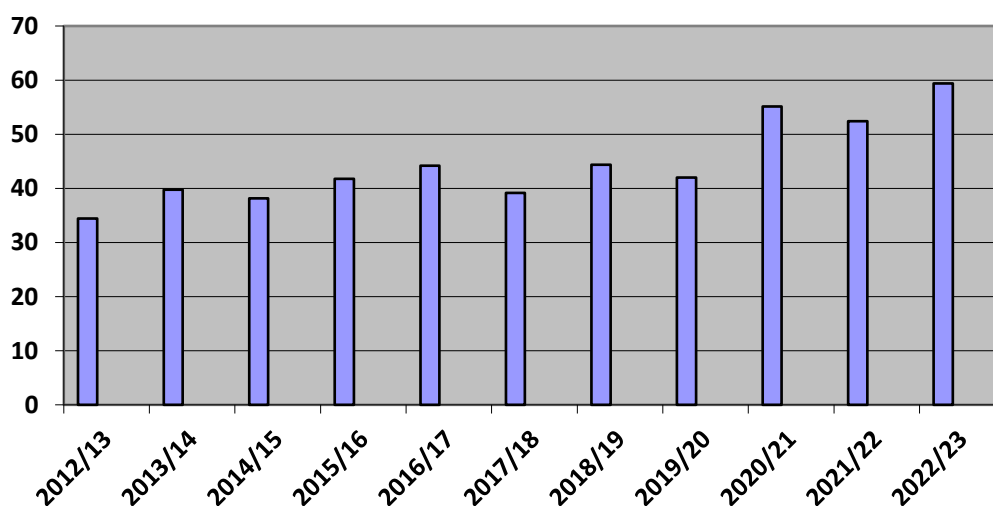
V Tabeli 8 prikazujemo le **čisto prehodnost iz 1. v 2. letnik**, ki je izračunana nekoliko drugače kot prehodnost v Tabeli 7, in sicer tako, da zajema le študente 2. letnika, ki so redno napredovali iz 1. letnika (torej brez t. i. ponavljalcev).³ Iz tabele izhaja, da se je prehodnost najprej nekoliko povečala, in sicer po tem, ko je PF začela zmanjševati število vpisnih mest, in je nato do leta 2019/20 nihala med približno 38% in 44%. V letu 2019/20 pa je prehodnost izrazito narasla – od 41% leta 2018/19 na 55% leta 2019/20. Kot že omenjeno, se je na eni tretjini letnega semestra 2020 začela pandemija, ki je nato zaznamovala tudi vsa tri izpitna obdobja. Kljub temu da je bila epidemija 18. 5. 2020 preklicana, so namreč v času vseh izpitov veljale stroge omejitve glede združevanja v izobraževalnih ustanovah, ki so onemogočale fizično izvedbo nekaterih izpitov, druge pa je bilo treba izvesti na drugačen način kot običajno. Spremembe pri poučevanju in nato izvedbi izpitov so lahko vplivale na prehodnost, gotovo pa so nanjo vplivali tudi številni drugi dejavniki, povezani z epidemijo, ki jih bomo lahko vsaj delno analizirali že v letu 2022. Za ta ogromen skok v prehodnosti, ki je brez vzporednice v skoraj desetletju spremljanja tega kazalca, ni enoznačne razlage, še posebej v luči dejstva, da se je prehodnost v lanskem letu spet znižala, a ne veliko in ostaja še vedno na 52,4%. Praviloma lahko tudi letos vztrajamo na domnevi, da je sprememba povezana s pandemijo, pri čemer predpostavljamo, da je ta po eni strani lahko pomembnejše in trajno (in sicer pozitivno) vplivala na študijske navade študentk in študentov, saj v letu 2022/23 beležimo rekordno visoko čisto prehodnost, in sicer kar 59,41%. Epidemija pa je po drugi strani utegnila na študijski proces učinkovati prav tako trajno, a negativno, in sicer vplivati na pojav še vedno prisotnih dejavnikov, nezavednega znižanje zahtevnosti študija. Prav tako je k skoku lahko prispevalo tudi težje nadziranje pisnih preverjanj znanja v novem digitalnem okolju, ki se mu pedagogi niso znali prilagoditi, medtem ko so se nekateri izpiti oddaljeno izvajali tudi v obdobju po preklicu epidemije. Vendarle pa ne smemo kot morebitnega razloga za povečano prehodnost zanemariti izjemen dodaten angažma učiteljev in asistentov za kakovost vseh kategorij izobraževalnega procesa v skrbi za znanje študentov prav zaradi takrat novega položaja, v katerem smo se znašli zaradi pandemije. Celostna analiza, ki jo bosta opravili Komisija za

³ UL prehodnost med letniki, ki jo lahko primeroma opredelimo s pomočjo prehodnosti iz 1. v 2. letnik, izračunava na sledeč način: število vpisanih v 2. letnik v obdobju t (tekočem študijskem letu) brez ponavljavcev / število vpisanih v 1. letnik vključno s ponavljavci v prejšnjem študijskem letu ($t-1$).

kakovost in Komisija za študijske zadeve, je tako bistvena za kakovosten razvoj študijskega procesa v obdobju po epidemiji.

Tabela 8: Čista prehodnost v 2. letnik rednih študentov (prvi vpis v 2. letnik / prvi vpis v 1. letnik)

<i>Štud. leto napredovanja</i>	<i>Čista prehodnost v %</i>
2012/2013	34,45
2013/2014	39,76
2014/2015	38,15
2015/2016	41,77
2016/2017	44,21
2017/2018	39,15
2018/2019	44,34
2019/2020	41,97
2020/2021	55,15
2021/2022	52,4
2022/2023	59,41

Graf 2a: Čista prehodnost v 2. letnik rednih študentov (prvi vpis v 2. letnik / prvi vpis v 1. letnik)

Čista prehodnost izrednih študentk in študentov iz 1. v 2. letnik pa je tradicionalno bistveno nižja in se v letih, navedenih v Tabeli 8, giblje le okrog 15%. V zadnjem študijskem letu se je ta vendarle izboljšala in glede na leto poprej narasla za 6,2% (glej že omenjene razloge, povezane z ureditvijo položaja pri predmetu Rimsko pravo), in sicer na čisto prehodnost 13,3%. Od lani prvič vpisanih 60 izrednih študentk in študentov so letos trije v drugi letnik napredovali izredno, pet pa redno. V prvi letnik se jih je ponovno vpisalo 16, medtem ko jih večina t. i. pavzira, nekaj pa se jih je prav tako izpisalo. Analiza izrednega študija, izvedena v letu 2020, je pokazala, da je bilo povprečno število točk, s katerimi se na PF vpisujejo izredni študenti, na 1. vpisnem roku 61,88, na 2. vpisnem roku (ko se je vpisalo več kot polovica izrednih študentov) pa 50, medtem ko je bilo povprečno število točk vpisanih rednih študentov 85,51). Ostajamo pri oceni, da je ta velika razlika v uspehu novih študentov na srednješolskem izobraževanju najverjetneje eden od pomembnih razlogov za bistveno slabši uspeh na pravnem študiju. Naj na tem mestu z obžalovanjem in hkrati začudenjem opozorimo na spremembo na sistemski državni ravni, ki je v preteklih letih - verjetno pa bo tako tudi v prihodnje - onemogočala pridobiti določene podatke, zelo pomembne za spremljanje kakovosti po fakultetah, pri čemer metimo zlasti na višino povprečnih točk, doseženih na maturi, potrebnih za vpis na določeno fakulteto. Univerza namreč od študijskega leta 2021/22 naprej dostopa do relevantne podatkovne baze nima več (prijavni postopek pa poteka na portalu eVŠ-VIP).

Vsako leto pa je dobrodošel še en izračun prehodnosti: **čista prehodnost od 1. do 4. letnika**. Ta podatek nam namreč pove, kolikšen delež vpisanih v 1. letnik je redno napredovalo (brez ponavljanja ali t. i. pavziranja) do vpisa v 4. letnik. Tako izračunamo prehodnost za ves čas študija. Letos vpisane študentke in študente v 4. letnik smo primerjali s prehodnostjo študentk in študentov 4. letnika v preteklih treh študijskih letih. Pri tem nismo ločevali prehodnosti redno in izredno vpisanih v 1. letnik, ker lahko študent v času študija prehaja med obema oblikama študija. Iz Tabele 9 izhaja, da historično le okrog četrтина študentk in študentov redno napreduje iz letnika v letnik v času študija na programu I. stopnje, da pa se prehodnost v obravnavanih letih ves čas zvišuje in je v predhodnih štirih letih narasla kar za eno tretjino, s 23,1% na 30,6%, se v letu poprej spet nekoliko znižala, in sicer na 27,54%, in lani narasla na kar 34,01%, kar je lahko, ocenjujemo, rezultat tako pozitivnih kot tudi negativnih dejavnikov, ki so lahko vplivali na zahtevnost, s tem pa kakovost študija.

Tabela 9: Čista prehodnost od 1. do 4. letnika (prvič vpisani v 4. letnik / prvič vpisani v 1. letnik pred štirimi leti (ne glede na status rednega ali izrednega študenta))

<i>Štud. leto</i>	<i>Prehodnost</i>
<i>2017/2018</i>	<i>23,14% ⁴</i>
<i>2018/2019</i>	<i>24,55 %⁵</i>
<i>2019/2020</i>	<i>28,26 %⁶</i>
<i>2020/2021</i>	<i>30,60 % ⁷</i>
<i>2021/2022</i>	<i>27,54 %⁸</i>
<i>2022/2023</i>	<i>34,01 %</i>

Ukrepi za povečanje prehodnosti (in boljših študijskih rezultatov nasploh) tudi v letu 2022 in naprej ostaja **spodbujanje sprotnega dela** študentk in študentov, na primer s preverjanjem prisotnosti na vajah (zlasti v nižjih letnikih, kjer je problem prehodnosti najočitnejši), delnimi preverjanji znanja (kolokviji) in upoštevanjem sodelovanja pri pouku pri končni oceni. K izboljšanju stanja v zvezi s tem problemom bistveno pripomore tudi vedno večji poudarek, ki ga PF namenja **sistemu tutorstva** na vseh ravneh (tutorstvo za tuje študentke in študente na študijski izmenjavi, predmetno tutorstvo, uvajalno tutorstvo, tutorstvo za študentke in študente športnike in tutorstvo za študentke in študente s posebnimi potrebami). Več o tem v posebni rubriki o tutorskem sistemu spodaj v poglavju 3.5. *Ustvarjalne razmere za delo in študij*. V študijskem letu 2017/18 smo prvič podaljšali zimsko izpitno obdobje za en teden, premaknili izredne izpitne roke iz marca na januar in redne izpitne roke (za semestrsko predmete) iz marca na mesec maj oz. junij (pri čemer smo seveda ohranili januarske izpitne roke za predmete prvega semestra). Te spremembe smo ohranili tudi v naslednjih študijskih letih, saj jih ocenjujemo kot dobre; z njimi smo zagotovili nemoteno izvajanje neposrednega pedagoškega dela v času zimskega in poletnega semestra, optimalnejšo razporeditev izpitnih rokov in spoštovanje študijskega koledarja UL, ki ne predvideva izvedbe izpitov (rednih rokov) izven izpitnih obdobj. Tabeli 8 in 9 kažeta, da navedena sprememba prehodnosti ni poslabšala, kar je ob uvedbi te spremembe skrbelo predvsem študentke in študente. Pri tem pa nekateri pedagogi opozarjajo, da se študijske obveznosti, ki se izvajajo zunaj izpitnega

⁴ V štud. letu 2014/15 je bilo v 1. letnik vpisanih 247 rednih študentov in 52 izrednih, od teh jih je bilo v štud. l. 2017/18 v 4. letnik vpisanih 69.

⁵ V štud. letu 2015/16 je bilo v 1. letnik vpisanih 191 rednih študentov in 62 izrednih, od teh jih je bilo v štud. l. 2018/19 v 4. letnik vpisanih 62.

⁶ V štud. l. 2019/2020 je med vpisanimi študenti v 4. letnik 66 takšnih, ki so bili prvič vpisani v 1. letnik pred štirimi leti (takrat je bilo skupaj vpisanih 234 študentov (na redni in izredni študij skupaj)).

⁷ V štud. l. 2020/2021 je med vpisanimi študenti v 4. letnik 65 takšnih, ki so bili prvič vpisani v 1. letnik pred štirimi leti (takrat je bilo skupaj vpisanih 212 študentov (na redni in izredni študij skupaj)).

⁸ V štud. l. 2021/2022 je med vpisanimi študenti v 4. letnik 65 takšnih, ki so bili prvič vpisani v 1. letnik pred štirimi leti (takrat je bilo skupaj vpisanih 236 študentov (na redni in izredni študij skupaj)).

* V letošnjem štud. l. 2022/2023 je med vpisanimi študenti v 4. letnik 84 takšnih, ki so bili prvič vpisani v 1. letnik pred štirimi leti (takrat je bilo skupaj vpisanih 247 študentov (na redni in izredni študij skupaj)).

obdobja, npr. (obvezni) kolokviji, lahko negativno vplivajo na redno izvajanje siceršnjega študijskega procesa (pri drugih predmetih).

Iz tabele 10, ki sledi, izhaja zelo zanimiv podatek oz. trend. V zadnjih treh letih smo beležili praviloma stalno poviševanje povprečnih ocen opravljenih izpitov vseh letnikov. V letu 2021/22 se je povprečje, kot že zapisano, v nekaterih letnikih rahlo dvignilo, v drugih pa spustilo, medtem ko je edini pomembnejši spust v povprečni oceni moč zaznati v drugem letniku. Kateri od dejavnikov je v kakšni meri prispeval k navedenemu, ni mogoče ugotoviti, verjetno pa gre za prepletenost več dejavnikov (torej tudi spremembe izpitnih rokov, razvitega tutorskega sistema, spodbujanja sprotnega učenja, spremenjene študijske navade). Kljub sprotnim pogovorom in obravnavam možnih odgovorov na vprašanje, kakšen je bil vpliv pandemije in s tem sprememb tako v študijskem procesu kot v vsakdanjem življenju študentov, bo treba poglobljeno analizo, napovedano zgoraj pri vprašanju prehodnosti, šele opraviti.

Tabela 10: Povprečna ocena izpitov

Letnik/leto	2021/22	2020/21	2019/20	2018/19	2017/18	2016/17	2015/16	2014/15
1. letnik	7,37	7,34	7,29	7,16	7,38	7,09	7,06	7,08
2. letnik	7,98	8,21	7,98	7,89	7,77	7,64	7,88	7,56
3. letnik	8,52	8,62	8,49	8,21	8,16	8,24	8,19	8,02
4. letnik	8,73	8,78	8,74	8,53	8,66	8,45	8,52	8,46

K izboljšanju kakovosti študijskega procesa na PF je bil že v študijskem letu 2017/18 namenjen tudi ukrep **omejitve vpisa na izbirne predmete** programa I. stopnje in v naslednjih letih postopno zmanjševanje vpisnih mest; s 100 v 2017/18 smo jih v letu 2018/19 znižali na 90 in v 2019/2020 na 80 (omejitev na 80 vpisanih smo ohranili tudi v študijskem letu 2020/21 in študijskem letu 2021/2022). Pri tem velja, da bi bilo smiselno (ob upoštevanju ustrezne izbirnosti in finančne vzdržnosti izvajanja študijskega programa) preučiti možnost nadaljnje omejitve vpisa z namenom kakovostnejše izvedbe izbirnih predmetov, npr. z večjo seminarsko naravnostjo izvajanja predmeta v manjših skupinah študentk in študentov, ki so za posamezni predmet izkazali poseben interes ali že pridobljene kompetence. Preko študentskega informacijskega sistema (ŠIS) se na posamezni izbirni predmet lahko vpiše 15 študentk in študentov manj, kot je določena kvota, 15 dodatnih študentk in študentov pa dobi možnost vpisa na želeni predmet v postopku obravnave prošnje za zamenjavo izbirnega predmeta. Takšen sistem dodatnih prošenj je bil uveden zato, da ne bi razpisanih mest zapolnili predvsem študentke in študenti, ki so v prejšnjem letu pavzirali, in tako tistim, ki redno napredujejo, pa pogoje za vpis v višji letnik izpolnijo nekoliko pozneje, omejili izbiro. Če je prošnja 15 ali manj, se vsem ugodí. Če pa bi jih bilo več kot 15, bi se pri njihovi obravnavi upoštevalo redno napredovanje po študijskem programu, kot dopolnilna kriterija pa še število ECTS prejšnjega letnika in povprečna ocena. Po uvedbi takšnega sistema ni bilo pri nobenem predmetu teh prošenj več kot 15, zato navedenih kriterijev za izbiro (še) ni bilo potrebno uporabiti. Tako se je tudi izkazalo, da ni bil utemeljen strah, ki so ga ob uvedbi kvot izražali predvsem študentke in študenti, pa tudi nekateri pedagogi, da številni študenti ne bodo mogli vpisati predmeta, ki jih zelo zanima (za takšne je namreč utemeljeno pričakovati, da bi ob zapolnitvi mest v ŠIS vložili prošnjo za sprejem). S temi kvotami predvsem dosegamo bolj enakomerno razporeditev študentk in študentov pri posameznih predmetih, kar omogoča bolj kakovostno izvedbo posameznih (izbirnih) predmetov: po eni strani se je zmanjšalo število

vpisanih pri številčno najbolj obremenjenih predmetih, po drugi strani pa se je z uvedbo tega ukrepa povečala možnost, da se je zaradi nekoliko enakomernejše razporeditve vpisa na izbirne predmete v polnem obsegu (in ne v obliki konzultacij) izvajalo več izbirnih predmetov, kar prispeva k povečani izbirnosti študijskih vsebin tudi na dejanski ravni.

V skrbi za stalno ažuriranje študijskega programa smo že v študijskem letu 2020/21 ponudili možnost uvedbe nekaterih novih izbirnih predmetov, ki pa se bodo zaradi ohranjanja finančne vzdržnosti programa izvajali izmenično z določenimi obstoječimi izbirnimi predmeti. Enako velja za leto 2021/22. Katedre so predloge za nove predmete z utemeljitvijo njihove aktualnosti podale spomladi 2020. Na ta način je bilo akreditiranih 5 novih predmetov na prvi stopnji (Zavarovalno pravo, Pravo varstva pred diskriminacijo, Varstvo zasebnosti v kazenskih postopkih, Zasebnopravni vidiki ureditve interneta, Izbrana poglavja iz zgodovine angleškega prava) in en nov predmet na drugi stopnji (*Ius commune* - rimsko pravo in evropska pravna tradicija). Nekateri novi izbirni predmeti so se lahko začeli izvajati že v študijskem letu 2021/2022 (npr. Izbrana poglavja iz zgodovine angleškega prava, Pravo varstva pred diskriminacijo, Varstvo zasebnosti v kazenskih postopkih in *Ius commune* - rimsko pravo in evropska pravna tradicija), drugi pa se bodo šele v prihodnjem, saj je bila njihova akreditacija prepozna. Spremljanje razvoja različnih področij prava in s tem potreb po novih izbirnih predmetih ostaja stalna skrb PF, ki se ji bomo posvetili tudi v letu 2023 in po potrebi oblikovali in akreditirali nove izbirne predmete.

Že v študijskem letu 2019/20 smo akreditirali tudi nova izbirna predmeta Pravne veščine v praksi – pravna klinika in Pravne veščine v praksi – simulacija sodnega postopka, in sicer na prvi in drugi bolonjski stopnji. Več kot 20-letna tradicija izvajanja študentskih tekmovanj in pravnih klinik kot obštudijskih dejavnosti je tako organsko prerasla v izbirne predmete. Ker sta predmeta specifična v smislu, da se v okviru obeh predmetov ponujajo različne vsebine glede na pravno kliniko ali tekmovanje, ki ga študent izbere oziroma je sprejet v ekipo, je bilo treba sprejeti tudi posebni Pravilnik za izvajanje teh izbirnih predmetov, ki je objavljen na spletni strani fakultete.

Spremembe pogojev za zaključek študija na univerzitetnem programu I. stopnje, ki so začele veljati že s študijskim letom 2015/16, so pomembno prispevale h kakovosti študija tudi v letu 2022. Za zaključek študija na I. stopnji univerzitetnega študijskega programa zadostuje, da študentka oziroma študent opravi vse študijske obveznosti in izpite iz posameznih predmetov tega študijskega programa, ni pa potrebno izdelati in uspešno zagovarjati diplomskega dela. Nova ureditev glede zaključka študija na I. stopnji nakazuje tudi težnjo PF k oblikovanju enovitega petletnega študijskega programa, ki se zaključi s kakovostno izdelanim, obsežnejšim magistrskim diplomskim delom in ki ga pričnemo izvajati prihodnje študijsko leto.

S tem je povezano tudi število diplomantk in diplomantov oziroma **zaključevanje študija** na programu I. stopnje. V Tabeli 11 je prikazano skupno število študentk in študentov, ki so na PF zaključili študijski program pravo I. stopnje, in sicer upošteva začetek izvajanja tega študijskega programa v študijskem letu 2009/10.⁹

⁹ Glede na začetek izvajanja tega študijskega programa v študijskem letu 2009/10 je razumljivo, da je fakulteta prve diplomante oziroma diplomantke na tem študijskem programu dobila v letu 2013.

Tabela 11: Diplomantke in diplomanti na študijskem programu I. stopnje

Leto	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Število	77	123	225	233	185	150	175	126	141	110

Medtem ko je od uvedbe bolonjskih študijskih programov leta 2009/10 število študentk in študentov, ki so zaključili študij I. stopnje, naraščalo do leta 2015, pa je v letu 2016 njihovo število začelo padati, razveseljivo pa je, da je v letu 2021 spet naraslo. Ob tem pa velja opozoriti, da zmanjšanje števila diplomantk in diplomantov v predhodnih letih ni bila posledica dejavnikov kakovosti, kot je na primer (slaba) prehodnost med letniki, temveč je bilo zmanjšanje predvsem posledica strateške odločitve PF, ki je v preteklih letih znatno omejila vpisna mesta in začela tudi dejansko zmanjševati število vpisanih študentk in študentov.¹⁰ Z rahlo preusmeritvijo glede tega cilja, kot pojasnjeno na uvodnih straneh, pričakujemo, da bo z določenim zamikom številka diplomantov počasi naraščala. Pri tem kaže v nadaljevanju podrobneje preučiti razloge za vnovičnim upadom števila diplomantk in diplomantov v letu 2022, ko jih je diplomiralo le 110 ali kar 31 manj kot v letu poprej, pri čemer se je, zanimivo, dolžina študija v letu 2022, kot izhaja iz nadaljevanja, močno skrajšala glede na leta poprej, odštevši sicer nereprezentativno leto 2021 (glej spodaj).

Ukinitve diplomske naloge za zaključek študija I. stopnje (že pred nekaj leti) je dodatno prispevala tudi k manj zapletenemu (in hitrejšemu) **prehodu med I. in II. stopnjo študija**. Večina tistih, ki zaključijo študij I. stopnje, se odloči za neposreden prehod (nadaljnji vpis) na študij prava II. stopnje. Tako je na primer od 174 študentk in študentov, ki so se v študijskem letu 2019/20 prvič vpisali na študijski program II. stopnje, kar 162 takšnih, ki so študijski program I. stopnje zaključili v študijskem letu 2018/19 in torej študij na PF nadaljevali z neposrednim vpisom na študijski program II. stopnje.

Trajanje študija I. stopnje (to je od vpisa do uspešno opravljenega zadnjega izpita 4. letnika) študentk in študentov, ki so zaključili študij I. stopnje, je bilo v letu 2020 krajše od leta poprej (za približno 4 mesece), letos pa je bilo v primerjavi z lani v povprečju za dva meseca daljše. Za obdobje pred letom 2018 tovrstnih izračunov nismo delali, zato primerjava s prejšnjimi leti ni mogoča. V Tabeli 12 so prikazani podatki posebej za redne in izredne študentke in študente, pri čemer so med izredne študentke in študente uvrščeni le tisti, ki so imeli ta status v 4. letniku (študent, ki se vpiše v 1. letnik kot izredni študent, lahko kasneje preide med redne in tudi obratno). Pri izstopajočem podatku za izredni študij za leto 2020 je treba poudariti, da je diplomirala le ena izredna študentka in torej ne gre za povprečno trajanje, pač pa le za eno osebo, medtem ko pri podatku za izredni študij za leto 2021 opozarjamo, da je diplomiralo šest izrednih in 135 rednih študentov od katerih je bilo pet takih, ki so študirali tudi do 200 mesecev. Med njimi je bila študentka športnica s poškodbami, podjetnica ter študentka s posebnimi potrebami. Brez upoštevanja njihovega povprečja študija, bi bil povprečen čas rednega študija krajši za tri in pol mesece trajal bi približno 57 mesecev. To se je statistično potrdilo leto kasneje, ko je povprečje sicer krajšega trajanja študija bilo vnovič bolj primerljivo z letom 2020.

¹⁰ Podatki o razpisnih mestih in številu vpisanih za pretekla leta so v tabelarni in grafični obliki prikazani zgoraj.

Tabela 12: Trajanje študija

Leto zaključka študija/ oblika študija	Redni študij	Izredni študij	Redni in izredni skupaj
2018	63 mesecev	70 mesecev	64 mesecev
2019	62 mesecev	79 mesecev	63 mesecev
2020	58,52 mesecev	92 mesecev	58,79 mesecev
2021	60,52 mesecev	76,5 mesecev	61,2 mesecev
2022	56,18 mesecev (108 študentov)	59 mesecev (2 študenta)	56,23 mesecev

Kot v preteklih letih, tudi za leto 2021 velja, da so za kakovost v izobraževalnem procesu na PF vedno bolj pomembne alternativne oblike poučevanja, ki vključujejo tudi **aktivne metode učenja in poučevanja** ter **sodelovanje z okoljem v okviru študija**.¹¹ Tako se na primer pedagoško delo v okviru izvajanja študijskih programov vseskozi dopolnjuje s praktičnimi primeri ter obiskovanjem najpomembnejših mednarodnih, državnih, nedržavnih in zasebnih subjektov, ki zaposlujejo pravnike. Na fakulteti redno gostimo predavateljice in predavatelje s tujih pravnih fakultet ter iz prakse (sodniki, odvetniki, notarji, strokovnjaki iz gospodarstva itd.).

Ob rednih oblikah študija pa so bile študentkam in študentom na voljo še druge učne vsebine in načini, ki zahtevajo oziroma omogočajo posebej aktivno možnost pridobivanja in praktičnega preverjanja novih znanj. Tako so imeli študenti in študentke tudi v študijskem letu 2021/22 v okviru PF možnost sodelovati na več različnih pravnih klinikah oziroma svetovalnicah, domačih in mednarodnih tekmovanjih iz simulacij reševanja pravnih sporov (t. i. *moot court* tekmovanjih) (kot že omenjeno, smo ti dve obliki dela preoblikovali v izbirne predmete in jih od leta 2020/21 naprej izvajamo v tej obliki), poletnih šolah s predavatelji iz tujine (v nemškem in francoskem jeziku), strokovnih ekskurzijah ipd., v sodelovanju z učitelji PF. Na kakovost študija v tem kontekstu nesporno kaže tudi dejstvo, da študenti in študentke PF na študentskih tekmovanjih praviloma dosegajo vrhunske uvrstitve, v okviru drugih dejavnosti pa prepoznavne dosežke. V študijskem letu 2021/22 so ekipe študentov PF sodelovale na več mednarodnih in domačih študentskih pravnih tekmovanjih in pravnih klinikah v organizaciji pedagogov PF. Več o konkretnih tekmovanjih in pravnih klinikah spodaj v rubriki o Obštudijskih dejavnostih.

Sodelovanje pri pravnih klinikah in študentskih tekmovanjih je ovrednoteno z 2 ali 4 ECTS, odvisno od obsega (z letom 2020/21 se kot izbirni predmeti izvajajo tiste pravne klinike in tista študentska tekmovanja, ki so bili že prej ovrednoteni s 4 ECTS – vrednotenje ostaja enako). Z ECTS točkami ovrednotene poletne šole oziroma izbirni predmeti se v študijskem letu 2020/21 niso izvajali, so pa ti načrtovani v prihodnje.

¹¹ Ugotovitev se nanaša na vse stopnje študija, tj. programe I., II. in III. stopnje.

3.1.2 Druga stopnja z evalvacijo študijskih programov

Na podlagi odločitve NAKVIS s konca septembra 2021, s katero je potrdil predlog naše fakultete za uvedbo enovitega petletnega magistrskega študija prava, lahko potrdimo, da bomo z njegovo vpeljavo pričeli v letu 2023/24. V letu 2022/23 tako pripravljamo pravila, ki bodo urejala vse relevantne vidike prehoda na enovit študijski program.

Kot je bilo že večkrat izpostavljeno, je bilo do sedaj izvajanje študija na II. stopnji bistvenega pomena za zagotavljanje celovitosti in kakovosti pravnega izobraževanja, saj se za opravljanje vseh ključnih pravnih del v pravosodju zahteva diploma I. in II. stopnje študija prava. Kljub težavam na začetku izvajanja študija na II. stopnji v letu 2013/2014, ki so bile pretežno posledica zunanjih dejavnikov (umik finančnih sredstev, potrebnih za izvajanje II. stopnje študijskega programa s strani države), se je PF v danih okoliščinah ustrezno prilagodila in začela študij pravočasno izvajati. V študijskem letu 2016/17 pa je PF prvič začela študij na II. stopnji izvajati v prvotno zastavljeni obliki, tj. izhajajoč iz **štirih različnih usmeritvenih modulov** (splošni, gospodarskopравни, državnopravni, mednarodnopravni modul), ki jih imajo na voljo študentke in študenti, vpisani na ta študijski program.

Tako študentke in študenti poleg dveh skupnih obveznih predmetov opravljajo študijske obveznosti pri obveznih predmetih izbranega modula ter vpišejo še dva izbirna predmeta, pri čemer je dodatna izbirnost zagotovljena s tem, da lahko študent oziroma študentka kot izbirni predmet vpiše tudi katerega od predmetov iz preostalih treh modulov. Pomemben prispevek h kakovosti študija na II. stopnji je predstavljala odločitev senata PF, da se pedagoški proces (v okrnjenem obsegu) izvaja tudi pri tistih predmetih modula na II. stopnji, pri katerih je vpisanih manj kot 10 študentk in študentov. V letu 2017 je senat PF namreč sprejel spremembo *Pravilnika o podrobnejših merilih za vrednotenje dela pedagoških delavcev Pravne fakultete Univerze v Ljubljani*, ki določa, da se predavanja v obsegu 1/3 ur, predvidenih v učnem načrtu, izvedejo tudi, če je na posamezni predmet modula na II. stopnji študija vpisanih (le) od 5 do 9 študentk oziroma študentov. Ta rešitev nakazuje, da PF resno pristopa k izbiritosti tudi na ravni dejanskega izvajanja študijskega procesa. To rešitev smo ohranili tudi v naslednjih študijskih letih, pri čemer je bilo praviloma na vse module oz. na vse predmete modulov vpisanih 10 ali več študentk in študentov in so se zato kontaktne ure izvedle v celoti v obsegu, določenim z učnimi načrti predmetov. V letu 2022 tako že peto leto zapored ugotavljamo spremembe pri zaključevanju študija I. stopnje in vpisu na II. stopnjo bolonjskega študijskega programa; po študijskem letu 2016/17 je število vpisanih upadlo in se tri leta ni bistveno spreminjalo (Tabela 13), nato pa je v letu 2020 precej upadlo (s 174 v letu 2019 na 138 v 2020), se v 2021 rahlo zvišalo (na 140) in v 2022 znova nekoliko upadlo, in sicer na 114. Ob tem je ponovno potrebno opozoriti, da je bilo navedeno zmanjšanje vpisa treba razumeti predvsem kot odraz strateške odločitve PF, ki je v preteklih letih znatno omejila vpisna mesta v 1. letnik študijskega programa I. stopnje (leta 2012/13 je PF začela postopno zniževati število razpisanih mest, ki je nato do leta 2015/16 upadlo s 380 na 200 – v vseh naslednjih letih je ohranila to številko).¹² Kot je bilo že izpostavljeno, je mogoče zaupanje študentk in študentov v kakovost izobraževanja na obeh stopnjah pravnega študija na PF razbrati iz visoke stopnje neposrednega prehoda iz študijskega programa I. stopnje na program II. stopnje. Upad vpisa na II. stopnjo v zadnjih petih letih, ki se je letos sicer zaustavil, je bil torej posledica manjšega števila študentk in študentov, ki so v teh letih zaključili program I. stopnje na PF zaradi zmanjšane števila vpisnih mest od študijskega leta 2015/16 dalje. Iz Tabele 13 izhaja, da se diplomanti I. stopnje v skoraj 100 odstotkih vpisujejo na drugostopenjski študij (v posameznih letih je videti nekaj nihanja, kar najverjetneje pomeni, da si nekateri študenti med prvo in drugo stopnjo vzamejo leto premora). To kaže, da so študenti dosednji dvostopenjski študij razumeli kot neločljivo celoto, kar predstavlja enega izmed osrednjih razlogov za prehod na enovit študijski program v prihodnjem študijskem letu.

¹² Podatki o razpisnih mestih in številu vpisanih za pretekla leta so v tabelarni in grafični obliki prikazani zgoraj.

Na podlagi zgoraj omenjenih podatkov, da se je prehodnost v vseh letnikih v študijskem letu 2019/20 povišala, hkrati pa se je na drugo stopnjo vpisalo celo več študentov kot jih je v istem študijskem letu diplomiralo na I. stopnji, upad vpisa na II. stopnji ni posledica zmanjšane prehodnosti na I. stopnji. Najpomembnejši faktor je gotovo bil ta, da se je na II. stopnjo vpisovala prva generacija, pri kateri je bilo število vpisnih mest na I. stopnji omejeno na 200 (še leto prej je bila ta številka 256).

Tabela 13: Diplomanti študijskega programa I. stopnje, vpis v program II. stopnje in diplomanti II. stopnje

Leto	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Število diplomantov programa I. stopnje	77	123	225	233	185	150	175	126	141	110
Število vpisanih v program II. stopnje	85	120	219	229	179	164	174	138	140	114
Število diplomantov II. stopnje	1	13	73	79	188	188	182	155	121	122

Ne glede na dejstvo, da se večina študentk in študentov odloči za vpis dodatnega leta (Tabela 14 spodaj), **zaključevanje študija** na II. stopnji poteka brez omembe vrednih težav. V začetnih letih izvajanja tega študijskega programa se je povečevalo število študentk in študentov, ki so zaključili študij na tej stopnji, kar prikazuje Tabela 13 (zgoraj). Pri tem je posebej opazno, da se je v letu 2017 število magistrstov in magistrstic skoraj podvojilo, nato pa se ustalilo med 180 in 190. Glede na postopno zmanjševanje skupnega števila študentk in študentov, vpisanih na I. stopnjo na PF, je mogoče pričakovati, da bo v prihodnje vsaj še nekoliko upadlo – podobno, kot je bilo mogoče to opaziti v zvezi z zaključevanjem študija na I. stopnji in v zvezi z vpisom v program II. stopnje. Določen upad števila diplomantov II. stopnje je bilo opaziti tudi leta 2020 in v kasnejših letih, kar je bilo delno sicer posledica zmanjšanja vpisanih generacij, delno pa morda tudi, enako kot na I. stopnji, pandemije in povečanja števila študentov (za 22 v primerjavi z letom prej), ki so se odločili za dodatno leto na II. stopnji (t. i. absolventski staž), prav tako pa je število upadlo tudi v letu 2021 (na 121 s 155 v preteklem letu). Trend se je ustalil leto kasneje, ko je diplomiralo 122 študentk in študentov.

Tabela 14: Število vpisanih na II. stopnji študija v študijskem letu 2022/23

2022/23	1. LETNIK		DODATNO LETO		Skupaj
	redni	izredni	redni	izredni	
Prvič vpisani	112	2	118	2	234
Podaljšan status	0	0	11	0	11
Skupaj	112	2	129	2	245

PF je pred nekaj leti uvedla kvote mentorstev magistrskim nalogam. Študentka oz. študent lahko prevzame temo magistrske naloge v času vpisa v 1. letnik ali v dodatno leto. Komisija za študijske zadeve vsako leto glede na število vpisanih v 1. letnik in v dodatno leto določi število mentorstev, ki jih lahko prevzame pedagog. Ta ukrep je dosegel enakomernejšo obremenitev pedagogov z mentorstvi in s tem ustvaril pogoje za bolj kakovostno mentorstvo in bolj kakovostne magistrske naloge. V letih 2019/20, 2020/21, 2021/2022 so vsi visokošolski učitelji razpisali oziroma sprejeli 5 do 7 naslovov magistrskih nalog, medtem ko od študijskega leta 2022/23 naprej velja spodnja omejitev 4 naslovov, zunanji mentorji pa lahko prevzamejo eno mentorstvo.

Naj na tem mestu poudarimo, da je bila Pravna fakulteta tudi 2021/22 uspešna pri kandidaturi svojih študentov za Prešernove nagrade študentom. Za preteklo leto jo je prejel Timotej Obreza pod mentorstvom doc. dr. Aleša Novaka.

PF si bo v prihodnje prizadevala še izboljšati študijski proces na II. stopnji, predvsem z delnimi posegi v študijski program, in sicer na tistih mestih, kjer se bo to izkazalo kot potrebno. Ena od takšnih sprememb v štud. I. 2018/19 je bila uvedba novega izbirnega predmeta Združitve, prevzemi in finančno prestrukturiranje gospodarskih družb. Pred začetkom vsakega študijskega leta pa nosilci predmetov posodobijo učne načrte, v katerih se tako odraža razvoj določenih pravnih področij. V študijskem letu 2019/20 je potekala razprava o posodobitvi programa na način, da se uvedejo novi izbirni predmeti, ki bi se izvajali izmenično z obstoječimi. Komisija za študijske zadeve in nato Senat PF sta na II. stopnji potrdila tri nove izbirne predmete, in sicer *Ius commune* - rimsko pravo in evropska pravna tradicija, Pravne veščine v praksi – pravna klinika in Pravne veščine v praksi – simulacija sodnega postopka. Spremljanje razvoja različnih področij prava in s tem potreb po novih izbirnih predmetih ostaja stalna skrb PF, ki se ji bomo posvetili tudi v letu 2023 in po potrebi oblikovali in akreditirali nove izbirne predmete tudi na II. stopnji.

Vse obštudijske dejavnosti, ki so opisane v poglavju 2.1., lahko vpišejo tudi študenti in študentke II. stopnje, enako velja za študentsko raziskovalno delo. Pri analizi izvajanja programa I. stopnje smo kot pokazatelj kakovosti izpostavili *neposredno povezovanje obštudijskih dejavnosti s študijskim procesom PF* zato, ker lahko študentke in študenti z akreditiranimi obštudijskimi dejavnostmi nadomestijo en izbirni predmet. Študentke in študenti II. stopnje, ki sodelujejo v teh obštudijskih dejavnostih, pa tega ne morejo storiti, ker so vsi izbirni predmeti v programu II. stopnje ovrednoteni s 6 ECTS (razen novih izbirnih predmetov Pravne veščine v praksi – pravna klinika in Pravne veščine v praksi – simulacija sodnega postopka, ki sta ovrednotena s 4 ECTS), obštudijske dejavnosti pa z 2 ali 4 ECTS. Vendar pa je treba poudariti, da se za udeležbo v obštudijskih dejavnostih kljub nezmožnosti uveljavljanja ECTS v rednem programu odloči veliko število študentov II. stopnje, kar kaže, da so za takšno vrsto dela motivirani predvsem zaradi njegove vsebine in izkušenj, ki jih pridobijo in jim koristijo kasneje na trgu dela. Sodelovanje se študentom II. stopnje vpiše v priložo k diplomu.

Eden od namenov dvostopenjskega študija, ki ga je zasledovala t. i. bolonjska reforma visokošolskega študija, je bila tudi **možnost, da študentke in študenti, ki so zaključili program I. stopnje določenega programa, nadaljujejo s študijem II. stopnje v študijskem programu na drugem področju ali na istem področju, vendar v okviru drugega visokošolskega zavoda.** Na takšen način naj bi pridobili znanja z različnih področij in različne kompetence (ali izkušnje s študijem istega področja na različnih visokošolskih zavodih), kar naj bi jim olajšalo vstop na trg dela. PF je zato v akreditiranem študijskem programu II. stopnje določila pogoje za vpis kandidatov, ki niso zaključili študija na PF. Za kandidatke in kandidate, ki so zaključili program 1. stopnje nepravne (pa vendar sorodne) smeri, je določila seznam predmetov, pri katerih morajo takšni kandidati opraviti izpite in z njimi zbrati 60 ECTS. S temi izpiti pridobijo temeljna znanja s področja prava, kar jim omogoča uspešen študij na II. stopnji prava na PF.

V Sloveniji je mogoče študirati pravo še na dveh fakultetah: Pravna fakulteta Univerze v Mariboru in Evropska pravna fakulteta Nove univerze. Študij I. stopnje prava je na obeh fakultetah oblikovan kot triletni študij, s katerim pridobi diplomant 180 ECTS. Ker je študij prava I. stopnje na naši fakulteti oblikovan kot štiriletni študij (diplomant pridobi 240 ECTS), je študij na II. stopnji enoletni in je nadgradnja tistih znanj, ki jih naši študenti pridobijo v okviru štiriletne I. stopnje. Zato neposreden vpis diplomantov prava s triletnega študija I. stopnje ni mogoč. PF je kot vpisni pogoj za takšne kandidate določila, s katerih področij prava mora diplomant triletnega študija pridobiti določeno število ECTS (v skupnem obsegu 60 ECTS), da se lahko vpiše v program II. stopnje. Ker sta programa ostalih dveh pravnih fakultet različna, je Komisija za študijske zadeve oblikovala glede na njune programe seznam predmetov, ki jih mora kandidat uspešno opraviti, da se vpiše v program II. stopnje PF. Vendar pa je pri teh kandidatih praviloma potrebno oblikovati individualni seznam teh predmetov, saj gre pogosto za kandidate, ki so bili najprej vpisani v program I. stopnje na naši fakulteti in pri nas opravili nekaj izpitov, nato pa se prepisali na drugo pravno fakulteto in tam zaključili program I. stopnje, na II. stopnjo pa se želijo »vrniti« na našo fakulteto. Komisija za študijske zadeve vsakemu kandidatu izda sklep s seznamom potrebnih izpitov. Seznam teh izpitov oz. predmetov imenujemo *pripravljalni letnik*, čeprav dejansko ne predstavlja vpisa v študijski program, ampak je dejansko seznam diferencialnih izpitov, ki morajo biti opravljeni kot pogoj za vpis na II. stopnjo. Nekateri od teh predmetov so identični predmetom I. stopnje, pogosto pa predstavljajo le del učnih vsebin predmetov I. stopnje in so zanje pedagogi oblikovali posebne učne načrte. Vsem kandidatom nudijo pedagogi tudi posebne konzultacije.

Podatki v Tabeli 15 kažejo, da je v obdobju 2009–2021 veliko kandidatov pokazalo interes za vpis v program 2. stopnje in da med njimi prevladujejo »nepravniki«. Podatki pa tudi kažejo, koliko od teh kandidatov, »vpisanih v pripravljalni letnik«, je opravilo vse diferencialne izpite in se tudi dejansko vpisalo na II. stopnjo in koliko je ta program do izteka leta 2021 tudi zaključilo. Podatki kažejo, da je od 160 (v letu 2022 183, kot izhaja iz Tabele 15) kandidatov, ki jim je Komisija za študijske zadeve odobrila opravljanje diferencialnih izpitov, le dobrih 10 % opravilo vse tako določene izpite (le dobrih 5 % »nepravnikov« in približno četrtina pravnikov z drugih pravnih fakultet) in se vpisalo v program 2. stopnje, pri čemer je manj kot 10 % kandidatov študijski program 2. stopnje tudi zaključilo. Predvsem izstopa majhen odstotek tistih, ki so uspešno opravili vse diferencialne izpite, pri čemer je pričakovano bistvena razlika med kandidati, ki niso opravili prvostopenjskega pravnega študija, in tistimi, ki so tak študij opravili, vendar na drugi fakulteti.

Vzrok tega slabega rezultata je predvsem specifika pravnega študija, ki je zahteven in so mu predvsem študenti, ki prej niso študirali prava, vsebinsko težko kos. Relativno slaba je uspešnost tudi pri diplomiranih pravnikih triletnih študijev drugih pravnih fakultet, med katerimi pa je precej takšnih, ki so študij najprej začeli na PF in se po neuspehu prepisali na drugo pravno fakulteto. Slabega rezultata ne pripisujemo premajhni angažiranosti pedagogov oziroma fakultete, saj si študenti »pripravljalnega letnika« lahko v dogovoru s pedagogi sami ustvarijo časovnico opravljanja izpitov, pedagogi pa so jim na razpolago za konzultacije.

Problematika pripravljalnega letnika bo odpadla oziroma se bo bistveno spremenila, ko bomo v študijskem letu 2023/24 uvedli enovit magistrski študij, prehajanja med I. in II. stopnjo več ne bo. Hkrati so zgornji podatki tudi eden od argumentov za uvedbo enovitega magistrskega študija. Empirično se je namreč izkazalo, da se študenti, ki končajo I. stopnjo na PF, skoraj v celoti nemudoma vpišejo na II. stopnjo (in ne odhajajo npr. na katero od drugih pravnih fakultet), hkrati pa je izjemno malo diplomantov I. stopnje z drugih fakultet, ki jim uspe izpolniti pogoje za vpis na II. stopnjo študija na PF. Populacija študentk in študentov tako v največji meri ostaja enaka skozi prvo in drugo stopnjo.

Tabela 15: Uspešnost vpisanih v pripravljalni letnik (vpisani v obdobju 2009–2022)

Zaključena izobrazba 1. stopnje	Vpis v pripravljalni letnik	Vpis v program 2. stopnje	Zaključena 2. stopnja
Nepravnik	130	8	5
Pravna fakulteta UM	16	7	6
Evropska pravna fakulteta	31	5	3
Pravna fakulteta v tujini	6	0	0
Skupaj	183	20	14

3.1.3 Tretja stopnja z evalvacijo študijskih programov

Kljub v preteklih letih zaznamim pomanjkljivostim glede zasnove (in posledično izvedbe) **doktorskega študija**, na tem področju v letu 2022 ni bilo bistvenih sprememb, saj smo se na PF (na ravni fakultete in na ravni področnih komisij) v pretežni meri posvečali implementaciji enovitega magistrskega študijskega programa, ki trenutno predstavlja prioriteto področje. Spodnji tabeli prikazujeta stanje na študijskem programu pravo III. stopnje konec leta 2022.

Tabela 16: Število vpisanih na III. stopnji študija v študijskem letu 2022/23

Vrsta študija	Izbirna skupina	1.let. prvič	1.let. pon.	1.let. podalj. status.	s	2.let. prvič	(Prvič) neposredno v 2. letnik
3-letni	Civilno pravo						
3-letni	Delovno pravo in pravo socialne varnosti						
3-letni	Ekonomska analiza prava						
3-letni	Evropsko pravo						
3-letni	Gospodarsko pravo						
3-letni	Kazensko pravo						
3-letni	Kriminologija						
3-letni	Mednarodno pravo						
3-letni	Teorija prava in države						
3-letni	Upravno pravo						
3-letni	Ustavno pravo						
4-letni	Civilno pravo	2				3	
4-letni	Delovno pravo in pravo socialne varnosti		1			1	
4-letni	Ekonomska analiza prava						
4-letni	Evropsko pravo	1					
4-letni	Gospodarsko pravo	5				2	
4-letni	Kazensko pravo	2				3	
4-letni	Kriminologija	1				1	
4-letni	Mednarodno pravo	1				3	
4-letni	Pravna zgodovina					1	
4-letni	Rimsko pravo						
4-letni	Teorija prava in države	1				1	
4-letni	Upravno pravo					1	
4-letni	Ustavno pravo	1				2	2
Skupaj:		14	1			18	2

Tabela 16a: Število vpisanih na III. stopnji študija v študijskem letu 2022/23 - nadaljevanje

Vrsta študija	Izbirna skupina	2. let pon.	2. let s podlj. status.	3. let. prvič	3. let. s podlj. status.	4. let. prvič	Dod. leto	S podlj. status. dod. leta
3-letni	Civilno pravo							1
3-letni	Delovno pravo in pravo socialne varnosti							
3-letni	Ekonomska analiza prava							
3-letni	Evropsko pravo							
3-letni	Gospodarsko pravo							
3-letni	Kazensko pravo							
3-letni	Kriminologija							
3-letni	Mednarodno pravo							
3-letni	Teorija prava in države							
3-letni	Upravno pravo						2	
3-letni	Ustavno pravo							
4-letni	Civilno pravo				1	2	1	
4-letni	Delovno pravo in pravo socialne varnosti							
4-letni	Ekonomska analiza prava			1		1		
4-letni	Evropsko pravo			2	1			
4-letni	Gospodarsko pravo							
4-letni	Kazensko pravo			1		1		
4-letni	Kriminologija		1			1		
4-letni	Mednarodno pravo							
4-letni	Pravna zgodovina							
4-letni	Rimsko pravo			1				
4-letni	Teorija prava in države					1		
4-letni	Upravno pravo					1		

4-letni	Ustavno pravo		1		1	2		
Skupaj:		0	2	6	2	9	3	1

V začetku študijskega leta 2022/23 je bilo torej na doktorski študij na novo vpisanih 14 novih študentk in študentov, z zagovorom doktorske disertacije pa je ta program leta 2022 uspešno zaključilo 12 študentk oziroma študentov. V letu 2022 je bilo število prvič vpisanih študentk in študentov nekoliko nižje kakor v letu poprej (ko je le-teh bilo 20), vendar pa je naziv doktorja oziroma doktorice znanosti pridobilo nekoliko več kolegic in kolegov kot leta 2021. Senat PF je leta 2018 spremenil študijski program III. stopnje tako, da ga je podaljšal za eno leto. S tem je program uskladił z ureditvijo doktorskega študija v novem Statutu UL (iz leta 2017). V nov (daljši) program pa so se študenti prvič vpisali v študijskem letu 2019/20.

Tabela 17: Zaključek študijskega programa pravo na III. stopnji (bolonjski študijski program)

Leto	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Število	0	0	2	4	7	8	9	12	12	14	12	7	12

Ključni dejavnik za dvig kakovosti na tem področju pa ostaja v osnovi nespremenjen: v okviru PF je potreben resnejši razmislek o zasnovi doktorskega študija, predvsem v 1. letniku, ki ob pričakovanem (in zaželenem) nadaljnjem nižanju števila vpisnih mest ne more potekati na način predmetnega študija, razdrobljenega po številnih modulih in z omejitvijo izvajanja pri manjšem številu vpisanih študentov. PF sicer nadaljuje s prizadevanji za doseg tega cilja, vendar razprava ostaja v okviru Komisije za doktorski študij, saj predlogi v tej fazi še niso dovolj izdelani za širšo obravnavo in odločanje (na Senatu). V letih 2020 in 2021 so (bile) možnosti za takšne široke in strateške razprave omejene tudi zaradi pandemije in številnih dodatnih obveznosti in omejitev, ki so jih bile deležne fakultete, in posamezni pedagogi v zvezi s tem. Na premislek o prihodnji zasnovi doktorskega študija bodo pomembno vplivali rezultati vzorčne evalvacije, ki poteka v študijskem letu 2022/23.

Tudi v letu 2022 je PF uspešno sodelovala pri izvedbi interdisciplinarnega doktorskega študijskega programa UL Varstvo okolja.

3.1.4 Program za izpopolnjevanje

V letu 2019 smo pričeli z izvajanjem Programa za izpopolnjevanje Specializacija znanj s področja prava. V okviru tega programa smo akreditirali 20 modulov in jih v začetku leta 2019 razpisali 10. Intenzivno smo se posvetili promociji programa, pa se je kljub temu prijavilo le 26 slušateljev na pet modulov. Navedeno število prijav ocenjujemo za nizko, predvsem pa pod našimi pričakovanji. Menimo, da je program oblikovan kakovostno in da smo tudi izvajanje zastavili tako, da bi slušatelji pridobili dodatna znanja tudi s priznanimi strokovnjaki iz prakse (dogovorili smo se za sodelovanje z Vrhovnim sodiščem RS, Odvetniško zbornico RS in Odvetniško akademijo). Konec leta 2019 smo ponovno razpisali 10 modulov, pri čemer smo (za razliko od prejšnjega razpisa) pri vsakem modulu določili minimalno število vpisanih, potrebnih za izvedbo modula (od 5 do 20, različno po modulih). Na noben pa modul se ni prijavilo zadostno število kandidatov za izvajanje. Kaže se, da za vpis ni zanimanja predvsem zato, ker zaključen program ne pomeni stopnje izobrazbe in tudi bistveno ne prispeva h kariernemu napredovanju. Z Odvetniško akademijo smo oblikovali predlog sprememb Zakona o odvetništvu, po katerih bi tudi zaključen program izpopolnjevanja (z doseženim določenim številom kreditnih točk) bil osnova za pridobitev naziva »odvetnik specialist«. Odločili smo se, da bomo ponovno razpisali program za izpopolnjevanje v primeru, če bo ustrezno spremenjen Zakon o odvetništvu in bi bil zato interes za vpis programa za izpopolnjevanje večji. V letu

2019/2020 sta program za izpopolnjevanje uspešno zaključila dva študenta, eden na modulu Razvoj prava v evropski tradiciji in drugi na modulu Delovno pravo in pravo socialne varnosti. V študijskem letu 2020/21 iz zgoraj opisanih razlogov nismo razpisali programov za izpopolnjevanje. V študijskem letu 2021/22 se je vpisalo 6 slušateljev, trije pa so zaključili modul Delovno pravo in pravo socialne varnosti.

IZOBRAŽEVALNA DEJAVNOST

Ključne izboljšave in dobre prakse v preteklem obdobju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Priprava podlag za implementacijo enovitega petletnega magistrskega študija prava, ki ga na podlagi odločbe NAKVIS s konca septembra 2021 pričnemo izvajati v študijskem letu 2023/24.	Enoviti magistrski petletni študijski program prava bo študentkam in študentom omogočil notranje koherentnejši študij z zveznim napredovanjem iz letnika v letnik ter zlasti v četrtem in petem letniku dvakratno možnost izbire določenih študijskih vsebin. Kot že zapisano, se je tudi do zdaj velika večina študentk in študentov odločila za nadaljevanje in zaključek študija na drugi stopnji, kar je pogoj za opravljanje tipičnih pravniških poklicev.
Nadaljevanje uvajanja izbranih oblik IKT tehnologije v študijski proces (npr. dodatna preučitev možnosti stalnega e-izvajanja preverjanj znanja s strani delovne skupine), zlasti spletnih učilnic, in sicer ob podpori univerzitetne IKT službe v povezavi z novimi nalogami t. i. multiplikatorja teh kompetenc na fakulteti. Sprožitev postopka priprave nove spletne strani PF.	Večja osredotočenost sporazumevanja med profesorji in študenti, lažja in preglednejša dostopnost študijskih gradiv na enem mestu, uporaba vrste novih funkcionalnosti tako za potrebe izvajanja študija na daljavo, ko je ta zaradi zunanjih razmer edini možen, kot tudi v premišljeni navezavi na pedagoške vsebine, posredovane v živo.
Implementacija RSF ukrepov v študijski proces.	Številni RSF ukrepi pomembno vplivajo na način, s tem pa praviloma tudi na kakovost (inovativnost, na študenta osredinjeno učenje, ipd.) študijskega procesa.
Nadaljevanje trenda povečane prehodnosti, pri čemer bo potrebno ob koncu pandemije opraviti temeljito analizo, kaj so bili ključni razlogi zanjo: koliko je bil ključni dejavnik pandemija (npr. več časa za študij), koliko pa kvalitetnejši pedagoški proces oz. katera kombinacija razlogov in dejavnikov, tudi morebitnih negativnih. Prehodnost se je, kot že zapisano, v letu 2021/22 še dodatno povečala.	Večja prehodnost vpliva na skrajševanje povprečne dolžine trajanja študija in praviloma odraža njegovo večjo učinkovitost in omogoča zgodnejši vstop diplomantk in diplomantov na trg dela.
Ključne slabosti	Predlogi ukrepov
Neustrezna zasnova doktorskega študija na PF.	Neustrezna zasnova doktorskega študija je slabost, ki jo izpostavljamo že več let. Opravljene so bile razprave in pridobljeni podatki, vendar pa

	je pandemija z nujno prerazporeditvijo resursov v reševanje akutnih težav povzročila, da je delo na reformi doktorskega študija nekoliko zastalo, enako pa velja v razmerju do implementacije enovitega petletnega magistrskega študija prava, kar v letih 2022 in 2023 predstavlja prioriteto nalogo. Vendar pa je leto 2022 za prihodnjo prilagoditev zasnove doktorskega študija na PF ključno, saj se je konec leta pričel postopek vzorčne evalvacije, katere rezultati oziroma ugotovitve bodo predstavljale izhodišče bodočega urejanja.
V študijskem letu 2021/22, se je večina izpitov sicer vnovič pričela izvajati tradicionalno, tj. v predavalnicah, vendar pa pri posameznih primerih e-reševanja izpitov ostajajo enaki izzivi lanskim (npr. možnost prikrite komunikacije med študenti), ki jim je v letu 2022 pridružena možnost uporabe avtonomno-učečih se programov, ki lahko pripravijo vsebinsko ustrezne odgovore na s strani pedagoga zastavljeno vprašanje.	Kot že zapisano, bo posebna delovna skupina podrobneje preučila možnost stalnega e-izvajanja izpitov, kjer bi izkoristili priložnosti, ki jih takšna zasnova preverjanja znanja omogoča, ter omejili morebitne negativne učinke.
Večje (92 v letu 2022 in 88 v letu 2021) število izpisanih študentk in študentov.	V letu 2023 bo Komisija za kakovost skušala ugotoviti in podrobneje preučiti razloge za večje število izpisanih študentk in študentov.

3.1.5 Internacionalizacija v izobraževalni dejavnosti

Internationalizacija je za fakulteto zelo pomembna, njene cilje imamo zapisane tako v Strategiji razvoja PF UL 2013–2020 kot v Strategiji internacionalizacije PF UL 2018-2028, ta pa bo predstavljala enega osrednjih vidikov strategije, ki jo bomo sprejemali v letu 2023.

Bilateralni sporazumi o mednarodnem sodelovanju

Za namen izmenjav študentk in študentov in/ali zaposlenih v okviru programa Erasmus+, ki je (predvsem zaradi finančnih dotacij, ki jih ponuja) daleč najbolj razširjen in prepoznaven t. i. izmenjavni program na svetu, je PF v letu 2022 sklenila dva nova bilateralna sporazuma s tujimi univerzami:

- *University of Stavanger* (Norveška),
- *Babes-Bolyai University* (Romunija).

Nove Erasmus sporazume PF zadnja leta načrtno sklepa bolj zadržano; večinoma le še če gre za državo, v kateri prej še nismo imeli partnerske institucije, ali če gre za univerzo, ki je strateško pomembna za UL (npr. članice zveze EUTOPIA). V novem Erasmusovem programskem obdobju (2021-2027) smo se za podaljšanja obstoječih sporazumov odločali premišljeno, po predhodno opravljeni analizi, v kateri smo natančno preverili dosedanje aktivnost oziroma število t. i. izmenjavnih študentov, tako odhodnih kot dohodnih. Nekatere

sporazume smo se tako odločili podaljšati le za učiteljske izmenjave, nekaterih pa sploh nismo obnovili. Zaradi težav Evropske komisije pri prehajanju na povsem digitalno poslovanje, kar se tiče podpisovanja medinstitucionalnih Erasmus sporazumov, trenutno vsi dogovori glede podaljševanja potekajo le preko izmenjave elektronskih sporočil; do konca leta 2022 še vedno ni prišlo do priključitve k poenoteni evropski platformi *Erasmus Without Paper*, ki naj bi omogočila bolj transparentno in poenostavljeno digitalno sklepanje in spreminjanje tovrstnih sporazumov. Do takrat velja neformalni dogovor, da vsi trenutno veljavni sporazumi veljajo tudi za leto 2022/23 in 2023/24.

Izven programa Erasmus smo v letu 2022 sklenili še dva sporazuma o mednarodnem sodelovanju, in sicer z Univerzo v Houstonu (Texas, ZDA), ki omogoča nadaljnje dogovarjanje za sodelovanje na področju raziskovanja in izmenjave osebja ali študentov, ter z Mednarodnim odborom Rdečega križa (ICRC, Ženeva, Švica), ki opredeljuje sodelovanje pri organizaciji vseevropskega tedna mednarodnega prava oboroženih spopadov in begunskega prava (All-European International Humanitarian and Refugee Law Week). Potekajo tudi pogovori o podpisu sporazuma o sodelovanju z Inštitutom za primerjalno pravo v Beogradu (Srbija).

PF ima trenutno veljavnih cca. **140** bilateralnih sporazumov – večino v okviru programa Erasmus+, nekaj pa je tudi drugih medfakultetnih sporazumov o sodelovanju.

Izmenjave študentk in študentov

Pri študentskih izmenjavah smo nekaj zadnjih let zaznavali trend nižanja števila domačih študentk in študentov, ki so v tujini opravljali študijsko izmenjavo (pri praksah se je število ustalilo). Kljub zadostni promociji in podpori tovrstnim aktivnostim in celo povečanju finančnih sredstev v ta namen se študentje, kot kaže, za odhod v tujino ne odločajo več v taki meri kot včasih. Verjetno je kakšen od razlogov v tem, da odhod na izmenjavo pri marsikomu malo podaljša študij (določenih obveznih predmetov v tujini pač ne morejo opraviti), veliko naših študentov že med študijem tudi dela preko študentskega servisa in si na ta način morda izboljša možnosti za kasnejšo hitrejšo zaposlitev, medtem ko željo po izkustvu tujine verjetno marsikdo izkoristi že preko zasebnih potovanj, ki so čedalje bolj dostopna, in preko posameznih krajših mobilnosti (npr. poletne šole). V letu 2021 in 2022 pa smo opazili, da se trend ponovno obrača navzgor, zanimanje za študijske izmenjave in prakse v tujini zopet narašča.

Z namenom še večje promocije programov mobilnosti med študenti je fakultetna mednarodna pisarna poleti 2022 izdala novo izdajo tiskane publikacije »Zakaj na Erasmus? – Izkušnje študentov PF UL, ki so bili na Erasmus izmenjavi« (urednica: Darja Rabzelj), skozi vse leto je pisarna tudi zbirala in objavljala vtise in fotografije študentov z izmenjave in jih sproti objavljala na Instagramu in Facebooku (oba omenjena profila je mednarodna pisarna odprla leta 2021).

Število tujih študentk in študentov, ki opravljajo študijsko izmenjavo na PF, je naraščalo vse do leta 2019/20, ko smo imeli na študijski izmenjavi kar 112 tujih študentov, še en študent pa je pri nas opravljal tudi Erasmus prakso. V letu 2020/21 se je zaradi epidemije COVID-19 število tujih t. i. izmenjavnih študentov prepolovilo (52), že v letu 2021/22 smo ponovno gostili veliko tujih izmenjavnih študentov: 93. Optimalno bi bilo, če bi v vsakem semestru tujim študentkam in študentom ponudili vsaj 10 predmetov v angleškem jeziku. V letu 2021/22 smo jim jih lahko 20 (10 v zimskem in 10 v poletnem semestru). Za tuje izmenjavne študente je organizacijsko dobro poskrbljeno. Celotno administracijo v zvezi z njimi (pred, med in ob zaključku izmenjave) vodi mednarodna pisarna PF, ki je tudi povezava med študentkami in študenti in izvajalci posameznih predmetov, ki jih obiskujejo tuji študenti in študentke. Mednarodna pisarna za tuje izmenjavne študentke in študente pred vsakim semestrom pripravi nekajdnevno uvajanje, ki vključuje vsaj eno daljše informativno srečanje ter celodnevno ekskurzijo (jeseni 2021 so organizirali ekskurzijo na Kras in spomladi 2022 na Dolenjsko) ter še kakšno družabno srečanje, kolegice iz knjižnice pa posebej zanje organizirajo predstavitev knjižnice PF in seznaneitev z iskanjem gradiva po znanstvenih bazah. Ob koncu vsakega semestra se med tujimi izmenjavnimi študentkami in študenti izvaja anketa o zadovoljstvu s študijem in njegovo organizacijo. Rezultati ankete so na voljo vodstvu in vsem izvajalcem

predmetov in iz njih je razbrati splošno zadovoljstvo s študijem na PF. Tujim študentkam in študentom so v času bivanja in študija pri nas pri navajanju na novo okolje, organiziranju raznih družabnih dogodkov in integraciji z domačimi študenti tudi v tem letu bili na voljo tutorji za tuje študente. Žal je predvsem na področju integracije tujih študentov z domačimi zaznati največjo pomanjkljivost – tako bo verjetno ostalo, vse dokler ne bodo istih predmetov mogli vpisovati tako domači kot tuji izmenjavni študenti.

Tabela 18: Število mobilnih študentov v zadnjih letih

Študijsko leto	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Študentke in študenti iz tujine na izmenjavi na PF	70	88	91	98	107	112	52	93
Študentke in študenti PF na izmenjavi za študij v tujini	86	100	83	72	54	51	19	50
Študentke in študenti PF na Erasmus praksi v tujini	9	24	42	29	23	21	23	24
Skupaj	165	212	216	199	184	184	94	167

Izmenjave zaposlenih v okviru programa Erasmus+

Na področju Erasmusovih izmenjav zaposlenih številke žal še vedno ne dosegajo tistih iz obdobja pred pandemijo. Predvsem med domačim osebjem je zadnja leta opazna znatno nižja realizacija tovrstnih mobilnosti, kljub temu da namero (prijavo) za to odda veliko število pedagoških in tudi strokovnih delavcev. V letu 2021/22 so bile sicer številke realiziranih odhodnih Erasmus mobilnosti zaposlenih malce višje kot leto poprej, pri dohodnih učiteljskih mobilnostih pa malo nižje.

Tabela 19: Število izmenjav pedagogov in strokovnih delavcev v zadnjih letih

Študijsko leto	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Učitelji iz tujine na Erasmus gostovanju na PF UL	9	10	14	20	10	5	8	6
Učitelji s PF UL na Erasmus gostovanju v tujini	7	12	10	12	5	2	2	3
Strokovni sodelavci iz tujine na Erasmus gostovanju na PF UL	6	3	4	5	2	10	0	1
Strokovni sodelavci s PF UL na Erasmus gostovanju v tujini	5	5	6	7	7	2	0	1

Transnacionalne učne skupnosti ("learning communities") v okviru zveze univerz EUTOPIA

Fakulteta je nadaljevala s sodelovanjem v pilotnem projektu transnacionalnih "učnih skupnosti" (learning communities) zveze evropskih univerz EUTOPIA <https://eutopia-university.eu/english-version/education/eutopia-learning-communities>, in sicer na dveh področjih, Pravna zgodovina (partnerica: prof. dr. Katja Škrubej) in Geografija, okolje in trajnost (partnerica: doc. dr. Maša Kovič-Dine).

Februarja 2022 se je ekipa PF transnacionalne učne skupnosti "Pravna zgodovina" pod vodstvom prof. dr. Katje Škrubej udeležila EUTOPIA dogodka v Parizu.

Druge aktivnosti na področju internacionalizacije

a) Gostovanja naših pedagogov in/ali raziskovalcev v tujini

V študijskem letu 2021/22 so nekoliko daljša gostovanja v tujini izvedli naslednji pedagogi oziroma raziskovalci PF:

- **doc. dr. Kristina Čufar** (Oñati, Španija – Mednarodni inštitut za sociologijo prava; 28. 2. – 10. 4. 2022)
- **doc. dr. Karmen Lutman** (Hamburg, Nemčija - Max Planck Institut za tuje in mednarodno zasebno pravo; avgust 2022)
- **prof. dr. Damjan Možina** (Hamburg, Nemčija - Max Planck Institut za tuje in mednarodno zasebno pravo; avgust 2022)
- **doc. dr. Maša Kovič Dine** (Haag, Nizozemska – Haaška akademija za mednarodno pravo; 21. 8. – 11. 9. 2022)

b) Gostovanja strokovnjakov iz tujine pri nas

Kot smo že omenili zgoraj, smo v študijskem letu 2021/22 preko programa Erasmus+ učiteljska mobilnost gostili šest pedagogov iz tujine.

V študijskem letu 2021/22 smo izvedli tudi štiri krajša (do 14-dnevna) pedagoška gostovanja tujih profesorjev, za obiske katerih smo sredstva pridobili na razpisu »*Krajša in daljša gostovanja tujih strokovnjakov in visokošolskih učiteljev na slovenskih visokošolskih zavodih 2019-2022*«:

- **Manuel A. Bermejo Castrillo** s Pravne fakultete Univerze Carlos III v Madridu, Španija (november 2021);
- **Jean d'Aspremont** z Univerze Sciences Po v Parizu, Francija (februar 2022);
- **Jan Hasselman** iz organizacije Earthjustice v Seattleu, ZDA (marec 2022);
- **Carlos Ignacio Gomez Ligüerre**, s Pravne fakultete Univerze Pompeu Fabra v Barceloni, Španija (april 2022).

Poleg omenjenih je PF v študijskem letu 2021/22 gostila še naslednje pedagoške sodelavce in/ali raziskovalce iz tujine, ki so k nam prišli po samostojni pobudi oziroma izven kakih projektnih gostovanj:

- med 11. oktobrom 2021 in 11. januarjem 2022 je svoje 3-mesečno pedagoško in raziskovalno gostovanje pri nas opravljal **Roberto Fusco** s Pravne fakultete Univerze v Trstu, Italija; njegova akademska gostiteljica je bila doc. dr. Bruna Žuber;
- konec februarja 2022 je svoje 9-mesečno podoktorsko raziskovalno delo pri nas zaključila **Maria Pappalardo** s Pravne fakultete Univerze v Catanii, Italija, in sicer pod mentorstvom prof. dr. Vasilke Sancin;
- konec aprila 2022 je svoje 8-mesečno pedagoško in raziskovalno gostovanje v okviru sobotnega leta zaključil **Mathieu Devinat** z Univerze v Sherbrooku, Kanada; njegova akademska gostiteljica je prof. dr. Jerca Kramberger Škerl;
- septembra 2022 je pri nas gostovala **Dragana Čvorović** z Univerze za kazensko preiskovanje in policijske študije v Beogradu, Srbija; njen gostitelj je bil prof. dr. Vid Jakulin;
- septembra 2022 je pri nas gostovala **Ivana Ostojić** s Centra za ekonomsko raziskovanje na Inštitutu za družbene vede v Beogradu, Srbija, njena gostiteljica je bila prof. dr. Katarina Zajc;
- septembra 2022 je pri nas gostovala **Sanja Stojković Zlatanović** s Centra za ekonomsko raziskovanje na Inštitutu za družbene vede v Beogradu, Srbija; njen gostitelj je bil prof. dr. Grega Strban.

c) Ekskurzija

16 študentk in študentov Pravne fakultete UL se je med 17. in 21. oktobrom 2022 udeležilo strokovne ekskurzije na Sodišče EU in Splošno sodišče v Luksemburgu. Ekskurzija, ki je potekala pod vodstvom prof. dr. Jerce Kramberger Škerl, ob pomoči as. Filipa Dougana in ob spremstvu doc. dr. Luke Mišiča in mladega raziskovalca Nejca Urankarja, je bila organizirana na vabilo slovenskih sodnice in sodnikov na obeh sodiščih.

Organizacija mednarodnih dogodkov

V letu 2022 smo na PF UL gostili ali soorganizirali naslednje mednarodne dogodke:

a) dogodki, ki se redno periodično odvijajo v organizaciji PF

- 5. izvedba konference v seriji *Ljubljana – Augsburg Conferences on Contemporary Issues of International Law*, na temo *Climate Change Litigation* (18. 2. 2022);
- poletna šola francoskega in evropskega prava (22. – 26. 8. 2022);
- seminar avstrijskega prava (19. – 23. 9. 2022);
- 10. mednarodna *Model United Nations* konferenca – *MUNLawS* (11. – 13. 11. 2022);

- 7. izvedba tedna mednarodnega humanitarnega in begunskega prava, vključno s študentskim moot court tekmovanjem *All-European International Humanitarian and Refugee Law Moot Court Competition* (15. – 18. 11. 2022).

b) drugi dogodki, ki so v letu 2022 potekali na PF

- spletni intenzivni izobraževalni program z naslovom »Pravno odločanje in kognitivna znanost« (31. 1. - 4. 2. 2022);
- okrogla miza z naslovom *AI in the Future: Roundtable on the Impacts of Artificial Intelligence on Human Rights, Global Health and Peacebuilding* (15. 3. 2022);
- gostujoče predavanje prof. Alexandre Popovici z Univerze v Sherbrookeu (Quebec, Kanada) in prof. Gaële Gidrol-Mistral z Univerze v Quebecu (Montreal, Kanada) z naslovom »Stvarno pravo kanadske province Quebec in posebnosti v zvezi z Aborigini (izvornimi prebivalci)« (24. 3. 2022);
- gostujoče predavanje prof. Mathieua Devinata z Univerze v Sherbrookeu (Quebec, Kanada) z naslovom »Kanadsko pravo/-a in zasebno pravo Quebeca: uvod v mešani in večjezični pravni sistem« (25. 3. 2022);
- gostujoče predavanje sodnika Splošnega sodišča EU dr. Damjana Kukovca z naslovom »Sodišče Evropske unije je tudi slovensko sodišče« (11. 4. 2022);
- pogovor s sodnikom dr. Markom Bošnjakom z naslovom »Sodniška etika – izkušnja sodnika na Evropskem sodišču za človekove pravice« (12. 4. 2022);
- več gostujočih predavanj prof. Rebecce Bresnik z Univerze v Houstonu (ZDA) na temo prava veselja (med 19. in 25. 4. 2022);
- okrogla miza z naslovom »Simpozij o umetni inteligenci in vesoljskem pravu« (26. 4. 2022);
- obisk delegacije Vrhovnega sodišča Latvije (sodnik Normunds Salenieks in trije predstavniki oddelka za sodno prakso in raziskovanje: Anita Zikmane, Kristīne Ivulāne in Reinis Markvarts) v okviru njihove strokovne ekskurzije po Sloveniji in sestanek z vodstvom fakultete (10. 5. 2022);
- ciklus predavanj z naslovom »Primerjalnopravni uvod v nemško pravo in nemško pravno znanost« (med 7. 3. in 2. 6. 2022);
- seminar z naslovom »Digitalizacija na področju socialne varnosti - MoveS« (10. 6. 2022);
- mednarodno sodniško izobraževanje z naslovom *PAX Judicial Training* (16. in 17. 6. 2022);
- konferenca z naslovom *Psychological mechanisms in criminal justice: deconstructing objectivity* (16. in 17. 6. 2022);
- konferenca z naslovom »Reforma institutov prava varstva starejših« (23. 6. 2022);
- obisk skupine mladih pravnikov iz nizozemskega združenja Jonge Balie Midden-Nederland (Nizozemska) v sklopu njihove strokovne ekskurzije po Sloveniji (8. 9. 2022);
- obisk delegacije združenja mladih pravnikov iz regije Vzhodni Brabant (Nizozemska) v sklopu njihove strokovne ekskurzije po Sloveniji (13. 10. 2022);
- srečanje raziskovalk in raziskovalcev na začetku karijerne poti, namenjeno obravnavi izzivov dostojnega in trajnostnega dela (27. in 28. 10. 2022);
- okrogla miza *The Use of Artificial Intelligence in Practice: International Humanitarian and International Refugee Law Perspectives* (15. 11. 2022);
- predavanje namestnika veleposlanika Kraljevine Španije v RS, ekscelece Martina Remóna Miranze z naslovom *A diplomat's comments on the legal-political developments in the 21st century* (6. 12. 2022).

INTERNACIONALIZACIJA V IZOBRAŽEVALNI DEJAVNOSTI

Ključne izboljšave in dobre prakse v preteklem obdobju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Izdana 3. izdaja tiskane publikacije »Zakaj na Erasmus? – Izkušnje študentov PF UL, ki so bili na Erasmus izmenjavi« in nadaljevanje odličnega sprejema objav na fakultetnih družbenih omrežjih mednarodne pisarne (Facebook, Instagram).	S tovrstnimi promocijskimi aktivnostmi mednarodne pisarne fakulteta približuje domačim študentom možnosti študija v tujini in jih spodbuja k udeležbi na izmenjavah in drugih študijskih aktivnosti v mednarodnem prostoru.
Uspešna organizacija oziroma izvedba številnih mednarodnih dogodkov na fakulteti.	S temi aktivnostmi je PF tudi v letošnjem letu krepila svojo prepoznavnost in sodelovanje s kolegi in partnerji iz tujine ter bogatila (ob)študijsko ponudbo za študente.
Ključne slabosti	Predlogi ukrepov
Študentke in študenti iz tujine so slabo integrirani z našimi študenti, predvsem zaradi posebnih predavanj (posebnih predmetov) v angleščini za študente in študentke iz tujine.	Analizirati možnosti (predvsem Komisija za študijske zadeve, Komisija za kakovost), da domači študenti in študentke vpišejo kot izbirne predmete tiste predmete, ki jih ponujamo Erasmus študentom in študentkam in se predavajo v angleščini.

3.1.6 Vpliv epidemije na izobraževalno dejavnost in prilagoditve

Po številnih prilagoditvah študijskega procesa in implementaciji ukrepov varnosti in zdravja pri delu, ki so podrobneje opisane v predhodnih poročilih o kakovosti, se je študijski proces v študijskem letu 2021/22 praviloma v celoti izvajal v prostorih PF, in sicer ob upoštevanju aktualnih priporočil, vezanih na preventivne zdravstvene ukrepe. Študijski proces se je oddaljeno, praviloma s pomočjo aplikacije Zoom ali Exam.net, izvajal izjemoma, npr. v primeru vaj ali predavanj, ki jih izvajajo kolegice in kolegi, ki sodijo ali katerih svojci sodijo v t. i. rizično skupino, ali v primeru sumov okužbe oziroma potrjenih okužb, pri katerih pa je zdravstveno stanje pedagoga omogočalo nadaljevanje dela, le z uporabo IKT. Okužba s covid-19 je ob predložitvi ustreznega dokazila, kakor drugi s poškodbo ali boleznijo povezani razlogi predstavljala upravičen razlog študentove odsotnosti iz študijskega procesa.

3.2 Raziskovalna dejavnost

3.2.1 Sodelovanje v različnih vrstah projektov

Temeljni značilnosti raziskovalnega dela na PF sta še vedno (kot je bilo značilno za prejšnja leta) naslednji:

- v raziskovalni skupini PF močno prevladujejo visokošolski učitelji, ki raziskovalno delo praviloma opravljajo ob svojih rednih pedagoških obveznostih (kot dopolnilno – raziskovalno delo); le redki imajo zaradi raziskovalnega dela zmanjšano pedagoško obveznost. Zato se raziskovalnemu delu pogosto ne morejo posvečati v želeni meri, prav tako pa ne pripravi vse zahtevnejših prijav na domače in tuje razpise. Ta negativni dejavnik bo v letu 2023 zmanjševala formacija specializirane projektne pisarne.

- velik delež članov raziskovalne skupine je dopolnilno zaposlenih v drugih raziskovalnih organizacijah, kjer sodelujejo v različnih raziskovalnih skupinah (programih, temeljnih, aplikativnih in ciljnih raziskovalnih projektih), ki pa so praviloma tesno povezane s PF (kot npr. Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti in Inštitut za primerjalno pravo pri Pravni fakulteti). Takšno sodelovanje krepi medinstitucionalnost in interdisciplinarnost njihovega raziskovalnega dela.

Raziskovalna skupina PF se je tudi do konca leta 2022, podobno letu poprej, ponovno povečala: sestavljalo jo je 67 raziskovalcev, od tega dva mlada raziskovalca (2021: 62, 2020: 61 raziskovalcev, 2019: 58 raziskovalcev; 2018: 51 raziskovalcev, 2017: 44 raziskovalcev, 2016: 45 raziskovalcev, 2015: 45 raziskovalcev, 2014: 40 raziskovalcev, 2013: 46 raziskovalcev).

3.2.2 Izvajanje projektov ARRS

V letu 2022 se je končalo delo na naslednjih projektih:

- Temeljni raziskovalni projekt Pravo dolžnikov in upnikov - normativna in pravno empirična analiza (vodja projekta: dr. Jaka Cepec, PF sodeluje kot projektni partner skupaj z Inštitutom za kriminologijo pri PF in Ekonomsko fakulteto UL, projekt vodi Inštitut za primerjalno pravo pri PF),
- Temeljni raziskovalni projekt Psihološki mehanizmi v kazenskem pravosodju: preizpraševanje objektivnosti (vodja projekta: dr. Mojca M. Plesničar, PF sodeluje kot projektni partner, projekt vodi Inštitut za kriminologijo pri PF),
- Temeljni raziskovalni projekt Pravna in ekonomska analiza vpliva staranja prebivalstva na zakonodajo (vodja projekta: dr. Gregor Dugar, sodelujoče organizacije: Inštitut za primerjalno pravo pri PF, Ekonomsko fakulteto UL),
- CRP Priprava modela managementa visokošolskega vpisa na javne visokošolske zavode v Sloveniji (vodja projekta: dr. Gregor Dugar, sodelujoče organizacije: Pedagoška fakulteta UP, Fakulteta za management UP, Filozofska fakulteta UM, Ekonomsko-poslovna fakulteta UM, Pedagoška fakulteta UM).

V letu 2022 je na PF uspešno nadaljevala delo programska skupina »Vključevanje pravnega izrazja evropskega prava v slovenski pravni sistem«.

Prav tako se je v letu 2022 nadaljevalo delo na naslednjih projektih, ki se bodo zaključili leta 2022 ali pozneje (enega med njimi PF vodi, pri dveh je projektni partner):

- Temeljni raziskovalni projekt Razvoj in uporaba umetne inteligence v luči negativnih in pozitivnih obveznosti države zagotavljati pravico do življenja (vodja projekta: dr. Vasilka Sancin, sodelujoča organizacija: Inštitut za primerjalno pravo pri PF),
- Temeljni raziskovalni projekt Preventivna (ne)pravičnost: preventivno preprečevanje kriminalitete in družbene škode (vodja projekta: dr. Vasja Badalič, PF sodeluje kot projektni partner, projekt vodi Inštitut za kriminologijo pri PF),
- Aplikativni raziskovalni projekt Vpliv evropske ureditve elektronskih komunikacij in konkurenčnega prava na stvarnopravni položaj telekomunikacijskih omrežij (vodja projekta: dr. Matija Damjan, PF sodeluje kot projektni partner, projekt vodi Inštitut za primerjalno pravo pri PF).

3.2.3 Pridobivanje novih projektov

V letu 2022 je bila PF uspešna pri pridobivanju dveh novih projektov (v letu 2018: 2 nova projekta, v letu 2019: 6 novih projektov, v letu 2020: 1 nov projekt), pri katerih je projektni partner:

- Temeljni raziskovalni projekt Izбира sodnikov pod drobnogledom: sodniška neodvisnost, zakonitost in odlike (vodja projekta: dr. Samo Bardutzky, PF sodeluje kot projektni partner, projekt vodi Inštitut za primerjalno pravo pri PF),

- Temeljni raziskovalni projekt Analiza izrednih ukrepov: Zaščita človekovih pravic in preprečevanje družbene škode v dobi nenehnih kriz (vodja projekta: dr. Renata Salecl, PF sodeluje kot projektni partner, projekt vodi Inštitut za kriminologijo pri PF).

Projekti omogočajo raziskovalno delo več članom raziskovalne skupine PF, poleg tega pa v navedenih projektih PF sodeluje z drugimi raziskovalnimi skupinami, s katerimi še ni sodelovala, kar je pomembno za razvoj interdisciplinarnega pristopa k raziskovanju in povezovanja z drugimi raziskovalnimi skupinami.

3.2.4 Sodelovanje v projektih ARRS v drugih raziskovalnih organizacijah

Raziskovalci so sodelovali z drugimi raziskovalnimi organizacijami na dva načina: (1) kot posamezniki, dopolnilno zaposleni v teh organizacijah, (2) kot zaposleni na PF v raziskavah, pri katerih je PF nosilec raziskave ali projektni partner. V spodnji tabeli je prikazano le sodelovanje v raziskavah, v katerih PF ni projektni partner (raziskave, kjer je PF projektni partner, so navedene zgoraj). Nabor organizacij, s katerimi sodelujejo posamični člani raziskovalne skupine PF se v primerjavi s predhodnim letom ni spremenil.

Tabela 20: Raziskovalne organizacije in projekti, v katerih so sodelovali člani raziskovalne skupine PF (in PF ni projektni partner)

Raziskovalna organizacija	Raziskovalni projekti (podatki o vodji projekta in o sodelavcih so dostopni na dodanih povezavah)
Inštitut za primerjalno pravo pri Pravni fakulteti	<u>Pravni izzivi informacijske družbe</u> - program <u>Uveljavljanje kolektivnega sodnega varstva v primerih množičnega oškodovanja potrošnikov in drugih skupin oškodovancev v Sloveniji</u>
Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti	<u>Družbeno nadzorstvo, kazenskopравни sistem, nasilje in preprečevanje viktimizacij v kontekstu visoko tehnološke družbe</u> - program <u>Etični in pravni vidiki triaže ob epidemiji COVID-19</u> <u>Prepoved približevanja</u>

3.2.5 Mednarodni projekti

Izvajanje mednarodnih projektov

PF je v letu 2022 sodelovala v 11 mednarodnih projektih (v letu 2021 v osmih, v letu 2020 v sedmih, v letu 2019 v šestih, v letu 2018 pa v sedmih). PF je pri večini mednarodnih projektih sodelovala kot partnerica, le pri enem pa tudi kot koordinatorica, in sicer pri postdoktorskem projektu BRoLs (Breaches of the Rule of Law), ki ga je pod mentorstvom doc. dr. Aleša Novaka na razpisu EUTOPIA SIF uspešno pridobila dr. Maria Victoria Inostroza.

Tabela 21: Sodelovanje PF v mednarodnih projektih v letu 2022

Naslov	Program	Koordinatorska institucija	Vodja na PF	Trajanje
TRIAL (TRust, Independence, Impartiality and Accountability of judges and arbitrators safeguarding the rule of Law under the EU Charter)	JUSTICE (Action Grants to support transnational projects on judicial training covering civil law, criminal law or fundamental rights)	European University Institute, Centre for Judicial Cooperation (Italija)	prof. dr. Saša Zagorc	1. 1. 2020 – 30. 6. 2022
Krepitev zaščite prijaviteljev korupcije in neetičnih dejanj	Active Citizens Fund v Sloveniji (pod okriljem finančnih mehanizmov EGP in Norveške 2014 – 2021)	Transparency International Slovenia – društvo Integriteta (Slovenija)	izr. prof. dr. Samo Bardutzky	1. 9. 2020 - 31. 8. 2022
PreCrim (Preventing Crime Respecting Fundamental Rights)	ERASMUS+ (Jean Monnet Projects)	Università degli Studi del Piemonte Orientale (Italija) <i>OP: PF UL v projektu sodeluje, ni pa uradna partnerica</i>	doc. dr. Miha Hafner	1. 10. 2020 - 30. 9. 2022
PAX (Private International Law in Motion)	JUSTICE (JUST-AG-2019/JUST-JCOO-AG-2019)	Universiteit Antwerpen (Belgija)	prof. dr. Jerca Kramberger Škerl	1. 11. 2020 - 31. 10. 2022

EU-FamPro (E-training on EU Family Property Regimes)	JUSTICE (JUST-JTRA-EJTR-AG-2020)	Università degli Studi di Camerino (Italija)	doc. dr. Neža Pogorelčnik Vogrinc	15. 4. 2021 - 14. 4. 2023
RECOGNISE (Legal Reasoning and Cognitive Science)	ERASMUS+ Strategic Partnerships KA2	Università di Palermo (Italija)	doc. dr. Aleš Novak	1. 9. 2020 - 31. 8. 2023
ILGSPD (Erasmus Mundus Master Degree in International Law of Global Security, Peace and Development)	ERASMUS+ (Erasmus Mundus Joint Master Degrees 2020)	University of Glasgow (VB) <i>OP: PF UL v projektu sodeluje kot pridružena partnerica</i>	prof. dr. Vasilka Sancin	1. 9. 2021 - 31. 8. 2023
SCAN II (Small Claims Analysis Net II)	JUSTICE (JUST-2021-JCOO)	Vrije Universiteit Brussel (Belgija)	prof. dr. Katarina Zajc	1. 3. 2022 - 28. 2. 2024
CREA 2 (Conflict Resolution with Equitative Algorithms 2)	JUSTICE (JUST-2021-EJUSTICE)	Vrije Universiteit Brussel (Belgija)	prof. dr. Katarina Zajc	1. 6. 2022 - 31. 5. 2024
BRoLs (Breaches of the Rule of Law)	EUTOPIA SIF (Science Innovation Fellowship Programme - call 2)	Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta (Slovenija)	dr. Marija Victoria Inostroza	15. 10. 2022 - 14. 10. 2024

PAX (Private International Law in Motion 2.0)	2.0 JUSTICE (JUST-2022-JCOO)	Universiteit (Belgija)	Antwerpen	prof. dr. Jerca Kramberger Škerl	1. 11. 2022 - 31. 10. 2024
--	--	---------------------------	-----------	--	-------------------------------

Nekaj naših raziskovalcev je sodelovalo tudi v t.i. »EUTOPIA Programu mobilnosti raziskovalcev« (EUTOPIA Researcher Mobility Program). Gre za program, ki podpira izmenjavo strokovnega znanja in raziskovalnih infrastruktur ter razvoj skupnih raziskovalnih dejavnosti (npr. skupne publikacije, skupne prijave na mednarodne razpise, inovacije ipd.) preko financiranja kratkih raziskovalnih obiskov (2 do 3 tedne) na EUTOPIA partnerskih univerzah. Uspešnim prijaviteljem so lahko iz programa krili potne stroške za tovrstne obiske. V oktobru in novembru 2022 so v omenjenem programu sodelovali: doc. dr. Andrej Kristan in doc. dr. Aleš Novak (raziskovalni obisk sta izvedla na Univerzi UPF v Barceloni), prof. dr. Jerca Kramberger Škerl (raziskovalni obisk je izvedla na Univerzi VUB v Bruslju) ter. Vasilka Sancin in doc. dr. Maša Kovič Dine (raziskovalni obisk sta izvedli na Univerzi v Göteborgu).

Veliko članov raziskovalne skupine PF sodeluje v mednarodnih projektih tudi kot nacionalni eksperti za določena vprašanja in pogosto so njihovi prispevki publicirani v tujini (kot na primer v COST projektih). To nesporno kaže na kakovost in odmevnost njihovega raziskovalnega dela, ker pa gre za pogodbeno razmerje med njimi kot posamezniki in organizacijo, ki izvaja projekt, to ne predstavlja raziskovalne dejavnosti PF kot institucije.

3.2.6 Prijavljanje mednarodnih projektov

V letu 2022 je PF samostojno ali kot koordinatorska organizacija prijavila štiri mednarodne projekte. Lahko ponovimo razlago, ki smo jo za navedeno pasivnost zapisali že v poročilu za pretekla leta: »Razlog za majhno število prijavljenih projektov, predvsem takih, ki bi bili koordinatorski, je nedvomno zahtevnost prijave (tako z vsebinskega kot finančnega vidika), ki terja zelo veliko dela in časa, kar pa je težko združljivo z izpolnjevanjem pedagoških obveznosti. Brez večje pomoči podpornih služb PF (ki so ravno tako preobremenjene z rednimi obveznostmi) in razbremenitve pedagoških obveznosti za čas priprave projektne dokumentacije ni pričakovati povečanja zanimanja za tovrstno prijavljanje.«

Izmed štirih prijavljenih projektov je bil eden izbran v financiranje (BRoLs), rezultate za enega še čakamo (DIKE), dva pa na razpisih žal nista bila uspešna.

Tabela 22: Projekti, pri prijavi katerih je v letu 2022 sodelovala PF

Naslov	Program	Koordinatorska institucija	Vodja na PF
XENIOS	HORIZON-CL2-2022-TRANSFORMATIONS-01-03	Universidade Nova de Lisboa (Portugalska)	izr. prof. dr. Samo Bardutzky
DEUCE (Defining European Uncontested)	JUSTICE (JUST-2022-JCOO)	Vrije Universiteit Brussel (Belgija)	prof. dr. Katarina Zajc

Claims Enforcement)			
DIKE (Digital Knowledge Empowerment)	Ius HORIZON-CL4-2022-HUMAN-02	Vrije Universiteit Brussel (Belgija)	prof. dr. Katarina Zajc
BRoLs (Breaches of the Rule of Law)	EUTOPIA SIF (Science and Innovation Fellowship Programme - call 2)	PF UL	dr. María Victoria Inostroza (mentor: doc. dr. Aleš Novak)

3.2.7 Razvojni steber financiranja (RSF) in drugi projekti

V letu 2022 je PF aktivno sodelovala v več ukrepih RSF. V okviru internega univerzitetnega razpisa »Na študenta osredinjeno učenje« smo uspešno pripravili popise pravnih klinik in študentskih, t. i. moot court tekmovanj ter nekaterih drugih predmetov. Poleg tega smo prijavi tudi nekaj pilotnih projektov, ki so se začeli izvajati v študijskem letu 2022/2023. Uspešno smo prijavi dva trimesečna projekta v okviru internega univerzitetnega razpisa »Študentski projekti za trajnostni razvoj«, ki sta se začela izvajati v jeseni 2022. Sodelovali smo tudi na internem univerzitetnem razpisu, namenjenem nadarjenim študentom, in s pomočjo odobrenih sredstev organizirali študentsko strokovno ekskurzijo na Sodišče EU. Aktivno smo sodelovali tudi v RSF ukrepih pod okriljem Centra Digitalna UL, in sicer pri pilotnih posodobitvah nekaterih predmetov in kot multiplikatorji ter t. i. integratorji.

V februarju 2022 se je ekipa PF transnacionalne učne skupnosti »Pravna zgodovina« pod vodstvom prof. dr. Katje Škrubej udeležila EUTOPIA dogodka v Parizu (sredstva za udeležbo so bila krita iz sredstev RSF). Omeniti gre tudi udeležbo PF pri t. i. operaciji INOVUP – »Inovativno učenje in poučevanje za kakovostne kariere diplomantov in odlično visoko šolstvo«, ki jo sofinancirata Republika Slovenija (MIZŠ) in Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada (1. 3. 2020 – 30. 9. 2022, nosilka na PF je prof. dr. Vasilka Sancin). PF bo v prihodnje, ocenjujemo, sodelovala tudi pri dveh projektih »UL za trajnostno družbo – ULTRA«, sofinanciranih s strani Načrta za okrevanje in odpornost (NOO), pri čemer rezultati še razpisa še niso znani.

Tabela 23: RSF ukrepi 2022	Naziv ukrepa
A.I.1	Oblikovanje podpornega sistema in mehanizmov ter izvedba pilotnih primerov izvajanja študijskega procesa osredinjenega na študente
A.II.2	Razvoj podpornega sistema za učitelje in študente na področju vključevanja IKT in sodobnih tehnoloških rešitev v pedagoški proces
B.II.2	Razvoj modela za izvajanje kombiniranega izobraževanja in izobraževanja na daljavo v luči internacionalizacije in virtualne mobilnosti
C.III.1	Vključevanje lokalnih, regionalnih in globalnih izzivov trajnostnega razvoja, interdisciplinarnosti in STEAM pristopov v študijski proces
C.III.2	Krepitev kompetenc študentov za Družbo 5.0
S.D.1.2	Razvoj in izvedba pilotnih aktivnosti za spodbujanje nadarjenih
S.E.1.1	Razvoj sodelovanja v transnacionalnih učnih skupnostih

Fakulteta oziroma njeni zaposleni so do leta 2022 prav tako bili aktivni v okviru projekta INOVUP (Inovativne in prožne oblike poučevanja in učenja), pri čemer sta v projektu kot multiplikatorja aktivno sodelovala prof. dr. Vasilka Sancin in doc. dr. Luka Mišič.

3.2.8 Znanstvene objave

Značilnosti objav raziskovalne skupine

Eden od pokazateljev kakovosti na področju raziskovalne dejavnosti so tudi znanstvene objave (njihovo število in narava, tj. kategorizacija po Cobissu).

Značilnosti publiciranja našega raziskovalnega dela izhajajo iz tabele 23. Števila objav med leti ni mogoče primerjati, ker so vsi podatki zajeti s spletne strani v januarju ali februarju za predhodno leto in se zato število objav pozneje lahko še bistveno spremeni. Kljub temu podatki v tabeli 23 kažejo, da imajo med objavami še vedno osrednje mesto poglavja v monografijah (uglednih domačih in tujih založb), pri čemer se je število znanstvenih člankov, ki so v postopku habilitacij bistveno bolje ocenjeni, prvič občutneje približalo številu objavljenih poglavij. Število člankov, objavljenih v revijah, ki se upoštevajo pri spremljanju citiranja, sicer narašča, vendar še zmeraj predstavlja zgolj eno tretjino vseh objavljenih znanstvenih člankov. Zanimivo bo spremljati, ali bo z leti ta odstotek še naraščal, predvsem z zornega kota numeričnega zaostrovanja habilitacijskih kriterijev, ki terjajo (pogosto pred vsebino) objavljanje v visoko indeksiranih podatkovnih bazah. Po izrazitem porastu števila izvirnih znanstvenih člankov v letu 2020, smo v letu 2021 beležili rahel upad, ki se je nadaljeval v letu 2022, pri čemer pa je število objavljenih znanstvenih člankov še zmeraj bistveno višje od leta 2019. Pri številu objavljenih sestavkov v znanstvenih monografijah praktično ni sprememb, je pa bilo tudi v letu 2022 precej nižje število objavljenih znanstvenih prispevkov na konferencah, kar najverjetneje lahko pripišemo manjšemu številu konferenc, ki so bile lahko izvedene v obdobju tik po pandemiji; precej nižje je bilo tudi število objavljenih monografij – morda gre pri tem še zmeraj za posledico izrazito visokega števila v letu 2020, enako pa velja za sestavke v monografiji, zaradi česar »monografski« del publicistične dejavnosti predstavlja osrednji upad v številu skupnih v tem poročilu upoštevanih del (99 v letu 2022, 129 v letu 2021 in kar 171 v letu 2020).

Gotovo gre pojav pripisati močno nadpovprečni publicistični dejavnosti v obdobju med epidemijo in povečanim ali spremenjenim obveznostim zaposlenih v obdobju po njenem koncu.

PF je na 2. redni seji senata, dne 18. 11. 2021, sprejela Priloge k Merilom za volitve v nazive visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev ter sodelavcev Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju Merila UL). Priloge PF so bile sprejete na Senatu UL 15. 2. 2022 in so pričele veljati 17. 2. 2022. S tem smo na PF dobili primerno, pravni znanosti in stroki prilagojeno in s tem bolj ustrezno vrednotenje raziskovalnega, strokovnega in pedagoškega dela. PF je v prenovljenih prilogah prilagodila ocenjevanje standardov mednarodne odmevnosti znanstvenoraziskovalnega dela praksam drugih družboslovnih fakultet oz. uveljavljenim standardom na UL, vendar pa ni odstopila od temeljne zaveze zagotavljanja primarno kvalitativne presoje znanstvenoraziskovalnega dela. To se izraža predvsem v vztrajanju na kakovostnem izboru in naboru domačih in tujih znanstvenih revij ter prav tako uglednih mednarodnih in domačih založb, ki so referenčne za objave znanstvenikov in strokovnjakov s pravnega področja. Z novimi Prilogami k Merilom UL smo tudi formalno potrdili potrebo po ustreznem uravnoteženju objav v slovenskem in tujem jeziku, saj je pravo ne le mednarodno, ampak tudi izrazito nacionalno orientirano znanstveno področje. V tem okviru smo izpostavili tudi pomen znanstvenoraziskovalnega in strokovnega dela za razvoj sodne in siceršnje pravne prakse v Republiki Sloveniji.

Oktobra 2021 je pričel veljati Akt o spremembah in dopolnitvah Minimalnih standardov za izvolitev v nazive visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in visokošolskih sodelavcev na visokošolskih zavodih, ki ga je sprejel NAKVIS (v nadaljevanju Minimalni standardi NAKVIS). Na Univerzi v Ljubljani je bil tedaj začet postopek spreminjanja Meril UL oz. postopek njihove prilagoditve opredeljenim minimalnim standardom. Postopek je trajal skorajda celotno leto 2022, PF je v njem s svojimi predlogi tvorno sodelovala. Prenovljena Merila UL so bila sprejeta 22. 11. 2022 in so pričela veljati 9. 12. 2022. Z njimi in poprej tudi s Prilogami PF k Merilom UL je bila med baze revij, ki so relevantne za znanstvene objave, uvrščena tudi baza Scopus. Za to smo se na PF že dalj časa zavzemali in s tem tudi uresničili enega od zadanih ciljev zagotavljanja kakovosti vrednotenja raziskovalnega dela.

Sprejem novih Meril UL je povzročil potrebo po ustreznih spremembah in prilagoditvah Prilog članic in na PF smo v decembru 2022 k reviziji Prilog PF že pristopili. Ožja delovna skupina je pripravila predloge potrebnih sprememb, ki bodo v nadaljevanju (predvidoma februarja 2023) obravnavane na Habilitacijskem odboru PF, po potrditvi na Senatu PF pa bodo, predvidoma v marcu 2023, poslane v obravnavo HK UL.

Omeniti velja tudi, da je področje vrednotenja znanstvenoraziskovalnega dela v tem času predmet aktivnih reformnih naporov na UL, ki gredo v smer bolj kvalitativnega in manj kvantitativnega vrednotenja. PF je k tovrstnim izhodiščem že dolgo zavezana in se bo v tem smislu trudila za njihovo ohranitev in nadgraditev tudi vnaprej, preko vseh obstoječih vzvodov aktivnega sodelovanja pri oblikovanju reforme. Pri tem pa PF opozarja na previdnost pri koncipiranju morebitnih novih modelov vrednotenja, kajti sistem zgolj vsebinske presoje (na primer absolutna teža na t. i. *peer review* v habilitacijskih postopkih), brez ustrezne in odgovorno uporabljene metrike, ne bo zagotovil pravične in dosledne ter enakopravne obravnave kandidatov. Na PF menimo, da so posamezne fakultete oz. članice UL tiste, ki so prvenstveno poklicane k temu, da v okviru svojih področij oblikujejo najbolj primerne konkretne kriterije in merila (vatle) za vrednotenje znanstvenoraziskovalnega dela njihovih raziskovalcev, UL pa naj, podobno kot doslej, ostane pri splošnejših, krovnih merilih. Anomalije, ki so na posameznih področjih bolj izrazite kot na drugih, bi bilo tako treba prvenstveno poskusiti razrešiti na konkretni – fakultetni oz. mikro ravni in šele zatem, po potrebi in po tehtnem premisleku (in analizi stanja, kje so najbolj pereči problemi), morebiti posegati v krovni sistem. Slednji je namreč tisti, ki mora loviti ravnovesje med različnimi znanstvenimi panogami. Jasno pa je, da je ravnovesje težko doseči, veliko lažje pa se ga, z nedomišljenimi posegi, poruši. Problematiko na tem področju dodatno zaostrejujejo Minimalni standardi NAKVIS, ki z zadnjimi spremembami in dopolnitvami niso prinesli le dobrih rešitev (npr. baza Scopus), ampak tudi

posamične zaostritve, ki ne gredo nujno v smer povečevanja kvalitete v visokem šolstvu (dodatne zahteve po objavah v revijah z visokim faktorjem vpliva).

Tabela 23: Znanstvene objave raziskovalne skupine PF (po SICRIS)¹³

Tipologija objav	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Izvirni zn. članek	36 (14)*	43 (14)*	50 (7)*	25 (5)*	34 (9)*	31 (6)*	49 (9)*	47 (9)*	31 (2)*	32 (6)*	41 (7)*	42 (7)*	48 (7)*
Pregledni zn. članek	0	2 (1)*	1 (1)*	2	/	4	5	3	5 (1)*	1	2	9	7
Kratek zn. Prispevek	3 (0)*	2 (1)*	3 (1)*	2	2	2	6 (1)*	5	5	9	13	13	14
Zn. prispevek na konferenci	9	9	24	7	17	14	7	9	22	11	27	26	23
Sestavek v monografiji	43	69	68	107	22	47	43	53	35	50	43	52	32
Zn. monografija	8	4	25	10	12	8	14	13	15	11	7	10	13
Skupaj	99	129	171	153	87	106	124	130	113	114	133	152	137

*članki v revijah, ki jih indeksirajo SSCI, A&HCI ali Scopus

Zbornik znanstvenih razprav PF

PF izdaja Zbornik znanstvenih razprav (prva številka je izšla leta 1921), v katerem objavljajo znanstvene članke tako člani raziskovalne skupine PF, kot tudi »zunanjiki« avtorji. To je osrednja publikacija PF za objavljane znanstvenih razprav in praviloma izhaja enkrat na leto, objavlja pa dela v slovenskem in v t. i. svetovnih jezikih. Številke so od leta 2012 v celoti prosto dostopne preko spleta na naslovu <http://zbornik.pf.uni-lj.si> (v letu 2017 je bila predstavitvena podstran o zborniku celovito ažurirana). Po nekajletnem upadanju interesa za objavljane v ZZR (temeljni razlog je (bil) zagotovo dejstvo, da Zbornik ni umeščen v bazo SSCI, ki avtorjem prinaša ustrezne SICRIS točke in možnost citiranja, kar je relevantno za imenovanje v nazive

¹³ Podatki SICRIS za raziskovalno organizacijo Pravne fakultete UL na dan 23. 1. 2023.

in za prijavljanje na razpise ARRS) v številki ZZR, ki je izšla 2022, spet najdemo bistveno več (13) razprav kakor v letu poprej, dovolj, da bi ob rednem interesu na tej ravni lahko objavili dve številki letno, in dve predstavitvi sodne prakse. V letu 2021 je bilo z namenom večje mednarodne prepoznavnosti ZZR dodano alternativno angl. ime, in sicer Ljubljana Law Review (LLR), hkrati pa je bila vložena vloga za umestitev ZZR v globalno mrežo prostodostopnih publikacij OpenEdition, kar bo gotovo pripomoglo k njegovi večji mednarodni in prepoznavnosti ter dostopnosti tujim avtorjem. Sprejem je v letu 2022, ko se je PF prav tako pričela dogovarjati za vključitev v *University of Ljubljana Press Journals*, bil potrjen, medtem ko je UO ZZR v istem letu pričel pripravljati prenovo področnih Pravil PF, ki bi internacionalizirale organe, s tem pa dosegla mednarodno vpetost ZZR, z namenom vključitve v najpomembnejše podatkovne baze.

Revija Pravnika

Revija Pravnika je najstarejša slovenska pravniška revija, ki objavlja znanstvene članke. Prva številka je izšla leta 1862. Od leta 2015, konkretno od številke 5-6/2015, izdajata revijo *Pravnika* skupaj Zveza društev pravnikov Slovenije in Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani. Revija je vključena v mednarodni bibliografski bazi Internationale Bibliographie der Zeitschriftenliteratur (IBZ) in CSA Philosopher's Index. Prva baza je relevantna za habilitacije visokošolskih učiteljev na področju prava (po interpretaciji habilitacijskih Meril s strani PF članki, objavljeni v revijah iz te baze, nadomeščajo članke, objavljene v SSCI).

3.2.9 Sodelovanje z okoljem

Člani raziskovalne skupine Pravne fakultete sodelujejo z okoljem na naslednje načine, in sicer:

A. V Republiki Sloveniji:

- s članstvom v vladi, državnih in drugih komisijah, kot je npr. Državna volilna komisija, Komisija za medicinsko etiko Republike Slovenije, Državna komisija za oploditve z biomedicinsko pomočjo, Etična komisija za presaditve (v okviru Ministrstva za zdravje), Medresorska komisija Vlade RS za človekove pravice, Stalna koordinacijska skupina Vlade RS za mednarodno humanitarno pravo, Slovenska nacionalna komisija za UNESCO, Komisija za imenovanje direktorja Urada za preprečevanje pranja denarja, Komisija za preverjanje znanja kandidatov za sodne tolmače za francoski jezik;
- s članstvom v komisijah in delovnih telesih za pripravo zakonodaje;
- s članstvom v organih gospodarskih družb in javnih zavodov (npr. nadzorni svet Delavske hranilnice, Revizijska komisija Upravnega odbora UL);
- s članstvom v Sodnem svetu in Državnotožilskem svetu;
- strateških svetih, npr. na področju socialne politike, javne uprave;
- s članstvom in upravljanjem domačih znanstvenih in strokovnih združenj (npr. Zveza društev pravnikov Slovenije, Društvo za športno pravo, Društvo za delovno pravo in socialno varnost, Društvo za ustavno pravo) ter ocenjevalnih odborih (npr. v okviru MSCA4Ukraine);
- s sodelovanjem v uredništvu domačih znanstvenih in strokovnih revij (npr. Pravnika, Javna uprava, TFL glasnik);
- s sodelovanjem s Centrom za izobraževanje v pravosodju pri načrtovanju in z izvedbo izobraževanj za zaposlene v pravosodju (npr. v okviru Komisije za preverjanje znanja kandidatov za sodne tolmače za francoski jezik), z Upravno akademijo v okviru Ministrstva za javno upravo, in Notarsko zbornico Slovenije (npr. EU projekt Justice Without Litigation);
- s sodelovanjem na znanstvenih in strokovnih konferencah doma in v tujini;
- z organiziranjem javnih predavanj.

V letu 2021/22 smo nadaljevali z dobrim sodelovanjem tudi z Vrhovnim sodiščem RS, z Odvetniško zbornico RS in z Odvetniško akademijo: sodniki in odvetniki so sodelovali pri izvajanju programa za izpopolnjevanje Specializacija s področij prava.

B. V tujini:

- s funkcijami, katerih podlaga je izvolitev na mednarodni ravni, npr. članstvo v Odboru OZN za človekove pravice (UN Human Rights Committee), članstvo in arbitrstvo v Biroju Sodišča za spravo in arbitražo OVSE, ekspertstvo Moskovskega mehanizma za človekove pravice OVSE, članstvo v Anti-korupcijski akademski iniciativi Pisarne OZN za droge in kriminal (UNODOC);
- s članstvom v upravljavskih in svetovalnih organih uglednih mednarodnih raziskovalnih inštitutov in strokovnih združenj, kot so na primer Evropski inštitut z Socialno varnost (EISS, Leuven, Belgija; mesto podpredsednika), Mednarodno združenje za delovno pravo in pravo socialne varnosti (Ženeva, Švica; mesto podpredsednika), Max-Planck inštitut za Socialno pravo in politiko (München, Nemčija; mesto zunanjega dopisnika), Evropski univerzitetni inštitut (EUI, Firence, Italija; mesto nadomestnega člana prvostopenjskega organa znotraj pritožbenega organa), Evropski pravni inštitut (ELI, Dunaj, Avstrija; članstvo v delovni skupini za delovno pravo);
- s članstvom v mednarodnih znanstvenih in strokovnih združenjih;
- s sodelovanjem na znanstvenih in strokovnih konferencah;
- s članstvom v uredniških odborih uglednih mednarodnih znanstvenih in strokovnih revij.

Pravna fakulteta je tudi letos, kot ena od partneric, sodelovala v Mednarodnem tednu ozaveščanja o prevarah (<https://www2.deloitte.com/si/sl/pages/finance/articles/teden-ozavescanja-o-prevarah-agenda-2020.html>).

Za uspešno sodelovanje z okoljem je v akademskem okolju zelo pomembna že tradicionalna oblika medgeneracijskega povezovanja - Alumni klub, ki se je aktivno nadaljevala tudi v letu 2022.

3.2.10 Vpliv epidemije na raziskovalno dejavnost in prilagoditve

V letu 2021 smo sklenili, da je imela pandemija pomemben negativen vpliv na skupinsko delo, navezovanje poklicnih kontaktov in mednarodno povezovanje. Pri individualnem raziskovalnem delu vpliv epidemije pri nekaterih raziskovalcih ni bil bistven ali je bil celo pozitiven, kljub temu pa smo že zaradi diskriminatornega vpliva na različne skupine raziskovalcev glede na njihov osebni status na splošno vpliv epidemije ocenili kot izrazito negativen tudi na področju individualnega raziskovanja. V tem smislu je leto 2022 pomenilo pomemben premik k nekoč običajnemu načinu dela, vključno z okrepljenim mednarodnim sodelovanjem (v živo).

RAZISKOVALNA DEJAVNOST

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Nadaljnja krepitev povezovanja z raziskovalnimi organizacijami v Sloveniji in tujini. Povečana je uspešnost fakultete pri prijavljanju evropskih projektov kot projektne partnerice.	V okviru slovenskih in mednarodnih projektov PF še naprej, tudi v letu 2022, razvija partnerstva s številnimi raziskovalnimi organizacijami, prav tako je mreženje pomembno v okviru prijav projektov, četudi prijave pogosto niso uspešne. To je pomembno za razvoj interdisciplinarnega pristopa k raziskovanju in povezovanju z drugimi raziskovalnimi skupinami v Sloveniji in tujini.
Nadaljuje se lanskoletni (2022) trend visokega števila znanstvenih objav, pri čemer je število člankov, objavljenih v revijah, ki jih indeksirajo SSCI, A&HCI ali Scopus, vnovič visoko.	Kakovostno znanstvenoraziskovalno delo je ena od ključnih nalog univerze. Raziskovalci Pravne fakultete s številom recenziranih znanstvenih objav dokazujejo obsežnost in kakovost njihovega znanstvenega dela. Baze SSCI, A&HCI in Scopus so za pravno področje relativno nezanesljiv kazatelj kakovosti, vendar pa je zaradi veljavnih pravil za pridobivanje financiranja raziskovalnih projektov ter za habilitacijske postopke pomembno, da se število člankov, objavljenih v revijah iz teh baz, očitno povečuje.
V letu 2022 je, zasledujoč prijavo iz leta 2021, ZZR bil sprejet v bazo oziroma spletno platformo OpenEdition.	Namen opisanih in drugih aktivnosti uredništva ZZR je povečati domačo in mednarodno vplivnost publikacije in s tem zanimivost za avtorje ter posledično čim višjo kakovost objavljenih razprav.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov

Ureditev habilitacijskih postopkov se je, z vidika PF, v okviru njenih pristojnosti na tem področju, v zadnjem času izboljšala. Uspeli smo sprejeti Priloge k Merilom UL, ki omogočajo večjo prilagoditev kriterijev in meril potrebam pravne stroke in znanosti, hkrati pa pomenijo nadaljevanje začrtanega zagotavljanja kakovosti in uveljavitve pravne znanosti in stroke v nacionalnih in mednarodnih okvirih. Izzivi, ki so kratkoročne narave, so vezani na spremembe Meril UL, ki jih je povzročil sprejem Minimalnih standardov NAKVIS. PF bo morala, skladno s temi spremembami, ponovno prevetriti svoje (komajda dobro sprejete) Priloge k Merilom UL. Na tem mestu sicer ne pričakujemo večjih izvedbenih in vsebinskih težav, opozarjamo pa na dejstvo, da so Minimalni standardi NAKVIS prinesli določene spremembe zahtev za izvolitve v posamične nazive, ki ne gredo v smer začrtane reforme vrednotenja znanstvenoraziskovalnega dela UL. Bistvo slednjega je v prehodu na bolj kvalitativno vrednotenje in (kolikor je le mogoče) zmanjšanja obsega kvantitativnih meril, čemur pa Minimalni standardi NAKVIS v celoti ne sledijo oz. temu v določenih točkah izrecno nasprotujejo. Omenjeno predstavlja nekoliko bolj dolgoročen izziv, saj bi Minimalni standardi NAKVIS lahko pomenili oviro zadani kvalitativni reformi vrednotenja znanstvenoraziskovalnega dela na UL. Za razrešitev predstavljenega izziva oz. problematike zato ne bo zadostovalo, da jo naslovimo zgolj v dialogu med posameznimi članicami UL, ampak bo potreben tudi ustrezen dialog med UL in državo. Morda bo potrebna redefinicija načela univerzitetne avtonomije na znanstvenoraziskovalnem področju.	Sprejem ustreznih in domišljenih sprememb in popravkov Prilog PF k Merilom UL zaradi sprememb Meril UL. Pozorno spremljanje in sodelovanje (preko različnih možnih forumov) v postopku reformiranja sistema vrednotenja raziskovalnega dela na UL, z namenom zagotoviti primerno in stimulatивно raziskovalno okolje za vse pravne raziskovalce in pedagoge. Po potrebi sodelovanje PF pri oblikovanju strategije uveljavljanja avtonomije UL (kot ustavnopravne kategorije) v razmerju do države, ko gre za vrednotenje znanstvenoraziskovalnega dela.
Z vedno večjim številom nacionalnih in mednarodnih raziskovalnih projektov, v katerih sodelujejo raziskovalci PF, se kaže potreba po natančnejši ureditvi notranjih postopkov sodelovanja med raziskovalci in strokovnimi službami fakultete v zvezi s temi projekti.	Priprava internih pravil o prijavljanju in vodenju raziskovalnih projektov, z namenom zagotavljanja čim bolj učinkovite podpore strokovnih služb, pri čemer se bo v letu 2023 vzpostavila nova področna strokovna služba, in sicer t. i. projektna pisarna.

Kaže se potreba po boljši strokovni podpori raziskovalcem pri prijavi in vodenju nacionalnih raziskovalnih projektov (ARRS).	Natančnejša razdelitev dela in opredelitev nalog posameznih strokovnih služb v zvezi s temi projekti. Izkoriščanje možnosti, vzpostavljenih v sistemu APIS, za poenostavitev administrativnih opravil v zvezi z raziskovalnimi projekti in programi.
Vpliv COVIDA-19 pri izvedbi aktivnosti v prijavljenih projektih, ki so bile zaradi tega izvedene na daljavo, in pri odpadlih gostovanjih na tujih raziskovalnih institucijah.	Nadaljnja in okrepljena podpora raziskovalcem pri organizaciji dogodkov na fakulteti (zagotavljanje varnosti izvedbe v živo ter tehnične opreme za hibridno ali spletno izvedbo) ter upoštevanje (objektivne ali subjektivne) nezmožnosti izvedbe gostovanj, kadar so ta pogoj za izpolnitev določene obveznosti ali pridobitev določene pravice.

3.3 Umetniška dejavnost

PF na področju umetniške dejavnosti ne deluje.

3.4 Prenos in uporaba znanja

Primarni cilj PF je študentke in študente izobraževati predvsem za opravljanje tradicionalnih pravnih poklicev (v pravosodju), zato na prvi pogled morda ni vidnega veliko povezovanja in sodelovanja z gospodarstvom. Vseeno pa na PF potekajo številne aktivnosti, ki skrbijo za prenos in uporabo znanja ter povezovanje akademske skupnosti z okoljem. Zaposleni na PF sodelujejo na strokovnih in znanstvenih srečanjih, odzivajo se na pozive različnih ministrstev pri pripravi mnenj o zakonskih predlogih in sodelujejo z drugimi deležniki. V letu 2019 smo začeli z izvajanjem Programa za izpopolnjevanje Specializacija znanj s področja prava. Kljub pričakovanemu večjemu številu prijav je izvedba tega programa pomenila krepitev z okoljem z dveh vidikov: (1) pri izvedbi so sodelovali priznani strokovnjaki iz prakse (takšno sodelovanje smo formalizirali z Vrhovnim sodiščem RS, Odvetniško zbornico in Odvetniško akademijo), ter (2) program je namenjen pravnikom in pravicam, ki imajo že izkušnje na določenih pravnih področjih, želijo pa si poglobitev znanja. Kot je bilo navedeno že v posebnem poglavju o programu za izpopolnjevanje zgoraj, sta v letu 2020 program uspešno zaključila dva študenta. V študijskem letu 2020/21 zaradi pandemije COVID-19 nismo razpisali programov za izpopolnjevanje. Razpisali smo ga spet v študijskem letu 2021/22, ko se je vanj vpisalo 6 slušateljev, ena slušateljica pa je program zaključila (modul Gospodarsko pravo). Do konca leta 2022 so program zaključili trije diplomanti.

Podobno kot pretekla leta je tudi v letu 2022 s svojim uspešnim delom nadaljeval **Karierni center UL** oziroma njegov svetovalec, ki je zadolžen za PF in je tam tudi redno prisoten v okviru za to določenih ur. Za naše študentke in študente redno organizira delavnice, predstavitve in obiskov potencialnih delodajalcev. O možnostih za **udeležbo na mednarodnih dogodkih** (npr. poletnih šolah in konferencah) in o ponudbah za opravljanje **praktičnega usposabljanja v tujini** študente redno obvešča tudi mednarodna pisarna, o čemer je bilo več govora zgoraj v poglavju o Internacionalizaciji na področju izobraževalne dejavnosti.

Na PF že več let delujejo številna **društva in organizacije**, ki študentom omogočajo nadgradnjo in prenos v predavalnicah pridobljenega znanja v prakso, npr. Društvo ELSA, Ženevski klub, ipd.

Prav tako PF že vrsto let v sodelovanju z vladnim, nevladnim in gospodarskim sektorjem izvaja **pravne klinike** kot kreditno ovrednoteno obštudijsko dejavnost. Strokovnjaki z zunanje institucije sodelujejo pri delu študentov kot njihovi delovni mentorji. O tem več v poglavju o Izobraževalni dejavnosti.

Občasna **predavanja pravnih strokovnjakov iz prakse** so stalnica študijskega procesa na vseh treh študijskih programih. Zaposleni na PF pa seveda redno sodelujejo tudi pri **nastajanju slovenske zakonodaje** in si s svojim poznavanjem specifičnih področij prizadevajo vplivati na izboljšanje pravnih predpisov. Svoje znanje prenašajo v okolje na **strokovnih srečanjih** (konferencah, simpozijih, seminarjih, itd.) ter s **komentiranjem in pojasnjevanjem pravnih vprašanj** v množičnih medijih.

Poleg tega je veliko zaposlenih dejavno vključenih v **raziskovalno in strokovno delo na raziskovalnih inštitutih**, katerih ustanoviteljica je PF.

Po nekaj letih neaktivnosti je tudi v letu 2022 z delom nadaljeval **Alumni klub** PF. Glavni cilj društva je v povezovanju članov na družabni in strokovni ravni. V letu 2021 je fakulteta v okviru Financiranja razvojnega stebra (FRS) pridobila namenska finančna sredstva za pospeševanje dela članic in članov Alumni kluba, in sicer za organiziranje t. i. mentorskih parov, z ukrepi v okviru tega vira financiranja pa smo nadaljevali v letu 2022.

PRENOS IN UPORABA ZNANJA

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Izvajanje številnih obštudijskih dejavnosti, ki omogočajo prenos in uporabo znanja v praksi (<i>moot court</i> tekmovanja, pravne klinike, ipd.).	Znanja in veščine, pridobljene v različnih oblikah obštudijskih dejavnosti, pomembno nadgrajujejo tista, ki so pridobljena v rednem študijskem procesu; s tem prispevajo k oblikovanju najkakovostnejših diplomantov in diplomantk prava.
Pridobitev namenskih finančnih sredstev (RSF) za pospeševanje dela Alumni kluba. Ukrepi delno realizirani v letu 2022.	Pospešitev reformiranja organiziranosti Alumni kluba in prenovitev vsebin, katerim naj bi se posvečal.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave
Majhen interes za vpis v program za izpopolnjevanje tudi v letu 2022.	Prizadevati si za spremembo zakonodaje, ki bi v večji meri upoštevala zaključen program za izpopolnjevanje (npr. s pridobljenim specialističnim nazivom) pri kariernem napredovanju ali pri formalni specializaciji v pravniških poklicih.

3.5 Ustvarjalne razmere za delo in študij

Obštudijske dejavnosti

V študijskem letu 2021/22 je, kakor v letih poprej, bil študentom in študentkam na voljo bogat izbor obštudijskih in interesnih dejavnosti:

- (ECTS ovrednoteno) sodelovanje na *moot court* tekmovanjih, ki so se vnovič pričela izvajati v živo;
- (ECTS ovrednoteno) sodelovanje v pravnih klinikah, ki so se vnovič pričele izvajati v živo;
- ekskurzije;
- športne aktivnosti (npr. odbojka, košarka, Pravniki tečemo);
- tečaji tujih jezikov (npr. nemški);
- udejstvovanje v drugih aktivnostih, kot so na primer pevski zbor Pegius, Ženevski klub pravnikov, Društvo HOPE, Pamfil, društvo ELSA itd.

V letu 2022 so študentje naše fakultete sodelovali na rekordnem številu mednarodnih tekmovanj, in sicer kar na šestnajstih: na Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition (Washington, ZDA; mentorica doc. dr. Maša Kovič Dine), na ELMC, European Law Moot Court (mentorica prof. dr. Ana Vlahek), na Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot, tj. tekmovanju iz gospodarske arbitraže (mentor prof. dr. Damjan Možina), na FIAMC, Frankfurt Investment Arbitration Moot Court mentorica prof. dr. Vasilka Sancin), na CEEMC, Central and East European Moot Court (mentorica izr. prof., izr. prof. dr. Ana Vlahek), na René Cassin, na svetovnem tekmovanju iz prava človekovih pravic pred sodniki ESČP (mentor as. Filip Dougan), na MLMCC, Manfred Lachs Moot Court iz poznavanja vesoljskega prava, (mentorica prof. dr. Vasilka Sancin), na EUROPA Moot Court Competition (mentor doc. dr. Samo Bardutzky), na Regionalnem moot court tekmovanju v postopku pred Evropskim sodiščem za človekove pravice (mentor as. Marjan Kos), na ELSA Human Rights Moot Court Competition, tj. tekmovanju v postopku pred Evropskim sodiščem za človekove pravice (mentor prof. dr. Saša Zagorc), na All-European International Humanitarian and Refugee Law Moot court Competition (mentorica prof. dr. Vasilka Sancin, as. dr. Maruša Tekavčič Veber), na PAX Moot Competition, tj. tekmovanju v poznavanju mednarodnega zasebnega prava (mentor as. Filip Dougan), na Concurs de plaidoirie francophone, tj. Frankofonskem tekmovanju s področja prava Evropske konvencije o človekovih pravicah (mentor as. Filip Dougan), na tekmovanju SLAM, Sports Law Arbitration Moot, tj. tekmovanje iz arbitraže v pravu športa (mentor as. Marjan Kos), na Jean-Pictet, tekmovanje iz mednarodnega prava oboroženih spopadov (mentorica doc. dr. Maša Kovič Dine), na Price Media Law Moot (mentorica as. Ana Samobor), na Stetson International Environmental Law Moot (mentorica doc. dr. Maša Kovič Dine) in na ICC, International Criminal Court Moot (mentorica prof. dr. Vasilka Sancin).

Tudi tokrat so študentske ekipe dosegle lepe uspehe, med katerimi naj omenimo zmago ekipe Pravne fakultete na Regionalnem Moot Court tekmovanju iz poznavanja konvencije o varstvu človekovih pravic in pa drugo mesto ekipe Pravne fakultete na All-European International Humanitarian and Refugee Law Moot court Competition in nagrado za njeno članico Tino Pirnovar, ki je bila izbrana za najboljšo govorko tekmovanja. Lep uspeh pa je dosegla tudi ekipa CEEMC, ki je zasedla 2. mesto na tekmovanju, članica ekipe Tjaša Kalin pa je prejela še posebno nagrado organizatorjev za govornico.

Možnost udeležbe na mednarodnih tekmovanjih je predstavljena na posebni spletni strani, in sicer: <http://www.pf.uni-lj.si/mednarodno-sodelovanje/mednarodna-studentska-tekmovanja/>.

Izvedle pa so se tudi naslednje pravne klinike: Mednarodnopravna okoljska klinika, Pravna svetovalnica za begunce in tujce, Pravna klinika "Pravo v športu", Delovnopravna klinika, Socialnopravna klinika, in Pravna svetovalnica za varstvo pred diskriminacijo. Klinika "Priprava pogodb s civilnega in gospodarskega prava" se bo vnovič izvedla v letu 2023.

Tudi pravne klinike so predstavljene na posebni spletni strani, in sicer: <http://www.pf.uni-lj.si/ob-studiju/pravne-klinike/>.

Leta 2020 smo z veljavnostjo za študijsko leto 2020/21 omenjene obštudijske dejavnosti akreditirali kot dva nova izbirna predmeta in tako naredili še korak naprej pri vključitvi teh aktivnosti, ki imajo na PF že dolgo tradicijo in pri katerih beležimo izredne domače in mednarodne uspehe, v študijski proces.

V letu 2020 je fakulteta kreditno ovrednotila seminarje gostujočih profesorjev, ki niso del predmetnika študijskega programa I. ali II. stopnje, s prakso, ki je v letu 2022 zastala, pa bo nadaljevala v letu 2022. Ob tem je za pridobitev ECTS postavila pogoj, da zgolj prisotnost na seminarju ni dovolj, ampak mora študentka oz. študent opraviti tudi določen preizkus znanja kot zaključek seminarja. Leta 2022 smo akreditirali nov predmet za tuje študente.

Komisija za kakovost PF že dolgoletno opaža napredek na področju študentskih praks, s katerimi se študentke in študentje seznanjajo preko oglasov na oglasni deski PF, raznih razpisov in tudi preko razpisov praks študentske organizacije ELSA in društva Panda. Na voljo je vse več tovrstnih ponudb študentskih del, na katere se študentje tudi z vse večjim zanimanjem odzivajo. Poleg tega se je v študijskem letu 2021/2022 za opravljanje študijske prakse v tujini v okviru programa ERASMUS+ odločilo veliko študentov, s čimer si nabirajo mednarodne delovne izkušnje (več o tem glej v poglavju o internacionalizaciji).

Fakulteta spodbuja obštudijske dejavnosti tudi tako, da vsako leto ob dnevu fakultete študentom podeli priznanja za odmevne dosežke na obštudijskih dejavnostih.

Informiranje študentov

PF s svojim delovanjem na različnih področjih dobro skrbi za informiranost bodočih študentov in študentk. Dijaki in dijakinje lahko potrebne informacije glede študijskega procesa pridobijo na vsakoletnih informativnih dnevih, ki potekajo v prostorih PF, in na sejmu Informativa, ki vsako leto poteka na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. V letu 2022 je bil zaradi epidemioloških razmer v državi že drugič virtualno organiziran in izpeljan sejem Informativa, kjer se je Pravna fakulteta izjemno dobro (rezultati ankete) predstavila in zabeležila preko 1200 obiskovalcev. Stojnica PF je vedno zelo dobro obiskana. Zaradi razmer je bil na daljavo izpeljan tudi Informativni dan, ki v sedmih skupinah v petek in soboto zabeležil okoli 900 obiskovalcev. Kot novost je bila dva tedna ponujena tudi možnost pridružitve dijakinj in dijakov na predavanja, ki so se izvajala na daljavo (več o tem zgoraj pred Tabelo 2). Tudi po predavanjih je bila izvedena anketa, udeleženci so bili z možnostjo zelo zadovoljni, skoraj vsi so bili mnenja, da jim je to pomagalo pri odločitvi o študiju ter da bi možnost ogleda predavanj priporočili prijateljem in znancem. Poleg tega pedagogi PF na povabilo srednjih šol oziroma organizatorjev drugih informativnih dogodkov za dijake in dijakinje vsako leto predstavljajo program in študij na PF na gimnazijah na celotnem območju Slovenije. Vse potrebne podatke o študiju lahko zainteresirani pridobijo tudi na spletni strani PF (v slovenskem in angleškem jeziku), čemur je namenjena tudi posebna rubrika »Bodoči študenti«, ki prav tako vsebuje predstavitevne zbornike za vse tri stopnje študija. Za dodatne informacije pa sta dnevno na voljo tudi oba referata za študentske zadeve; za pomoč študentkam in študentom glede študijskih zadev na PF skrbita študentski referat za I. in II. stopnjo in študentski referat za III. stopnjo. Oba preko oglasne deske v avli PF, spletne oglasne deske in možnosti prejemanja obvestil z oglasne deske na elektronske naslove študentke in študente obveščata o poteku študija in o aktualnem dogajanju na PF (predavanja gostujočih predavateljev, potek obštudijskih dejavnosti, npr. tekmovanje na in klinik). Referat je študentom tudi dnevno dostopen v času uradnih ur za vsa dodatna vprašanja, administracijo in pomoč. Študentkam in študentom je na voljo tudi mednarodna pisarna, ki skrbi za vrsto dodatnih aktivnosti študentov, kot so izmenjave in prakse v tujini, pa tudi za informiranost študentk in študentov glede drugih možnosti pridobivanja mednarodnih izkušenj. Študentje so letos še posebej pozdravili vzpostavitev njene Facebook strani in Instagram aplikacije. Študentke in študenti ocenjujejo, da referata in mednarodna pisarna svoje delo opravljajo dobro, saj ustrezno skrbijo za potrebe študentov in skupaj z njimi rešujejo morebitne težave.

Karierni center

Za karierno svetovanje in karierne aktivnosti je na PF poskrbljeno v soorganizaciji Kariernega centra Univerze v Ljubljani, PF in Študentskega sveta PF. Organizirane in izvedene so delavnice, osebna svetovanja, obiski v organizacijah in predstavitve organizacij na članicah UL, različni dogodki (okrogle mize, konference, posveti), sodelovanja na sejmi in organizacija hitrih zmenkov s potencialnimi poslovnimi partnerji, obiski različnih institucij in potencialnih delodajalcev. Študentkam in študentom ter diplomantkam in diplomantom PF je namenjeno tudi tedensko svetovanje, ki ga izvaja predstavnica Kariernega centra UL v prostorih PF. Poleg kariernih centrov nudijo študentom in študentkam pomoč tudi profesorji PF, ki študentom in študentkam pomagajo in odgovarjajo na vprašanja glede poklicne kariere. Pedagogi na prošnjo študentov in študentk pišejo priporočilna pisma za njihov nadaljnji študij ali zaposlitev po zaključenem študiju. Aktivnosti Kariernega centra so se v zadnjem obdobju povečale, saj so na PF organizirane tudi uradne ure Kariernega centra, ki potekajo vsak četrtek in kamor se študentke in študenti lahko obrnejo po različne oblike kariernih nasvetov predstavnice Kariernega centra UL v prostorih PF. Spletna stran PF vse aktualne objave Kariernega centra UL sproti in redno objavlja preko spletne oglasne deske; predstavitev Kariernega centra UL na PF pa je omogočena preko posebnega poglavja na spletni strani PF: <http://www.pf.uni-lj.si/dodiplomski-studij/karierni-center-na-pravnifakulteti/>.

V letu 2022 so v Kariernih centrih Univerze v Ljubljani za študente PF organizirali delavnice s področja vseživljenjske karierne orientacije, dogodke namenjene povezovanju s trgom dela in individualna svetovanja (karierno svetovanje, pregled življenjepisa, podjetniško svetovanje). Študentom Pravne PF so bile v 2022 na voljo tudi »Poti«, tj. zaključeni sklopi aktivnosti za posamezno področje (kulturno umetniška potka, digitalna potka, podjetniška potka, mednarodna potka). Študenti PF so bili aktivni na področju karierne orientacije in so se v letu 2022 udeležili naslednjih dogodkov:

- delavnice v izvedbi kariernih svetovalcev (Kako najti zaposlitev, LinkedIn – moj online CV, Kako pripravim dober mednarodni CV, LinkedIn – job and networking search tool, Razgovor od A do Ž, Kako pripraviti CV in motivacijsko pismo ki prepriča),
- delavnice v izvedbi zunanjih izvajalcev (Jaz mojster komunikacije, Kako se povezovati z drugimi ljudmi + mreženje, Tehnike govora in retorika, Javno nastopanje, Predstavitve PDI),
- povezovanje s trgom dela (Predstavitve delodajalca in kariernih možnosti Wolf Theiss, Pripravištvostvo v EPO in EUIPO, Karierna kavarna z GEN-i, Karierna kavarna z Zemanto, Predstavitve praks za študente v Organizaciji združenih narodov OZN/UN, Svetovna organizacija za intelektualno lastnino - predstavitev možnosti opravljanja prakse na različnih študijskih področjih / WIPO - Internship opportunities for different fields of study, Karierne priložnosti v Nike, Poletno delo v ZDA, PwCjev zajtrk zmagovalcev),
- aktivnosti s področja Poti (Startup, Družinsko podjetništvo, Klasično podjetništvo, Podjetniške finance za začetnike),
- ostale aktivnosti (udeležba na delavnicah Kariernega tabora, delavnice za tutorje in koordinatorje tutorjev, Izzivi v tujini).

Poleg tega so se študenti udeleževali individualnih svetovanj in pregleda življenjepisa ter motivacijskega pisma.

Študentke in študenti s posebnimi potrebami

PF ustrezno prilagaja študijski proces in infrastrukturo študentom s posebnimi potrebami in jim s tem zagotavlja popolno in nemoteno udeležbo v študijskem procesu. Infrastruktura na PF je ustrezno prilagojena študentkam in študentom s posebnimi potrebami, ki so gibalno ovirani, saj jim je omogočeno nemoteno gibanje in dostop do vseh prostorov na PF (dvigala, prilagojene učilnice idr.). Problem predstavljajo le vhodna vrata v PF, ki niso drsna in opremljena s senzorjem in zato gibalno oviranim študentom onemogočajo samostojen dostop do prostorov PF. PF je na pobudo študentk in študentov že v letu 2017 razmislila o možnostih dodatnih prilagoditev, ki bi odpravile te ovire, a je po preučitvi vseh možnih rešitev ugotovila, da je najustreznejša rešitev ta, da študentke in študenti, ki potrebujejo pomoč, po telefonu pokličejo vratarja PF, ki jim pomaga vstopiti v stavbo. V letu 2020 pri tem nismo zaznali težav. Pravna fakulteta je s pomočjo sofinanciranja UL za nakup opreme in pripomočkov za študente s posebnimi potrebami v letu 2021 pridobila dodatno IR slušno zanko, ki je namenjena uporabnikom slušnih aparatov (naglušnim osebam) in jim omogoča udobno in nemoteno poslušanje izgovorjenega v mikrofoni ter jo v letu 2022 uspešno namestila še v zadnjo, peto predavalnico (v tretjo in četrto predavalnico sta bili inštalirani leto prej). Študentom in študentkam s posebnimi potrebami so na voljo vse informacije in pomoč, ki jih nudijo službe, ki skrbijo za svetovanje in pomoč vsem študentom. Poleg tega se študentom in študentkam s posebnimi potrebami nudi dodatno pomoč v obliki tutorstva za študente s posebnimi potrebami. Iz poročila dela tutorjev sicer izhaja, da študentke in študenti s posebnimi potrebami ne iščejo tutorske pomoči. Kljub temu je fakulteta sprejela odločitev, da se tovrstno tutorstvo ohrani in s tem ohrani možnost takšne pomoči. Komisija za študentske zadeve pri obravnavi vlog za status študenta s posebnimi potrebami poskuša čim bolj prilagoditi izvajanje študijskega programa posameznemu študentu ter mu s tem olajšati študij na PF. Za študentke in študente, ki potrebujejo tovrstne prilagoditve, je urejena tudi možnost opravljanja pisnih izpitov na prenosnem računalniku PF v izpitnem prostoru ali pa lahko ti študenti in študentke opravljajo izpit zgolj ustno.

V letu 2022 je posebne prilagoditve na podlagi statusa študenta s posebnimi potrebami uživalo 8 študentk in študentov, in sicer zaradi gibalne oviranosti ali telesnih poškodb (3), dolgotrajne ali kronične bolezni (2), čustvenih in vedenjskih motenj (1), govorno-jezikovnih motenj (1) in delne ali popolne izgube sluha (1). Vsem je bil dodeljen širok nabor individualiziranih prilagoditev študijskega procesa. Posebnih investicij ni bilo, nove pa so načrtovane glede na morebitne spremenjene potrebe kolegic in kolegov, vpisanih v študijskem letu 2023/24.

Tutorski sistem

Na PF že vrsto let deluje zelo učinkovit sistem tutorstva. Temelj tega sistema je prostovoljno delo velikega števila študentov in študentk višjih letnikov, ki želijo pomagati mlajšim kolegicam in kolegom pri študiju na PF. Pravno podlago določa Pravilnik o sistemu tutorstva na pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, ki je tudi objavljen na fakultetni spletni strani (<http://www.pf.unilj.si/media/pravilnik.o.sistemu.tutorstva.na.pravni.fakulteti.pdf>) in ki opredeljuje pglavitne fakultetne organe, ki skrbijo za nemoteno delovanje tutorstva, vrste tutorstva, pa tudi postopek imenovanja tutorjev in njihove obveznosti.

Tudi v študijskem letu 2021/22 so se na PF izvajala uvajalno tutorstvo, predmetno tutorstvo, tutorstvo za študente s posebnimi potrebami, tutorstvo za študente športnike in tutorstvo za tuje študente. Največ zanimanja je za predmetna tutorstva, torej za pomoč študentov pri konkretnih predmetih, in za tutorstvo za tuje študente, kjer študenti naše fakultete pomagajo študentom, ki so na študijski izmenjavi preko programa Erasmus (kar obsega vse od pomoči pri iskanju nastanitve, urejanju statusa pa do soočanja s študijskimi izzivi). Manj zanimanja je za uvajalno tutorstvo, kjer študentje pomagajo novo vpisanim študentom pri uvajanju v nove oblike učenja. Za tutorja študentom s posebnimi potrebami je že drugo leto razpis potrebno ponoviti, a na srečo tudi velikega povpraševanja po takšnem tutorstvu ni. Prav tako ni velikega

povpraševanja za tutorje za študente športnike, pri katerem pa fakulteta vsako leto najde kandidate brez pretiranih zapletov.

Število predmetnih tutorstev se je v letu 2021/22 izvajalo pri 15 predmetih, torej dveh več kot leto poprej. Gre za predmete: Rimsko pravo, Ustavno pravo, Evropsko ustavno pravo, Uvod v pravoznanstvo, Ekonomija, Finance, Pravna zgodovina, Kazensko pravo, Kazensko procesno pravo, Korporacijsko pravo, Delovno pravo, Civilno pravo, Gospodarsko pravo, Civilno procesno pravo in Upravno procesno pravo.

Predmetni tutorji sami določajo dinamiko dela, vodi jih koordinator tutorjev. Tutorstva potekajo praviloma enkrat tedensko, lahko pa tudi nekajkrat na mesec in so bila navadno dokaj dobro obiskana. V preteklem letu so se tutorstva – podobno kot klasična pedagoška dejavnost – po sprostitvi ukrepov v veliki meri ponovno prenesla v prostore PF (nekatera so obdržala možnost predvajanja prek spleta). To je po eni strani povečalo obisk tutorskih srečanj (vsaj nominalno), po drugi strani pa vplivalo na dodatno t. i. pasivizacijo študentov. Študenti kljub temu poudarjajo, da jim ravno predmetna tutorstva omogočijo celostno in poglobljeno razumevanje študijske snovi.

Vse bolj pomembno postaja tutorstvo za tuje študente. Tutorji tujim študentom nudijo pomoč pri čim bolj uspešni integraciji v novo okolje, prilagoditvi novemu načinu študija in s svojimi aktivnostmi skrbijo za to, da imajo tuji študentje več stika s slovenskimi študenti, kar so v preteklosti pogrešali. V predpandemičnih časih se je število tujih študentk in študentov na izmenjavi povečevalo. V preteklem letu je bilo število študentov na izmenjavi pri nas manjše, kar pa je imelo vsaj eno pozitivno posledico. Ob razmeroma velikem številu tutorjev za tuje študente je to pomenil zelo personalizirano obravnavo, saj so se tutorji lahko posvetili vsakemu tujemu študentu posebej.

Vsi tutorji so izbrani na podlagi javnega razpisa (pri predmetih, ki so delno plod tradicije, delno pa se seznam vsako leto prilagaja željam študentov in prijavam tutorjev). Kandidate po posvetovanju z nosilci predmetov izbere Komisija za tutorstvo, v kateri sodelujejo tudi predstavniki študentov, ki sestavljajo polovico članov komisije. Delo tutorjev nadzoruje Komisija za tutorstvo, na konkretni ravni pa delo predmetnih in uvajalnih tutorjev usmerja in olajšuje koordinator tutorjev, delo tutorjev za tuje študente pa njihov koordinator. Oba predstavljata dragoceno povezavo med velikim številom tutorjev (predmetnih je bilo v lanskem študijskem letu denimo 42) in Komisijo. Oba koordinatorja imenuje zbor tutorjev na predlog prodekana za študijske zadeve za dobo dveh let.

Oba koordinatorja urejata tutorsko spletno stran (<http://www.pf.uni-lj.si/i-stopnja/tutorstvo/>). Koordinatorica za tuje študente vseskozi sodeluje z mednarodno pisarno.

Ob uspešno zaključenem tutorstvu se fakulteta tutorjem oddolži s posebnimi potrdili, ki jih slavnostno podeli dekan PF.

Knjižnica PF

Knjižnica PF (v nadaljevanju knjižnica) je v letu 2022 knjižnično dejavnost izvajala strokovno in kakovostno, hkrati pa skrbela, da je bilo njeno delovanje v skladu z letnim načrtom dela. Vodstvo PF se zaveda velikega pomena knjižnice za študijski in raziskovalni proces na fakulteti in vsako leto zagotavlja ustrezna sredstva za njeno delovanje. Predstojnik knjižnice, člani knjižničnega odbora in vsi zaposleni v knjižnici so se trudili, da so bila sredstva kar se da smotrno porabljena za doseg dolgoletnega cilja knjižnice, to je gradnja najkvalitetnejše pravne knjižnične zbirke na našem področju.

Tudi v tem letu je knjižnica namenila veliko pozornosti dostopu do specializiranih baz podatkov s področja prava. Knjižnica samostojno že dlje časa naroča Beck Online, WestLaw, HeinOnline, RDB-Rechtsdatenbank, Reports on International Law in Max Planck Encyclopedias of International Law. S sodelovanjem v konzorciju zagotavlja dostop do zbirk Oxford Scholarly Editions, Oxford Academic Journals, Wiley Online Library ter Brill's New Pauly. V letu 2022 je na novo pridobila dostop do Elgar Encyclopedia of Human Rights, v

sodelovanju z Narodno in univerzitetno knjižnico in Filozofsko fakulteto UL pa še zbirki založbe Brill – Basilica Online in International Encyclopedia of Comparative Law Online.

Knjižnica je v letu 2022 uvedla nekaj tehničnih posodobitev:

- V letu 2021 smo aktivirali spletni vpis za študente z digitalno identiteto UL, ki pa zaradi zapoznele dobave študentskih izkaznic ni zaživel. V letu 2022 se je na tak način vpisalo že nekaj več študentov.
- V luči zmanjševanja papirnega poslovanja je knjižnica jeseni uvedla elektronsko podpisovanje pristopnih izjav, ki hkrati omogoča tudi elektronsko hranjenje dokumentov.
- V knjižnici je bilo zaznati pomanjkanje vtičnic in posledično težave pri polnjenju elektronskih naprav uporabnikov, zato je bila kupljena polnilna omara za deset prenosnih računalnikov.

Knjižnica je bila odprta skozi celo leto od ponedeljka do petka, s skrajšanim delovnim časom tudi v poletnem času in času kolektivnega dopusta.

Sodelovanje med knjižnico in univerzitetnimi službami poteka zelo dobro. Zaposleni v knjižnici uspešno sodelujejo z Univerzitetno službo za knjižnično dejavnost UL, z njihovo pomočjo skušajo promovirati odprto znanost in objavljane v RUL-u in nuditi čim večjo podporo na tem področju vsem zaposlenim na fakulteti. Spremembe na tem področju zahtevajo od zaposlenih nenehno izobraževanje in usposabljanje za nove načine dela, zaposleni pa svoja znanja izpopolnjujejo tudi z udeležbo na domačih in mednarodnih konferencah s področja bibliotekarstva ter informacijskih znanosti. Knjižnica ima svojega predstavnika tudi v Komisiji za razvoj knjižničnega sistema UL. Knjižnica študentkam in študentom z gibalnimi ovirami nudi individualno obravnavo in dodatne storitve, s katerimi jim skuša na najenostavnejši način zagotoviti dostop do vseh razpoložljivih pravnih ter drugih strokovnih virov. Po potrebi določena lažje dostopna mesta v čitalnici nameni le gibalno oviranim študentom, prav tako pa jim omogoča daljši rok izposoje gradiva. Knjižnica posveča posebno pozornost študijski in strokovni pravni literaturi. Predvsem skrbi, da je študentkam in študentom na voljo zadostno število izvodov predpisane študijske literature. Na podlagi stalnega spremljanja pogostnosti uporabe oziroma izposoje študijske literature je prilagodila izposojevalni čas navedenega knjižničnega gradiva, s čimer je omogočila čim smotrnejšo uporabo literature čim večjemu številu uporabnikov. Omeniti je treba tudi, da knjižnica zagotavlja vso potrebno literaturo za udeležence *moot court* tekmovanj, na katerih PF že tradicionalno dosega odlične rezultate. Zaposleni skrbijo za ustrezno predstavitev knjižnice na informativnih dnevih in uvajalnih predavanjih za tuje študente. Posebno pozornost namenijo študentom prvih letnikov, v sodelovanju s pedagogi jih usmerjajo v samostojno iskanje in uporabo knjižničnega gradiva, ki ga potrebujejo za študij in izdelavo seminarskih nalog. V okviru doktorskega študija je bila izvedena tudi predstavitev spletnih informacijskih virov, ki so na voljo našim študentom.

Pomemben kazalnik kakovosti je zadovoljstvo uporabnikov knjižnice, na kar sta tudi v preteklem letu pozitivno vplivala kakovostno delo in prijaznost vseh zaposlenih v knjižnici. Dobro delo zaposlenih se je odražalo tako preko hitre, učinkovite in strokovne pomoči zaposlenih na izposoji (pri iskanju relevantne pravne literature, pri hitrem zagotavljanju dostopa do gradiva v okviru dela na izposoji ter pri izvajanju medknjižnične izposoje) kot tudi preko zagotavljanja in ohranjanja mirnega in prijetnega vzdušja v prostorih knjižnice. V ta namen je bila nekoliko spremenjena namembnost zastekljene sobe v knjižnici, odstranjeni so bili odvečni knjižnični računalniki in urejeni novi prostori za učenje. Zaposleni skrbijo, da so uporabniki knjižnice ustrezno obveščeni o vseh novostih, tako preko razstavljanja novega gradiva kot tudi preko spleta. V letu 2022 je bilo v knjižnici organiziranih tudi več priložnostnih razstav (Knjige na temo COVID-19, Knjižne naplavine, Razstava del pokojnega prof. dr. Jožeta Mencingerja, Viri rimskega in kanonskega prava). Omeniti je potrebno tudi strokovno delo katalogizatorjev, ki poleg vnosa novega gradiva v elektronski katalog COBISS skrbijo tudi za urejeno bibliografijo vseh zaposlenih na PF. Zaposleni v knjižnici si iz leta v leto prizadevajo knjižnične storitve v največji možni meri prilagoditi aktualnim potrebam študentov, pedagogov

in ostalih obiskovalcev knjižnice. Zadovoljstvo študentov PF, ki uporabljajo knjižnične storitve, se je izkazalo tudi preko zelo pozitivnih rezultatov študentske ankete.

Depozitarna knjižnica ZN DL-027

Depozitarna knjižnica ZN DL-27 deluje v okviru Inštituta za mednarodno pravo in mednarodne odnose PF od leta 1947. Praviloma ima vsaka država članica OZN pravico do ene depozitarne knjižnice, ki jo gosti ugledna institucija. Depozitarna knjižnica ZN DL-027 je na podlagi posebnega dogovora v času ustanovitve opravičena plačevanja prispevkov za gradivo, ki ga prejema od Združenih narodov (ZN). Depozit vsebuje tiskane publikacije (monografije, serijske publikacije in dokumente vseh organov ZN), v zadnjih letih pa je poudarek predvsem na spletnih virih in različnih spletnih bazah podatkov ZN. V letu 2022 je Depozitarna knjižnica ZN poleg rednega knjižničarskega dela (predvsem pomoč pri online iskanju dokumentov OZN, ki so težje najdljivi oz. dostopni, izposoja, baze podatkov) izvedla še naslednje ukrepe, ki bodo ostali med prioritetskimi nalogami tudi v prihodnjih letih: predstavljane dela in zbirke ZN preko spleta; kontrolirano izločanje gradiva (predvsem dokumentov in publikacij ZN, ki so dostopni prek spleta).

<https://www.facebook.com/people/Depozitarna-knji%C5%BEnica/100064361635185/>

Depozitarna knjižnica deluje po potrebi.

DELO KNJIŽNICE

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Dodatna zaposlitev v knjižnici	Delovna razbremenitev zaposlenih omogoča kvalitetnejše opravljanje dela ter izvajanje dodatnih aktivnosti
Uvedba elektronskega podpisovanja pristopnih izjav	Ukinitev shranjevanja tiskanih pristopnih izjav
Nakup dodatnih pravnih elektronskih zbirk	Možnost oddaljenega dostopa do različnih pravnih elektronskih virov, kar zagotavlja razširjeno podporo študiju in raziskovalnemu delu
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave
Pomanjkanje prostora za knjižnično gradivo v prostem pristopu	Načrt za selitev dela gradiva iz prostega pristopa v skladišče se nadaljuje
V knjižnici tudi v letu 2022 ni bilo omogočeno negotovinsko poslovanje	Preučitev možnosti za uvedbo negotovinskega poslovanja oziroma plačevanja terjatev preko spleta se nadaljuje
Pomanjkanje prostora za skupinsko učenje	Analiza prostorske ureditve z možnostjo spremembe funkcionalnosti nekaterih

	prostorov se nadaljuje tako na ravni knjižnice kakor na širši ravni fakultete
--	---

3.6 Založniška dejavnost

V letu 2022 so bila v (so)založništvu založbe PF izdana naslednja dela:

- Konferenčni zbornik **XX. Dnevi civilnega in gospodarskega prava**
<https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/109218051>
- Monografija **TRIALl Priročnik**
<https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/123629315>
- Strokovna monografija **Ustava Republike Slovenije**
<https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/116335363>
- Monografija **Zakaj na Erasmus?: Izkušnje študentov PF UL, ki so bili na Erasmus izmenjavi**
<https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/120465411>
- Zbornik **Teoretične in praktične impresije mednarodnega prava : Liber Amicorum Borut Bohte in Mirjam Škrk**
<https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/134406915>
- Znanstvena monografija **Covid-19 in Slovenci : ekonomski in širši družbeni vidiki boja proti pandemiji**
<https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/95601923>
- Znanstvena monografija **Komentar Zakona o splošnem upravnem postopku (ZUP);** Knjiga 1, Knjiga 2, Knjiga 3
<https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/129582083>
<https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/129589763>
<https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/119117827>
- Znanstvena monografija **Vloga institucij EU in države pri zagotavljanju pravnega in ekonomskega varstva starejših**
<https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/135412995>
- Znanstvena monografija **Ustavno pravo**
<https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/116027651>
- Zbornik **Contemporary concerns of international environmental law : reflections on topical issues of the upcoming decade**
<https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/109088259>

Med drugim je PF, ki je v letu 2022 pričela načrtovati novo zasnovo fakultetne založbe (vsebina, vodenje, promocija, ipd.), tudi založnik *Zbornika znanstvenih razprav* (angl. *Ljubljana Law Review*), ki izhaja od leta 1921, in sozaložnik (skupaj z Zvezo društev pravnikov Slovenije) najstarejše slovenske pravne revije *Pravnik*, ki z nekaj prekinitvami izhaja že od leta 1862.

USTVARJALNE RAZMERE ZA DELO IN ŠTUDIJ

Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave
Nezmožnost nadomestitve izbirnega predmeta z akreditirano obštudijsko dejavnostjo na programu II. stopnje.	Opraviti analizo stanja (koliko študentk in študentov II. stopnje sodeluje v akreditiranih obštudijskih dejavnosti) in razmislek, kako bi jim bilo mogoče tako pridobljene kreditne točke priznati v okviru študijskega programa, pri čemer velja, da se bo drugostopenjski študijski program izvajal le še nekaj let. Analizo in predloge za implementacijo opravita Komisija za študijske zadeve in Komisija za kakovost.
Vpis v knjižnico preko spleta ne prinaša pričakovanih izboljšav.	Izboljšanje funkcionalnosti spletnega vpisa z uporabo študentskih izkaznic in morebitna nadgradnja podatkovnih baz (spletni vpis ne prinaša zadostnih podatkov o članih za nadaljnjo uporabo in analitiko)
Neprimerna ureditev založniške dejavnosti (organizacijska in vsebinska zasnova, promocija).	Preureditev načina delovanja Založbe PF v letu 2023.
Osrednja slovenska pravniška revija Pravnik (PF je njen sozaložnik) ni vključena v bazo SSCI, zato so objave v njej slabo ovrednotene v postopkih habilitacije in pri pridobivanju projektov. Smiselno enako velja za ZZR.	Nadaljevati s postopki uvrstitve v relevantne in revijam v pretežno slovenskem jeziku dostopne mednarodne bibliografske baze, saj je ravno to ovira za sprva želeno umestitev v bazo SSCI. Nadaljevanje s postopki internacionalizacije vsebine in organiziranosti ZZR, ki so že v teku.

3.7 Upravljanje in razvoj sistema kakovosti

3.7.1 Delovanja sistema kakovosti

Komisija za kakovost, ki skladno z 49. členom Pravil PF deluje kot delovno telo Senata PF, ima skladno z 62.a členom Pravil PF sedem članov, od tega pet članov imenuje senat PF (člani v letu 2023, ki so pripravljali tudi to poročilo, so: Karmen Lutman, Jaka Kukavica, Darja Rabzelj, Branko Perhaj in predsednik, prodekan za kakovost, Luka Mišič, ter predstavnik študentk in študentov, Urban Lečnik Spaič in Samo Čigon. Komisija za kakovost se sestaja periodično in po potrebi, pri čemer bo v nadaljnjem obdobju skušala aktivneje prispevati k analizi področja kakovosti in njenemu morebitnemu dvigu, predvsem v luči potekajoče vzorčne evalvacije doktorskega študija na PF in prehodu na enovit magistrski študijski program Pravo, prav tako pa v luči prenehanja s pandemijo pogojenih dejavnikov vpliva na študijski proces. O sklepih komisije so redno obveščeni kolegij dekana PF in glede na vsebino tudi ostali organi PF.

Komisija za kakovost spremlja kakovost študija na PF, pripravlja letno poročilo, ki ga posreduje UL, pripravlja druga poročila o kakovosti v skladu s statutom in drugimi akti UL ter sklepi pristojnih organov UL in PF, opravlja druge naloge v skladu s statutom UL in Pravili PF ter naloge, ki ji jih naloži senat (62.b člen Pravil PF). Komisija za kakovost pri svojem delu izhaja iz predpisov in aktov, ki so sprejeti v okviru UL. Pri pripravljanju tega poročila je upoštevala tudi navodila in smernice, ki so jih v zvezi s tem posredovale pristojne službe UL.

Poslovnik kakovosti PF je skladno s 47. členom Pravil PF sprejel Senat PF na svoji seji dne 17. 12. 2015 in je dostopen na naslednji povezavi: <http://www.pf.uni-lj.si/media/poslovnik.kakovosti.pf.koncna.verzija.za.objavo.2.pdf>.

Komisija za kakovost je osnutek letnega poročila o kakovosti za 2022 pripravila ob upoštevanju stališč organov PF, na podlagi podatkov, ki so jih posredovale pristojne fakultetne službe, posamezni zaposleni ter na podlagi razgovorov s predstavniki knjižnice, referata, mednarodne pisarne, službe za informatiko ter študentskega sveta. Študentski predstavniki so neposredno sodelovali tako pri zbiranju gradiva kot pri pisanju poročila, ki zajema tudi njihove prispevke in stališča. Kljub spremembi v načinu poročanja, ki na ravni UL terja uporabo posebne spletne aplikacije, PF za leto 2022 ohranja »tradicionalni« način poročanja na področju kakovosti, ob siceršnji oddaji podatkov v spletno aplikacijo. Način poročanja v tem delu kakor tudi celotno poročilo o kakovosti komisija sicer ocenjuje kot neučinkovito, mestoma prekomerno formalizirano, spet drugič obremenjeno z nerelevantnimi podatki komemorativne narave, predvsem pa zaradi nesledljivosti in pogosto nedoločne opredelitve ciljev ter oseb ali organov, zadolženih njihovo dosego oziroma vsebinsko argumentirano preložitvev. Pobuda za članstvo (po funkciji) prodekana za študijske in prodekana za gospodarske zadeve v področni komisiji zaradi usklajene obremenitve in zagotavljanja učinkovitosti delovanja področnih komisij ni bila realizirana.

3.7.2 Mehanizmi za spremljanje in izboljševanje kakovosti

PF je tudi v letu 2022 izvedla študentsko anketo v skladu s pravili in rezultate posredovala odgovornim osebam za posamezna področja PF ter tako omogočila aktivnosti, ki se nanašajo na analizo rezultatov študentske ankete.

Študentska anketa za študijsko leto 2021/22 kaže podobne rezultate kot leta poprej. Povprečje 53 predmetov **rednega dodiplomskega študija pred izpitom** znaša 4.4, enako pa je povprečje vseh predmetov PF. Povprečje 52 predmetov **rednega dodiplomskega študija po izpitu** je nekoliko nižja in znaša 4.3, enako pa je povprečje vseh predmetov PF. Glede na študijsko leto 2020/21 ni zaznati pomembnejših razlik. Nekoliko nižje je povprečje izrednega dodiplomskega študija, in sicer 4.3 pred izpitom, ter 4.1 po izpitu. Trend združenih komponent na nivoju predmetov je trend ohranjanja vrednosti 4.4 (sedem komponent pred in po izpitu), 3.0 (število porabljenih ur; le-to v razmerju do tega kriterija pomeni, da ni pomembnejših

odstopanj) in 4.1 glede pridobljenih kompetenc. Podoben trend izhaja iz združenih komponent na nivoju predmetov izrednega dodiplomskega študija. Pri tem v letu 2021/22 več ni bilo moč zaznati očitnih negativnih odstopanj v rubriki treh komponent in pri kompetencah, kakor v letu poprej (napredek s 3.8 na 4.1 pri treh komponentah in s 3.8 na 4.1 pri kompetencah). Velja splošna ocena, da so najnižje združene komponente **praviloma zvezane s kriterijem pridobljenih kompetenc**. Na I. stopnji se je povprečje vseh 53 predmetov pred izpitom enako letu poprej, in sicer 4.4, pri čemer je bilo 22 predmetov ocenjenih z oceno 4.5 ali več (lani 27), in le en dva predmeta z manj kot s 4.0 (lani en). Najbolje je bila tudi letos ocenjena kategorija "Obveščenost", in sicer s 4.5, s prav tako visoko oceno in enako kot lani pa je bila ocenjena kategorija "Informacije na spletu", to je s 4.5. Najslabše, a še vedno glede na majhna odstopanja, pa je bila ocenjena kategorija dostopnost literature, in sicer s 4.2 v primerjavi s 4.3 v letu poprej. Zadovoljstvo s študijskim procesom je ocenjeno s 4.3. Podoben trend je opazen tudi za program II. stopnje. Povprečna ocena 21 predmetov pred izpitom je enaka lanski, in sicer 4.5. Najbolje so študentje vnovič ocenili "Obveščenost", drugače kot v letu poprej, ko je visoka ocena bila pripisana kategoriji "Informacije po spletu" (povprečna ocena 4.6, letos 4.4), so študentke in študenti na drugo mesto letos umestili kategorijo "Preverjanje" (4.5; le 0.1 nižje kakor lani). Po letu 2020/21 je že drugo leto zapored dobro (4.4.) bila ocenjena tudi rubrika »Literatura«. Po visoki povprečni oceni predmetov po izpitu v lanskem letu (ta je znašala kar 4.6), se je v študijskem letu 2021/22 le-ta ustalila pri običajnih 4.4, brez posebnih odstopanj pri katerikoli rubriki. Najvišja ocena, in sicer 4.5, je pripadla kategoriji "Vsebina". Pri večini predmetov 1. in 2. stopnje primerjava s prejšnjimi leti tudi za obdobje 2021/22 kaže na rast (glede na pretekla obdobja) ali ohranitev povprečnih ocen, v manjšini pa so predmeti, pri katerih so zaznana nihanja v ocenah ali pa so se povprečne ocene nekoliko (vendar pri nobenem ne bistveno) znižale. Večja odstopanja po združenih ocenah komponent so izjemno redka. **Povprečna ocena vseh izvajalcev** znaša 4.5, kar je primerljivo več preteklim obdobjem (lani 4.6). Najboljše je bila spet ocenjena kategorija "Korektnost" izvajalcev. Najslabše, a še vedno visoko, sta bili ocenjeni rubriki, namenjeni oceni kritičnosti in zanimivosti. Iz povzetka ankete o splošnih vidikih študijskega procesa izhaja, da so z nekaterimi odstopanji najboljše ocenjeni sklopi delovanja knjižnice, opremljenosti fakultete in urnikov (npr. s pomembno izjemo razporeda ur za predavanje, vaj in drugih oblik dela), obveščanja in mednarodne mobilnosti. V celoti sta pozitivno ocenjena sklopa "Zadovoljstvo s študijem" in "Svetovalna pomoč študentom", a imata pomembno priložnost za izboljšanje (npr. na koga se obrniti pri kariernem svetovanju, glede uradnih ur referata), medtem ko je treba opraviti napredek v razmerju do drugih dejavnikov študijskega procesa (zunanje inštitucije, zunanji izbirni predmeti) in pri delovanju nekaterih obštudijskih dejavnosti.

Kar se področja upravljanja in razvoja sistema kakovosti tiče, kaže izpostaviti, da so študentke in študenti za posebne dosežke nagrajeni ob dnevu fakultete, kar prispeva h krepitvi kakovosti študijskega procesa in obštudijskih dejavnosti. Nagrade za študente so, skladno s področnimi pravili, naslednje: zlata listina, priznanje za vrhunsko diplomsko nalogo, priznanje za odmeven dosežek na obštudijski dejavnosti in pohvala. Ob dnevu fakultete pa se za kakovostno delo nagradi tudi zaposlene (visokošolske učitelje, sodelavce in strokovne sodelavce), ki lahko prejmejo, skladno s področnimi (mestoma zgolj z kvantitativnimi kriteriji zaznamovanimi) pravili, naslednje nagrade: nagrada za izjemne znanstvene dosežke, nagrada za izjemno pedagoško delo, priznanje za izjemne dosežke in priznanje za dolgoletno delo. Področni pravilnik je dostopen na naslednji povezavi: <https://www.pf.uni-lj.si/media/pravilnik.o.priznanjih.pf.ul.21.2.2019.002.pdf>.

3.8 Mednarodne evalvacije in akreditacije

Mednarodnih akreditacij za področje *Pravo* ni.

UPRAVLJANJE IN RAZVOJ SISTEMA KAKOVOSTI

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
PF skrbi za kakovostno pripravo študentskih ekip za mednarodna tekmovanja in pomaga pri kritju stroškov njihove udeležbe na tekmovanjih v tujini, kot tudi za promocijo njihovih uspehov na ravni UL in širše.	Študentje in študentke PF so ob ustreznih pogojih in vrednotenju njihovih uspehov še bolj spodbujeni k študiju in usposabljanju za odlične nastope, ki se zrcalijo v vrhunskih uvrstitvah na mednarodnih tekmovanjih.
Študentske ankete že več let zapored izkazujejo trend naraščanja zadovoljstva z vsemi glavnimi elementi študija.	Trend povečevanja zadovoljstva v zadnjih dveh letih je najverjetneje v določeni povezavi z bistvenim skokom v povečanju prehodnosti v letu 2019/20, ki se je nadaljeval tudi v predpreteklem in preteklemu letu.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave
Mestoma pomanjkljiva analiza dejavnikov kakovosti na različnih ravneh študijskega procesa (npr. izbirni predmeti, izredni študij, doktorski študij, t. i. specializacije) in pogosto predvsem formalna vloga Komisije za kakovost.	Boljši vpogled v dejavnike kakovosti in aktivnejša vloga Komisije za kakovost pri odpravljanju pomanjkljivosti študijskega procesa. Sistematično, analitično in bolj proaktivno delovanje Komisije za kakovost v sodelovanju s pedagogi in raziskovalci.
Prevelika raznorodnost ukrepov RSF v načinu njihovega izvajanja (predvsem zaradi neenotne in spreminjajoče se prakse nosilcev na UL in UL).	Sistematizacija področja RSF na način vzpostavljanja enotnih in preglednih praks (npr. zmerom navedena in določna finančna opredelitev projekta, uporaba omejenega števila komunikacijskih kanalov). Uskladitev delovanja s pristojnimi službami UL.
Še vedno pogosto neenotni komunikacijski kanali, tj. uporaba e-oglasne deske namesto spletnih učilnic za komunikacijo med pedagogi in študentkami in študenti.	Poenotenje komunikacijske prakse. Onemogočena uporaba e-oglasne deske za specifične komunikacijske namene študijskega procesa z prenovo spletnega mesta PF.
Mestoma formalizirana priprava samoevalvacijskih poročil.	Vsebinsko polnejša priprava samoevalvacijskih poročil z namenom učinkovitejše prepoznave in odprave negativnih dejavnikov študijskega procesa. Sistematično, analitično in bolj proaktivno delovanje Komisije za kakovost v sodelovanju s pedagogi in raziskovalci.

3.9 Poslovanje

3.9.1 Vodenje in upravljanje Univerze v Ljubljani

Pri vodenju in upravljanju UL fakulteta sodelovala v vrsti njenih organov. Članice in člani Pravne fakultete so sodelovali v številnih univerzitetnih komisijah. Članica Habilitacijske komisije je bila prof. dr. Viktorija Žnidaršič Skubic, namestnik predsednika Statutarne komisije prof. dr. Marko Kambič, predsednik Komisije za etična vprašanja doc. dr. Aleš Novak, član Komisije za obštudijske dejavnosti as. Marjan Kos, članica Komisije za razvoj knjižničnega sistema Alenka Peterka, član Komisije za kakovost pa študent David Golob. Član Komisije za pritožbe kandidatov ob sprejemu na Univerzo je bil doc. dr. Aleš Novak, njegova namestnica pa doc. dr. Bruna Žuber. Član Komisije za sistem financiranja je bil prof. dr. Miha Juhart. Predsednica komisije za revizijo je bila prof. dr. Katarina Zajc.

3.9.2 Kadrovski razvoj in kadrovski načrt

Fakulteta je tudi v letu 2022 nadaljevala s kadrovskim pomlajevanjem. Zaposlili smo lahko tri asistente, dva raziskovalca in enega tujega raziskovalca po mednarodni pogodbi. Žal je obseg zaposlovanja premajhen, da bi znatno vplival na obrnjeno kadrovsko piramido, saj je na fakulteti še vedno bistveno več visokošolskih učiteljev kot pa asistentov. V letu 2022 je bilo tako na fakulteti od skupno 93 zaposlenih 55 pedagoških sodelavcev, od tega 21 rednih profesorov in profesorjev, 6 izrednih profesorov in profesorjev, 12 docentov in docentov, 12 asistentov in asistentov ter 4 asistentke in asistenti z doktoratom. Del težave je v tem, da se struktura delovnih mest ne spreminja bistveno. Zaposlovanje novih kadrov pogosto pomeni le zapolnjevanje z upokojevanjem izpraznjenih delovnih mest. Delno se s preobliko pedagoškega dela fakulteta sooča tudi s sklepanjem pogodb o zaposlitvi za dopolnilno delo z uglednimi pravnimi strokovnjaki, ki so aktivni v praksi (npr. na Ustavnem sodišču). Takšno pogodbo je fakulteta sklenila s 5 osebami. Razmerje med številom univerzitetnih učiteljev in sodelavcev na eni strani in številom študentov (na vseh stopnjah študija) ostaja še vedno neugodno. To posledično vodi do izrazite obremenjenosti velikega dela učiteljev (in posledično pomanjkanje časa za večji obseg znanstvenega udejstvovanja). Sobotno leto ostaja zaradi velike obremenjenosti učiteljev, katerih obveznosti v času njihove odsotnosti ne morejo prevzeti drugi, prav tako obremenjeni učitelji, povsem nedosegljivo. V letu 2022 te, vedno bolj hipotetične ugodnosti ni izkoristil nobeden izmed univerzitetnih učiteljev. Za višjo kakovost pedagoškega dela si je fakulteta prizadevala ne le s pomlajevanjem kadra, temveč tudi s pritegnitvijo uglednih pravnih strokovnjakov, ki imajo izkušnje iz poučevanja na tujih univerzah, k sodelovanju v pedagoškem procesu. V letu 2021/22 sta v pedagoškem procesu sodelovala še dva učitelja, ki sta sicer aktivna v tujini (prof. dr. Mathieu Devinat, dr. Roberto Fusco). Preobremenjenost pedagoškega kadra vodi do nižje ravni raziskovalne dejavnosti, kot bi si jo želeli. Fakulteta kljub temu krepi svojo raziskovalno dejavnost. V letu 2022 je bilo na fakulteti zaposlenih 14 raziskovalcev, od tega dva mlada raziskovalca, dva znanstvena svetnika, štirje raziskovalci z doktoratom in še šest raziskovalcev. Še vedno nezanemarljiv obseg raziskovalne dejavnosti fakulteta dosega z vključevanjem obstoječega pedagoškega kadra v raziskovalno dejavnost preko pogodb o dopolnilnem delu. Na fakulteti je bilo v preteklem letu deset zunanjih dopolnilno zaposlenih sodelavcev.

Pravna fakulteta se je tudi v študijskem letu 2021/22 ukvarjala s posledicami sprememb Pravilnika o postopkih (so)financiranja, ocenjevanja in spremljanja izvajanja raziskovalne dejavnosti ARRS. Z nekoliko večjim razumevanjem za specifične raziskovalne dejavnosti bi bilo mogoče znatno pripomoči k izboljšanju položaja pedagoških delavcev v habilitacijskih postopkih.

V letu 2022 je bilo v strokovnih službah zaposlenih 27 sodelavk in sodelavcev.

V predpreteklem letu 2020/2021, še posebej v njegovi drugi polovici, so potekale zelo intenzivne priprave na prehod Pravne fakultete na nov akademsko poslovni informacijski sistem - APIS s 1. 1. 2022. Prehod na APIS predstavlja izjemno povečanje delovnih obveznosti

zaposlenih v strokovnih službah, zato si je Pravna fakulteta celotno leto 2021 prizadevala pridobiti dodaten kader, predvsem v finančno-računovodski službi, kadrovske službi in dekanatu, vendar so bila vsa prizadevanja, zaradi izrednega pomanjkanja ustreznega kadra in nizkih plač za navedena delovna mesta v javnem sektorju, žal neuspešna. Vse to je vodilo v nadpovprečne obremenitve zaposlenih in, kljub aktivnim ukrepom varnosti in zdravja pri delu, tudi v skorajšnjo izgorelost. Pravna fakulteta je odgovorno pristopila k reševanju nastalih težav, ki bi lahko povzročile zamude pri izvajanju delovnih nalog ter zamude pri izvrševanju zakonskih obveznosti in je Univerzi v Ljubljani predlagala zamik prehoda PF na APIS za eno koledarsko leto. Ta predlog ni prejel potrebne podpore. Pravna fakulteta je tako s 1. 1. 2022 prešla na nov akademsko poslovni informacijski sistem APIS. Poleg tega sta finančno-računovodska in kadrovska služba ob koncu koledarskega leta 2021 oz. v začetku koledarskega leta 2022 izgubili tri zaposlene osebe. Vse navedeno je delovanje strokovnih služb na fakulteti postavilo v nemogoč položaj in le z izjemnimi naporji vseh zaposlenih v strokovnih službah ter končno pozitivnim spremembam pri pridobivanju novih kadrov je Pravna fakulteta uspela zagotoviti vse nujne oz. obvezne vidike poslovanja. V prvi polovici koledarskega leta 2022 so se v strokovnih službah postopoma zaposlili novi zaposleni, ki so se morali uvesti v delovanje fakultete ter osvojiti vsa znanja, ki jih zahteva poslovanje v APIS-u. Prav tako je trajalo še celo leto (na določenih področjih postopek še ni zaključen), da so se sanirale nastale zamude pri izvrševanju nalog, ki so nastale zaradi opisanega prehoda na nov akademsko poslovni informacijski sistem APIS in nastale težave zaradi velike kadrovske podhranjenosti.

Tudi v letu 2022 je Pravna fakulteta svoje zaposlene redno obveščala o različnih oblikah možnih izobraževanj in usposabljanj, ki jih organizirajo UL in druge institucije.

POSLOVANJE

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Nadaljnje zaposlovanje novih mlajših kadrov po posameznih katedrah.	Vzpostavljanje ustreznjega razmerja med pedagoškim kadrom in študenti.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave
Neustrezno razmerje med visokoškolskimi učitelji in asistenti.	Kljub določenim novim zaposlitvam asistentov v letih 2017-2022 je treba s procesom nadaljevati tudi v prihodnjih letih, in sicer v odvisnosti od kadrovske prilagoditve, potrebnih za učinkovito implementacijo enovitega magistrskega študijskega programa Pravo in uspešnosti pridobivanja raziskovalnih projektov.
Preobremenitev številnih visokošolskih učiteljev in asistentov.	Povečevanje števila univerzitetnih učiteljev in sodelavcev in premislek o drugih možnostih za razbremenitev že zaposlenih univerzitetnih učiteljev in sodelavcev ob povečevanju raziskovalne dejavnosti.
Pomanjkanje razpoložljivega časa (predvsem mlajšega kadra) za večji obseg (zlasti mednarodne) raziskovalne dejavnosti na področju prava.	Povečevanje števila univerzitetnih učiteljev in sodelavcev in premislek o drugih možnostih za razbremenitev že zaposlenih.

Neprimerna zasnova vrednotenja pedagoškega dela in nezadostno razumevanje posebnosti znanstveno-raziskovalnega dela na področju prava.	Nadaljnja prizadevanja pri pristojnih organih UL in širše (npr. aktivno sodelovanje pri prenovi habilitacijskih meril).
Kadrovske težave v posameznih strokovnih službah na fakulteti ter nadaljnja tehnološka preobrazba poslovanja (LODN).	Prizadevanja za čim bolj učinkovito in pravočasno reševanje kadrovskih težav (referat za doktorski študij, projektna pisarna) pri delovanju strokovnih služb in uspešna implementacija LODN.

3.10 Informacijski sistem

Na področju strojne opreme je Pravna fakulteta tudi v letu 2022 nadaljevala z rednimi zamenjavami in nadgradnjami osebnih računalniških sistemov. Tudi v tem letu je bil del nabav še vedno v znamenju epidemije.

Del študijskih in obštudijskih dejavnosti je še vedno potekal preko spleta z videokonferenčnim sistemom, na podoben način pa je, sicer v omejenem obsegu, potekal tudi del izpitnih obveznosti izpitov (predvsem preko spletnih platform kot so exam.net ipd.). Kombinacija učenja z uporabo IT tehnologij (Spletne učilnice) in vrste izobraževanj za predavatelje in študente je imelo za posledico, da so pedagoške in druge dejavnosti, povezane z izobraževalnim procesom, potekale gladko. K temu so letos pripomogle tudi aktivnosti t. i. multiplikatorja, tj. osebe, posebej zadolžene za pomoč kolegicam in kolegom pri premagovanju začetnih ovir pri uporabi kompleksnejših spletnih orodij, in tudi za neposredno povezavo z univerzitetno IT službo. Predavanja, vaje, izpiti in ostali dogodki na fakulteti so se lahko zaradi tega lažje prilagajali epidemiološkim razmeram in potekali v živo (s pretakanjem ali brez), hibridno ali zgolj na daljavo, pri čemer se je študijski proces v letu 2022, kot že zapisano, skoraj v celoti izvajal v živo. Potrebno je namreč poudariti da vsaka dodatna uporaba spletnih orodij vsaj v začetku pomeni dodatno obremenitev uporabnikov in terja ogromno dodatnega časa. Pomembna pridobitev iz leta 2021, ki se je nadaljevala tudi v letu 2022, je bila vzpostavitev požarne pregrade nove generacije (NGF).

Zaradi pospešene priprave in tudi že delne vzpostavitve digitalnega poslovanja fakultete je bilo potrebno zagotoviti novo strojno opremo, ki je potrebna za digitalni razvoj. V letu 2021 je bila Pravna fakulteta ena izmed članic, ki je izvajala priprave za prehod na nov akademski poslovni informacijski sistem APIS, medtem ko je v letu 2022 pričela s pripravami implementacije LODN. Zaposleni v kadrovski, finančno računovodski službi, dekanatu in delno tudi ostalih strokovnih službah so se udeleževali številnih izobraževalnih delavnic, ki so jim omogočale pripravo ustreznih dokumentov za seznanjanje, vzpostavitev in migracijo v nov poslovni informacijski sistem. Priprave na digitalizacijo so se pričele z nadaljevanjem uvedbe elektronskega podpisovanja, ki je že v veliki meri zamenjal lastnoročni podpis, uvedbo elektronskih osebnih map in izmenjavo kadrovskih dokumentov za vse zaposlene v dokumentnem sistemu GC (Government Connect). Potekale so številne priprave za uvedbo aplikacije FIORI, tudi s postavitvijo sistema elektronskega beleženja prisotnosti zaposlenih, ki omogoča digitalno vodenje kadrovskih procesov in nadaljnjo povezavo z računovodsko finančnimi postopki. Potekali so tudi postopki za digitalizacijo nabavnih in prodajnih procesov, potnih nalogov in številnih drugih procesov, ki so bili potrebni za uvedbo sistema APIS z začetkom leta 2022. APIS se povezuje v nadaljevanju tudi s poslovanjem knjižnice in študentskim informacijskim sistemom ŠIS.

S pedagoškega vidika pa je zagotovo pomemben prehod na uporabo spletnih učilnic, in sicer preko sistema, ki ga omogoča Univerza. Z začetkom študijskega leta 2021/2022 se je pri večini predmetov začelo uporabljati spletne učilnice kot primarno obliko komunikacije med študenti in profesorji in kot orodje za objavo študijskih gradiv. Spletne učilnice omogočajo lažjo in

hitrejšo komunikacijo, saj je program v katerem so narejene v sprotne posodobitve. Z uporabo spletnih učilnic pa so v tem letu pričeli tudi predmetni tutorji, ki spletne učilnice uporabljajo za komunikacijo s študenti. Še vedno je nekaj pedagogov, ki spletnih učilnic ne uporabljajo, in bi bil zato smiseln premislek o organizaciji dodatnih delavnic poleg tistih, ki so bile v začetku jesenskega semestra 2021/22 že izvedene. Praktični pomoči na tem področju je bila letos na ravni univerze namenjena posebna vloga t. i. multiplikatorjev znanj in veščin na področju IKT tehnologij, ki so jo nekateri izmed kolegov na naši fakulteti opravljali še posebej zavzeto.

Zgoraj naštetih ukrepov so še dodatno okrepili povezanost fakultete v skupne informacijske sisteme in rešitve UL, vseeno pa bo potrebno še kar nekaj prilagajanja in izobraževalnih programov, da bodo vsi predvideni procesi v resnici tudi gladko potekali in tako dosegli obete racionalnejšega poteka dela.

INFORMACIJSKI SISTEM

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju (največ tri)	Obrazložitev vpliva na kakovost
Uspešen prehod na sistem APIS.	Integracija poslovnih procesov, digitalizacija poslovanja, povečanje neposrednega nadzora zaposlenih nad svojimi podatki in podatki, povezanimi z aktivnostmi na pedagoškem in raziskovalnem področju.
Pričetek prenove spletne strani PF.	Ciljana komunikacija med različnimi deležniki študijskega procesa in širše, vključno s promocijo fakultete.
Analiza možnosti strojnega oz. računalniško podprtega reševanja izpitov.	Olajšano reševanje izpitov in učinkovito pregledovanje pisnih izdelkov ob več izzivih (visoki stroški, možnosti goljufanja, ipd.).
Vzpostavitev spletnih učilnic in organizacija delavnic za njihovo uporabo.	Večja osredotočenost komunikacije med profesorji in študenti ter povečanje obveščenosti slednjih, ki se nadaljuje tudi s prenovo spletne strani PF, ki bo dodatno pripomogla k koncizni komunikaciji med različnimi deležniki študijskega procesa in širše.
Aktivnost t. i. multiplikatorja, tj. osebe, posebej zadolžene za pomoč pri začetnih zagatah uporabe novih programskih učnih orodij (npr. spletnih učilnic) in za neposredno povezavo z univerzitetno IKT službo.	Povečanje digitalne pismenosti. Izobraževanje je bilo izvedeno tudi za predmetne tutorje s strani Univerze. Nadaljevanje IKT podkrepljenih ukrepov tudi v okviru RSF, kar vpliva na dinamični razvoj študijskega procesa.
Razen v izjemnih primerih prenehanje izvajanja izobraževanja preko spleta (npr. s pomočjo pretakanja).	Učinki izvajanja učnih procesov s pomočjo spletnih orodij so lahko mešani: s premišljenim pristopom prispevajo k zvišanju kakovosti, z nepremišljenim pa lahko pomenijo osiromašenje pedagoškega procesa (t. i. pasivizacija sodelujočih) in vsebinsko nazadovanje.

Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju (največ tri)	Predlogi ukrepov za izboljšave
Digitalizacija audio in video opreme v predavalnicah.	Priprava načrta posodobitve opreme, ki je v mnogočem dotrajana in ne dohaja razvoja.
Težave pri dostopu in urejanju skupnih dokumentov na ravni fakultete.	Vzpostavitev intraneta.

3.11 Komuniciranje z javnostjo

V letu 2021 je na PF za redne stike z javnostmi skrbel predvsem dekanat in tajnik PF v sodelovanju s kolegijem dekana, medtem ko je fakulteta konec leta 2022 v ta namen zaposlila novo osebo, hkrati pa je v istem letu zaživel fakultetni LinkedIn profil, ki predstavlja pomembno orodje za komunikacijo z javnostjo. Izpostaviti velja tudi pričetek prenove spletne strani PF, ki je stekel s prvimi sestanki delovne skupine konec leta 2022. Zaposleni na PF se pri tem še naprej po lastni presoji in v skladu z razpoložljivim časom individualno vključujejo v stike z javnostmi preko nastopov v različnih medijih.

O aktivnostih na PF se redno obvešča širša javnost z uporabo informacijskih sistemov, zlasti spletne strani fakultete.

KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTJO

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Nadaljevanje s hitro odzivnostjo in ažurnostjo pri komunikaciji z novinarji.	Boljša komunikacija z novinarji in lažje umeščanje zelenih informacij.
Vzpostavitev enotne evidence odgovorov na novinarska vprašanja znotraj arhivskega sistema GC - Government Connect.	Lažje sledenje zastavljenim vprašanjem in podanim odgovorom na novinarska vprašanja (arhiv vseh vprašanj in odgovorov).
Povečala se je ažurnost objavljanja informacij na spletu in prek drugih sredstev obveščanja.	Večanje ugleda in odmevnosti raziskovalnih in tekmovalnih dosežkov pedagogov in študentov.
Vključevanje posameznih segmentov delovanja PF v družbena omrežja, kot so Facebook in Instagram (npr. knjižnica, mednarodna pisarna).	Boljša obveščenost zainteresirane javnosti in študentov o pomembnih aktivnostih, dogodkih in dejavnostih PF.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave

Doseganje avtomatizacije prenosa informacij o udeležbi in vključenosti pedagogov v projekte, ki bi ob posredovanju v javnost krepili ugled PF.	Aktivno spodbujanje pedagogov za sporočanje dosežkov različnim deležnikom. Preučiti možnost, poenotenega zbiranja medijskih objav, v katerih nastopa naša fakulteta oziroma zaposleni in študentje na v 2023 prenovljeni spletni strani PF.
Posodobitev spletne strani PF mimo skupnega javnega naročila, za katerega se je v letu 2022 izkazalo, da skoraj gotovo ne bo realizirano. Nadaljnja promocija spletnih učilnic.	Posodobljen, novim napravam in uporabniškim navadam prilagojen način usmerjenega komuniciranja z različnimi deležniki.
Želja po večji vključenosti fakultete na družbenih omrežjih, npr. LinkedIn.	Posodobljen, novim napravam in uporabniškim navadam prilagojen način usmerjenega komuniciranja z različnimi deležniki.

3.12 Načrt ravnanja s stvarnim premoženjem

Na stavbi Pravne fakultete v letu 2022 ni prišlo do večjih popravil ali vzdrževalnih del. Stanje stavbe je načeloma dobro. Neurje ob koncu septembra 2021 je povzročilo vdor vode v modro predavalnico in knjižnico, po vsej verjetnosti pa tudi poslabšalo težave z vlago v seminarski sobi 2. Dvignjen parket v modri predavalnici je bil saniran, pripravljen je načrt za sanacijo zamakanja v seminarski sobi 2, na srečo pa vdor vode v knjižnico ni pustil posledic, ki bi zahtevale večje vzdrževalne posege. Nadaljujejo pa se aktivnosti v okviru projekta sanacije seminarja 2 v povezavi s sanacijo mostička pred glavnim vhodom v fakulteto. Med rednim vzdrževanjem kaže omeniti menjavo klima naprav v tistih (maloštevilnih) pisarnah, ki so klima napravo imele (zaradi večje izpostavljenosti soncu) v letu 2021 in nadgraditev prezračevanja v zaradi odsotnosti oken »problematičnem« seminarju št. 5 v letu 2022. Nadgradnja obstoječih sistemov se kaže v vgradnji slušne zanke za slabo slišče v zlato, modro in vijolično predavalnico v predpreteklem letu in delno posodobitvijo ozvočenja po predavalnicah v letu 2022. S slušno zanko so sedaj opremljene vse predavalnice na fakulteti. Izpostaviti velja vgraditev vtičnic pod klopni v zlato predavalnici, s čimer se skuša slediti vse večjemu številu študentk in študentov, ki v študijskem procesu sodelujejo s prenosnimi računalniki.

Že vse od leta 2019 fakulteta opozarja na prostorsko stisko, ki je v lanskem (študijskem) letu, ko se je večina dejavnosti vrnila v fakultetno stavbo, znova postala bolj očitna, sploh v luči nadaljnjih novih zaposlitev v letu 2022 oziroma s pričetkom študijskega leta 2022/23. Kot smo poročali že v predhodnih poročilih, je to posledica součinkovanja treh dejavnikov: večanja števila izbirnih predmetov (ki se bo z uvedbo petletnega programa prihodnje študijsko leto le še okrepilo), krepitve mednarodne izmenjave, ki na našo fakulteto privablja vedno večje število študentov, in povečevanje obsega obštudijskih dejavnosti. Kot že zapisano, pomemben vidik predstavlja zaposlovanje novih kolegic in kolegov, zaradi česar bo treba preučiti možnosti učinkovitejšega izkoristka danih kapacitet.

Resna težava postaja skladiščenje knjižničnega gradiva. Knjižnica Pravne fakultete hrani daleč najbogatejši fond strokovne pravne literature v Sloveniji (v njem tudi stare in dragocene knjižne izdaje), naklonjenost fakultetnih organov za ta vidik fakultetne dejavnosti pa ohranja živahno dinamiko bogatenja tega fonda. V preteklem letu je tako knjižnica nakupila preko 600 enot literature, skoraj 300 enot pa je dobila z zamenjavo, kot darilo ali kot obvezni izvod gradiva, ki ga izdaja fakulteta sama. Vse to vodi v vse resnejšo prostorsko stisko, ki se zlasti kaže v skladiščnih prostorih knjižnice. Knjižnica skuša prostorsko stisko obvladovati z racionalno izrabo razpoložljivega prostora, izločanjem podvojenega gradiva in vedno večjim zanašanjem

na elektronske baze, nedvomno pa se bliža trenutek, ko bo neizbežen resen razmislek o reševanju prostorske stiske knjižničnega skladišča bodisi z vzpostavljanjem novih skladiščnih prostorov bodisi z drugačno opremo razpoložljivih skladiščnih prostorov (npr. z uporabo premičnih regalov). Stiska je bila deloma omiljena z montažo novih polic v skladišču v letu 2022.

Pravna fakulteta je v letu 2022 v skladu s potrebami izvajanja študijskega in raziskovalnega procesa ter v okviru razpoložljivih finančnih sredstev še naprej skrbela za ustrezno posodabljanje fakultetne računalniške opreme. Skozi celotno leto je potekala redna nadgradnja in zamenjava strojne in programske računalniške opreme. Vsa nabava računalniške opreme se je izvajala preko sistema javnega naročanja. V letu 2023 pa fakulteta načrtuje dokončno realizacijo nadgradnje obstoječe električne napeljave tako, da bi bilo možno mize v vseh prostorih predavalnic in seminarjev, pa tudi senatne sobe, opremiti z dodatnimi električnimi vtičnicami. Razmišljamo tudi o vzpostavitvi alternativnih virov električne energije ter o vzpostavitvi polnilnice za električne avtomobile v garaži, v okviru ukrepov RSF pa pripravljamo vzpostavitev t. i. sodne dvorane, namenjene simulaciji sodnih in drugih postopkov.

STVARNO PREMOŽENJE

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Redno posodabljanje računalniške in druge tehnične opreme.	Sodobna opremljenost fakultetnih prostorov omogoča uporabo različnih tehnik poučevanja, ki zvišujejo kakovost pedagoškega procesa.
Vrsta ukrepov, s katerimi se je fakulteta soočila z epidemijo COVID-19 (nakup merilnikov CO ² , čitalnikov Covid potrdil itd.	Omogočanje izvajanja predavanj v živo tudi ob morebitni vnovič poslabšani »epidemiološki sliki« v prihodnje.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave
Visoke temperature v poletnih mesecih, zlasti v južnem delu stavbe fakultete in njenih višjih nadstropjih.	Vzpostavitev ustrezne klimatizacije stavbe.
Naraščajoči obseg pedagoških dejavnosti in občasne težave s prostorom.	Nadaljevanje z ukrepi za dolgoročnejshe načrtovanje pedagoških obveznosti.
Naraščajoče težave s skladiščnim prostorom za knjižnično gradivo.	Oblikovanje predlogov za možne rešitve.
Nadgradnja električne napeljave v predavalnicah in seminarjih.	Ustrezna opremljenost prostorov tako, da je uporaba elektronskih naprav, kot študijskih pripomočkov (npr. prenosnih računalnikov in tablic) lažja.
Povečanje prostora za parkiranje koles.	V toplih mesecih, se na fakulteto s kolesom pripelje vedno več zaposlenih in študentov, kar

	je odraz tudi spodbujanja trajnostne mobilnosti. Fakultetni prostori in stojala za kolesa pa tako kmalu ne bodo zadostili temu trendu.
--	--

3.13 Notranji nadzor

Za poročilo 2022 ni relevantno.

3.14 Izvajanje nalog po pooblastilu (nacionalno pomembne naloge)

Za poročilo 2022 ni relevantno.

3.15 Razvojni cilji

Razvojni cilji UL zajemajo tri vsebinske sklope:

- internacionalizacija,
- kakovost študija in
- prenos znanja.

INTERNACIONALIZACIJA

Internacionalizacija v izobraževalni dejavnosti je celovito prikazana v poglavju 3.1.5. PF, zato na tem mestu izpostavljam le nekatere vidike internacionalizacije.

Vpis tujcev

PF vsako leto razpiše tudi mesta za tujce tako v okviru programa I. kot tudi II. stopnje, in sicer 10 mest za Slovence brez slovenskega državljanstva (5 mest na rednem in 5 na izrednem študiju) ter enako za tujce. Na drugi stopnji PF razpiše 1 mesto za Slovence brez slovenskega državljanstva in 4 mesta za tujce na rednem študiju in 5 mest za Slovence brez slovenskega državljanstva in 10 mest za tujce na izrednem študiju, pri čemer opozarjamo, da med tujce ne štejejo državljani EU.

Interes za vpis ni bil nobeno leto posebej velik, saj v preteklih letih nismo zapolnili razpisanih mest. Predvsem na I. stopnji je njihov študijski uspeh zelo slab, saj jih večina študija ne zaključi (le 11,3% jih je po vpisu v obdobju med študijskimi leti 2009/10 do 2015/16 napredovalo iz 1. letnika). Zato je PF s študijskim letom 2018/19 med vpisne pogoje dodala znanje slovenščine. Ocenjujemo, da je neznanje (ali nezadostno znanje) slovenščine še zmeraj poglavitni razlog za takšen slab študijski uspeh vpisanih študentov tujcev, ker študij prava temelji na natančnem razumevanju pravnih besedil ter sposobnosti konciznega ustnega in pisnega izražanja v slovenščini (zato za tujce tudi ne organiziramo vzporednega izvajanja predmetov v angleščini). Zaradi nacionalne obarvanosti velikega deleža predmetov je pretežni del študijske literature v slovenščini, ki se za študente tujce brez dobrega znanja slovenskega jezika očitno kaže kot prevelika ovira.

Gostujoči študenti iz tujine

Pomemben vidik internacionalizacije pa je tudi študij t. i. izmenjavnih študentov iz tujine pri nas. Njihovo število narašča, kot je prikazano v Tabeli 18. Za te študentke in študente smo preko postopka na UL akreditirali posebne predmete, ki jih naši pedagogi izvajajo v angleškem jeziku. Ne gre torej za vzporedno predavanje predmetov (za naše študente) v angleščini. V prihodnje si bomo prizadevali vsaj nekaj posebnih predmetov za Erasmus študente nadomestiti s predmeti iz predmetnika za naše študente, ki se bodo za Erasmus študente predavali vzporedno v angleškem jeziku. To bodo predvsem predmeti z mednarodnimi (in ne nacionalnimi) vsebinami.

Mednarodne poletne šole

Pomemben vidik internacionalizacije so tudi mednarodne poletne šole, ki jih strokovnjaki iz tujine izvajajo v tujem jeziku, namenjene pa so našim študentom (in tudi zainteresirani javnosti). Kot je bilo že omenjeno zgoraj pri poglavju o internacionalizaciji v izobraževalni dejavnosti, smo tudi v letu 2022 kljub še zaznavnemu vplivu pandemije izvedli dve tradicionalni mednarodni poletni šoli, in sicer seminar avstrijskega prava in poletno šolo francoskega in evropskega prava.

Poletne šole ruskega prava v letu 2022 nismo izvedli zaradi trenutne politične situacije (vojna v Ukrajini).

Obe izvedeni poletni šoli je Komisija za študijske zadeve PF tudi kreditno ovrednotila z 2 ECTS.

KAKOVOST ŠTUDIJA

Kompetence

Študijski program I. stopnje smo prvič razpisali v študijskem letu 2009/10 in se po desetih letih izvajanja lotili ocene ustreznosti kompetenc, zapisane v akreditiranem študijskem programu. Opravili smo analizo kompetenc pri vseh predmetih prve in druge stopnje z vidika Bloomove taksonomije. Ugotovili smo, da spremembe niso bile potrebne, tudi zato, ker so študenti pridobljene kompetence v anketah praviloma ocenjevali kot ustrezne. Možnosti pridobitve raznolikih področnih kompetenc smo predlani razširili z uvedbo novih izbirnih predmetov, in sicer petih na prvi in enega na drugi stopnji. Nove predmete smo akreditirali tudi v letu 2022, in sicer *Evropsko javno pravo* in *Digital Technologies and Private Law*. Namen analize je ocena, ali so kompetence ustrezno določene in ali jih študenti dosegajo. Glede na naše ugotovitve bomo predlagali v postopek akreditacije ustrezne spremembe kompetenc programa. Pričakujemo, da bo z vpeljavo enovitega magistrskega petletnega programa, sedaj tudi dokončno potrjenega s strani NAKVIS, temu cilju toliko lažje slediti. Nov program pričnemo izvajati v študijskem letu 2023/24, pri čemer velja izpostaviti že omenjeni postopek vzorčne evalvacije doktorskega študija na PF, ki se je pričel konec leta 2022 in bo lahko vplival posredno vplival na pridobljene kompetence doktorskih študentk in študentov.

Zunanja izbirnost

V letu 2018/19 smo na seznam predmetov, ki jih lahko vpišejo študenti drugih fakultet, uvrstili 3 predmete. V štud. letu 2018/19 so štirje študenti opravili izpite. Trije so opravili izpit pri predmetu I. stopnje, eden pa pri predmetu II. stopnje (skupaj so pridobili 18 ECTS). Še manjši je interes naših študentov, da bi v okviru zunanje izbirnosti opravili kakšen predmet na drugi fakulteti. V letu 2018/19 je bil takšen le en študent. Na seznamu za leto 2019/2020 je bilo 13 predmetov, ki so bili na voljo študentom drugih fakultet. V štud. letu 2019/20 sta dva študenta opravila en izpit pri predmetu I. stopnje, eden pa pri predmetu II. stopnje (skupaj sta pridobila 10 ECTS). Interes naših študentov, da bi v okviru zunanje izbirnosti opravili kakšen predmet na drugi fakulteti je bil v letu 2019/20 enak kot pri študentih drugih fakultet, dva študenta sta na drugih fakultetah opravila štiri izpite in s tem pridobila 15 ECTS. V študijskem letu 2021/22 je ena študentka PF en izpit opravljala drugje, in sicer na Filozofski fakulteti, s čimer je pridobila 4 ECTS, medtem ko sta študenta z Akademije za likovno umetnost in oblikovanje oziroma s Fakultete za socialno delo na PF opravljala dva izpita v skupni vrednosti 10 ECTS.

SODELOVANJE Z OKOLJEM

PF že tradicionalno vključuje priznane strokovnjake iz prakse in visokošolske učitelje iz drugih visokošolskih organizacij v študijski proces; strokovnjaki kot gostujoči predavatelji študentkam in študentom omogočijo povezovanje teoretičnega znanja s prakso ali jim kot specialisti na določenem področju (visokošolski učitelji) predstavijo svoje raziskovalno delo. Strokovnjaki iz prakse so pogosto zaposleni v pravosodju, pa tudi v gospodarstvu. Vsak nosilec predmeta se sam odloči, katerega strokovnjaka bo povabil k sodelovanju, in sam tudi izpelje vso (obsežno) logistiko, potrebno za izvedbo takšnega predavanja. Pri gostujočem predavanju je praviloma tudi prisoten. Fakulteta gostujočim strokovnjakom njihovega sodelovanja v študijskem procesu ne plača.

Zunanji strokovnjaki iz prakse pa so močno vpeti tudi v akreditirano obštudijsko dejavnost PF, poimenovano Pravna klinika. Njihovo sodelovanje se kaže v dveh oblikah: kot strokovnjaki s predavanji omogočijo študentkam in študentom, da pobliže in poglobljeno spoznajo področje pravne klinike, kot delovni mentorji vodijo praktično delo študentk in študentov v organizacijah, ki sodelujejo pri izvajanju pravnih klinik.

3.16 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev

V letu 2022 smo dosegli naslednje (pomembnejše) zastavljene cilje:

- uspešno smo pripravili pogoje za implementacijo enovitega magistrskega študijskega programa Prava;
- nadaljevali z uspešno prilagoditvijo študijskega procesa izzivom pandemije, in sicer s ponovnim študijem v živo ob možnosti t. i. pretakanja vsebin v zimskem semestru 2021/22;
- kljub še vedno prisotnim negativnim posledicam epidemije smo izvedli poletne šole, se udeleževali pravnih tekmovanj ter izvedli pravne klinike;
- med znanstvenimi objavami smo ohranili trend povečanja števila izvirnih znanstvenih člankov v revijah, ki jih indeksirajo SSCI, A&HCI ali Scopus;
- kljub velikim kadrovskim in organizacijskim izzivom uspešno implementirali sistem APIS, poslovanje z GC ter pričeli priprave na implementacijo LODN;
- pričeli z uspešnim črpanjem sredstev in implementacijo ukrepov RSF;
- veljati so pričele nove priloge PF k Merilom za volitve v nazive visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in sodelavcev UL.

3.17 Računovodsko poročilo

Računovodsko poročilo je priloga Letnega poročila 2022.

3.18 Statistični podatki (realizacija 2022)

Število vpisanih študentov (po študijskih programih)

2021/2022

- Program I. stopnje: 815
- Program II. stopnje: 277
- Program III. stopnje: 64
- Skupaj: 1156

Število tujih vpisanih študentov (po študijskih programih)

2021/2022

- Program I. stopnje: 9
- Program II. stopnje: 7
- Program III. stopnje: 1
- Skupaj: 17

Število diplomantov (po študijskih programih)

2022

- Program I. stopnje: 110
- Program II. stopnje: 122
- Program III. stopnje: 12
- Skupaj: 244

(Ponovljena) tabela 11: Diplomantke in diplomanti na študijskem programu I. stopnje

Leto	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Število	77	123	225	233	185	150	175	126	141	110

⇒ **Učitelji in sodelavci ter raziskovalci na izmenjavi, ki ne sodi pod okrilje programa Erasmus (v Sloveniji)**

2021/22

12

⇒ **Učitelji in sodelavci ter raziskovalci na Erasmus izmenjavi (v/iz tujine)**

2021/22

Učitelji iz tujine na Erasmus izmenjavi na PF: 6

Učitelji s PF na Erasmus izmenjavi v tujini: 3

⇒ **Število študentov s posebnim statusom**

2021/22

17

Tabela 24: Število študentov s posebnim statusom

Status/skupaj	17
status študenta s posebnimi potrebami - čustvene in vedenjske motnje	2
status študenta s posebnimi potrebami - delna ali popolna izguba sluha	1
status študenta s posebnimi potrebami - dolgotrajna ali kronična bolezen	3
status študenta s posebnimi potrebami - gibalna oviranost	1
status študenta s posebnimi potrebami - govorno-jezikovne motnje	1
status študenta s posebnimi potrebami - primanjkljaj na posameznih področjih učenja	1
status študenta vrhunskega športnika	7
status študenta priznanega umetnika	1

4 PREDSTAVITEV UNIVERZE/ČLANICE

PF je v pretežnem delu leta 2022 predstavljal in zastopal dekan PF, prof. dr. Grega Strban, od oktobra 2022 pa novi dekan, prof. dr. Saša Zagorc. Vodstvo PF so poleg dekana sestavljali še prodekanja za gospodarske zadeve, prof. dr. Jerca Kramberger Škerl, prodekanja za kakovost, prof. dr. Katja Škrubej, od 18. 2. 2021 naprej pa je prodekan za študijske zadeve prof. dr. Saša Zagorc, ki je nato bil izvoljen za dekana. Pri upravljanju fakultete so se mu pridružili prof. dr. Viktorija Žnidaršič Skubic (prodekanja za gospodarske zadeve in raziskovalno dejavnost), prof. dr. Miro Cerar (prodekan za študijske zadeve) in doc. dr. Luka Mišič (prodekan za kakovost), pri čemer so bile volitve prvič izvedene oddaljeno, s pomočjo spletne aplikacije Simply Voting. Funkcijo tajnika s polnimi pooblastili opravlja Irena Kordež, univ. dipl. prav. od 1. 10. 2021, pred tem v. d. tajnika od 16. 3. 2020, ko je funkcijo prenehal opravljati mag. Boštjan Koritnik. PF v okviru svoje dejavnosti opravlja založniško dejavnost, povezano z izobraževalnimi, raziskovalnimi in razvojnimi programi.

Študij na PF je organiziran v skladu z načeli bolonjske reforme. Prvostopenjski študij na PF traja štiri leta in obsega 240 ECTS. Študent, ki opravi vse obveznosti, predpisane s študijskim programom, pridobi strokovni naslov diplomirani pravnik (UN) oziroma diplomirana pravica (UN). Drugostopenjski študij na PF (Magistrski študijski program Pravo) traja eno leto (dva semestra) in obsega 60 ECTS. Po uspešnem končanem študiju pridobi študent strokovni naslov magister prava oziroma magistrica prava. Pogoji za zaposlitev v pravosodnih poklicih (sodniki, odvetniki, tožilci, notarji) je opravljen pravniški državni izpit. K opravljanju pravnškega državnega izpita lahko pristopijo diplomanti, ki so končali I. in II. stopnjo pravnega bolonjskega študija.

PF poleg prvostopenjskega in drugo stopenjskega študija prava izvaja tudi doktorski študij za pridobitev doktorata znanosti. Tretjestopenjski doktorski študijski program Pravo obsega 240 ECTS in traja štiri leta. Študent, ki opravi vse obveznosti, predpisane s študijskim programom, pridobi znanstveni naslov doktor znanosti oz. doktorica znanosti. Kot že zapisano, PF v študijskem letu 2023/24 prehaja na izvajanje enovitega magistrskega študijskega programa Pravo.

4.4 Organiziranost

V skladu z zakonom, s Statutom Univerze v Ljubljani in Pravili Pravne fakultete je PF notranje organizirana v: dekanat, katedre, Inštitut za mednarodno pravo in mednarodne odnose, knjižnico in založbo PF, organi PF pa so: vodstvo, senat, akademski zbor, upravni odbor, knjižnični odbor in študentski svet. Senat ima naslednja delovna telesa: komisijo za študijske zadeve, komisijo za doktorski študij, komisijo za raziskovalno in razvojno delo, komisijo za študentske zadeve, komisijo za kakovost komisijo za pritožbe študentov, komisijo za priznavanje tujega izobraževanja, disciplinsko komisijo, komisijo za osnovna sredstva, komisijo za tutorstvo in komisijo za mednarodna tekmovanja in habilitacijski odbor. Dekanat opravlja upravno-administrativne in strokovno-tehnične naloge za vso dejavnost PF. PF ima 9 kateder:

- Katedra za civilno pravo,
- Katedra za delovno in socialno pravo,
- Katedra za kazensko pravo,
- Katedra za mednarodno pravo,
- Katedra za pravnoekonomske znanosti,
- Katedra za pravno zgodovino,
- Katedra za sociologijo in teorijo prava,
- Katedra za upravno pravo in
- Katedra za ustavno pravo,

ki so organizacijske enote pedagoškega, raziskovalnega in razvojnega dela.

V letu 2020/21 je z namenom preprečevanja vseh oblik nadlegovanja študentk in študentov uvedla funkcijo Zaupne osebe. Zaupnica je postala prof. dr. Katja Filipčič, ki je tudi sodelovala v redakciji nove pravne podlage za delo zaupnih oseb na fakultetah, tj. Pravilnika o ukrepih za varovanje dostojanstva na UL in študentov UL ([Pravilnik o ukrepih za varovanje dostojanstva zaposlenih na UL in študentov UL](#)). Zaupna oseba za zaščito dostojanstva zaposlenih je leta 2022 postal izr. prof. dr. Luka Tičar.

Inštitut za mednarodno pravo in mednarodne odnose PF upravlja dokumentacijsko gradivo OZN, katerega depozitar je PF.

Knjižnica PF opravlja knjižničarsko, informacijsko in dokumentacijsko dejavnost za potrebe raziskovalnega, razvojnega in izobraževalnega dela na področju prava.

4.5 Pregled uresničevanja predlogov ukrepov iz poročila 2021

Ključni predlogi ukrepov iz Letnega poročila 2021		Obrazložitev
Prehodnost iz 1. v 2. letnik je v doživela velik skok v letu 2019/20 in je tudi leto kasneje ter v preteklem letu 2021/22 ostala na podobno visoki ravni. (podatki v Tabeli 8 in komentar na str. 7). Analizo, ki smo jo želeli opraviti v preteklem letu, smo zaradi nadaljevanja pandemije in s tem tudi ukrepov, prestavili.	Realizirano.	Ob tipično predvidevanih vzrokih za povišano prehodnost (npr. pozitivno spremenjene študijske navade, povišane možnosti goljufanja pri e-reševanju izpitov) je bilo potrebno raziskati tudi in predvsem spremembe študijskih načrtov, npr. olajšanje pogojev za napredovanje posameznih predmetih. Izkazalo se je, da je višja prehodnost iz 1. v 2. letnik študija v prvi vrsti posledica uskladitve načina upoštevanja študijskih obveznosti (le pristop na kolokvij kot opravljena obveznost za pridobitev 4 ECTS) pri predmetu Rimsko pravo.
Neustrezna zasnova doktorskega študija. Doktorska komisija PF izdela predlog prenove študija in ga pripravi za obravnavo na senatu PF.	Naloga ostaja za leto 2023.	V študijskem letu 2022/23 bo izpeljana vzorčna evalvacija doktorskega študija, ki se je pričela že konec leta 2022. Ta bo pomembno osvetlila pozitivne in negativne dejavnike doktorskega študija, ki bodo vplivale na postopek njegove prenove.
Študentke in študenti iz tujine so slabo integrirani z našimi študenti, predvsem zaradi posebnih predavanj (posebnih, t. i. Erasmus predmetov) v angleščini za študente iz tujine. Analizirati možnosti, da naši študenti kot izbirne predmete izberejo tiste, ki jih ponujamo Erasmus študentom in se izvajajo v angleščini, kar lahko privede do višje ravni integracije.	Delno realizirano. Naloga ostaja za leto 2023.	Prepoznane so bile številne omejitve tako opisane možnosti integracije, in sicer ECTS neskladje med t. i. Erasmus predmeti in izbirnimi predmeti, neskladje glede izpitnih rokov, neskladje glede vsebine zaradi heterogenosti skupine (področno predznanje) pri t. i. izmenjavanjih študentih, zakonske omejitve izvajanja predmeta v angl. jeziku za redno vpisane, torej »slovenske« študente, idr.

Upadanje števila domačih študentk in študentov, ki odhajajo na študijske izmenjave in prakso v tujino. Izdelava analize razlogov za upad števila študentk in študentov ter predlogi za njihovo odpravo.	Realizirano.	Podrobnejša analiza ni bila potrebna, saj se je izkazalo, da je št. vnovič na zadovoljivi, in sicer glede na UL praviloma nadpovprečno visoki ravni, pri čemer je, kot kaže, v obdobju pred epidemijo šlo le za anomalijo neznanega izvora.
Premajhno število objav, ki so visoko vrednotene po merilih ARRS (in potrebne za habilitacijo) in so pogoj za prijavo (pomembnejših mednarodnih) projektov in v postopku habilitacije. Proučiti možnost uvedbe dodatnih stimulacij za povečanje števila objav (npr. še dodatno preko IRD sredstev) in izdelati analizo meril UL in NAKVISa za izvolitve v nazive ter oblikovati predloge sprememb.	Delno realizirano v letu 2021 in 2022. Naloga ostaja za leto 2023.	Z zadovoljstvom ugotavljamo, da se je trend višanja števila objav (ustrezno indeksiranih) znanstvenih člankov glede na pretekla leta nadaljeval tudi v letu 2022, pri čemer pa se je zmanjšalo število drugih publikacij. (Tabela 23). Fakulteta, ki je v letu 2022 pričela snovati posebno raziskovalno klavzuro, v okviru habilitacijske komisije UL aktivno sodeluje pri pripravi univerzitetnih meril.
Premajhno število nacionalnih in mednarodnih projektov (tako z vidika prijav kot tudi in predvsem njihovega izvajanja). Potrebna je celovita preučitev razlogov in podaja konkretnih predlogov izboljšanja stanja.	Delno realizirano v letu 2021. Naloga ostaja za leto 2023.	Analiza je pokazala, da pedagoška razbremenitev ni zmerom mogoča, kar pa je odvisno od raznorodnih dejavnikov (npr. polna zaposlitev že zagotovljena s pedagoškim delom, odsotnost kadra, ki bi nadomeščal razbremenjenega pedagoga, odsotnost ustreznega znanja ali drugih spodbud za prijavo predvsem večjih evropskih projektov, odsotnost časa, potrebnega predvsem za prijavo večjih evropskih projektov, ki terja razmislek o t. i. predprojektnih razbremenitvah). Konec leta 2022 je PF pričela s postopkom vzpostavitve t. i. projektne pisarne, ki bo olajšala izvajanje raziskovalne dejavnosti.

Pomanjkanje prostora v knjižnici za gradivo tako v skladišču kot v prostem pristopu. Natančna analiza starejšega gradiva z morebitnih izločanjem neaktualnega gradiva; zamenjava obstoječih polic v skladišču s premikajočimi, ki zagotavljajo večji skladiščni prostor.	Realizirano.	V skladišču nameščene nove (fiksne) police, ki praviloma uspešno omejujejo negativni dejavnik zagotavljanja večjega skladiščnega prostora.
Neustrezna organizacija in delovanje Založbe Pravne fakultete.	Naloga ostaja za leto 2023.	Celostna reorganizacija delovanja Založbe Pravne fakultete in vsebinski načrt vodenja in promocije zbirk oziroma publikacij.
Osrednja slovenska pravniška revija Pravniki (PF kot sozaložnica) ni vključena v bazo SSCI, zato so objave v njej slabo ovrednotene v postopkih habilitacije in v razmerju do pridobivanja projektov. Nadaljevati je potrebno s postopki uvrstitve v bazo SSCI in Scopus, smiselno enako pa velja za Zbornik znanstvenih razprav.	Delno realizirano v razmerju do ZZR. Naloga ostaja za leto 2023.	Revija je že uvrščena v mednarodni bibliografski bazi Internationale Bibliographie der Zeitschriftenliteratur (IBZ) in CSA Philosopher's Index, nadaljevati pa je treba s prizadevanji za uvrstitev te revije v bazo SSCI. Trenutno poteka postopek njene evalvacije za sprejem v postopek za vključitev. Smiselno enako, tj. aktivno vključevanje v bazo SSCI in Scopus, velja za Zbornik znanstvenih razprav. Ta je leta 2022 prejel pozitivno odločitev za vključitev v spletno platformo OpenEdition, kar bo povečalo mednarodno vidnost revije, nima pa neposrednega vpliva na njeno vključitev v bazi kot sta SSCI ali Scopus.
Glede na oceno iz preteklih let naj bi na PF izdelali analizo, iz katere bo razvidno, kateri pedagogi so se v preteklem obdobju udeležili izobraževanja s področja pedagogike (zatrjevano premajhno vključevanje v didaktična usposabljanja). Na osnovi tega bi naj spodbujali k udeležbi predvsem tiste, ki se takšnih izobraževanj še niso udeležili, in asistente. Ukrep	Spremenjena naloga ostaja za leto 2023.	Načrtovana analiza ni in ne bo narejena, temveč bo v letu 2023 določen sistem sprotnega pregleda in spodbujanja za naprej. Ocenjujemo namreč, da analiza preteklih obdobj ni smiselna in da je bolj primerno, da se sistem pregleda in spodbujanja vzpostavi za naprej, pri čemer je omenjena različna obravnava učiteljev in asistentov smiselna le s tega zornega kota, da se nove kolegice in kolege, ki se praviloma zaposlujejo na delovnem mestu

je namenjen izboljšanju kakovosti poučevanja.		asistenta, čim prej spodbudi k sodelovanju v tovrstnih dejavnostih.
Analiza pedagoške obremenitve zaposlenih po katedrah.	Delno realizirano v letu 2021; vključeno v program dela 2022 in nadalje realizirano v letu 2023.	Nove zaposlitve so sledile tudi v letu 2022, pri čemer je v letu 2023 potrebno pripraviti dolgoročno oceno zaposlitvenih možnosti oziroma politike zaposlovanja, tudi v luči prehoda na enovit magistrski študijski program Pravo.
Popularizacija znanosti s pomočjo nove spletne strani PF.	Delno realizirano.	Postopek priprave nove spletne strani se je pričel konec leta 2022.

4.6 Zakonske in druge pravne podlage, ki urejajo delovanje Univerze v Ljubljani

- **Ustava Republike Slovenije** (Ur. l. RS, št. 33I/1991-I, 42/1997, 66/2000, 24/2003, 69/2004, 68/2006, 47/2013, 47/2013, 75/16);
- **Zakon o visokem šolstvu** (Ur. l. RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/11 - ZUPJS-A, 40/12 - ZUJF, 57/12 - ZPCP-2D, 109/12, 85/14, 75/2016, 61/17 - ZUPŠ in 65/17);
- **Uredba o javnem financiranju visokošolskih zavodov in drugih zavodov** (Ur. l. RS, št. 7/11, 34/11 - odl. US, 64/12, 12/13, 38/16 in 35/17);
- **Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva Republike Slovenije 2011–2020** (Ur. l. RS, št. 41/2011);
- **Statut Univerze v Ljubljani** (Ur. l. RS, št. 4/17, 56/17);
- **Odlok o preoblikovanju Univerze v Ljubljani** (Ur. l. RS, št. 28/2000, 33/2003, 79/2004, 36/2006, 18/2009, 83/2010);
- **Zakon o raziskovalni in razvojni dejavnosti** (Ur. l. RS, št. 69/2002, 115/2005, 22/2006-UPB1, 61/2006-ZDru-1, 112/2007, 9/2011, 57/2012-ZPOP-1A) in ostali predpisi s področja raziskovalne in razvojne dejavnosti;
- **Resolucija o raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2011–2020** (Ur. l. RS, št. 43/2011).

Službe Univerze v Ljubljani pri svojem delu uporabljajo tudi vse druge zakone in pravilnike posameznega področja, npr. kadrovskega, finančnega, veterinarskega, področja kulture ipd.

Vse predpise, ki urejajo poslovanje Univerze v Ljubljani kot celote, Univerza v Ljubljani objavlja na spletni strani: http://www.uni-lj.si/o_univerzi_v_ljubljani/organizacija_pravilniki_in_porocila/predpisi_statut_ul_in_pravilniki/.

Univerza v Ljubljani
Pravna fakulteta
Poljanski nasip 2
Ljubljana

RAČUNOVODSKO POROČILO

ZA LETO 2022

Ljubljana, 28. februar 2023

KAZALO:

- 1. Računovodske informacije
 - 1.1. Računovodske usmeritve
 - 1.2. Pojasnila k računovodskim izkazom
 - 1.2.1. Bilanca stanja
 - 1.2.2. Izkaz prihodkov in odhodkov
 - 1.2.3. Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti
 - 1.2.4. Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka
 - 2.1. Bilanca stanja z obveznimi prilogami
 - 2.2. Izkaz prihodkov in odhodkov z obveznimi prilogami

1. RAČUNOVODSKE INFORMACIJE

1.1. Računovodske usmeritve.

UL Pravna fakulteta, Ljubljana, Poljanski nasip 2, (v nadaljnjem besedilu PF) kot posredni uporabnik proračuna sestavlja in predlaga letno poročilo določenih uporabnikov na podlagi:

- Zakona o javnih financah
- Zakona o izvrševanju proračuna
- Zakona o gospodarskih družbah v delu, ki se nanaša na poslovne knjige in izdelavo letnih poročil
- Zakona o računovodstvu
- Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava
- Odredbe o merjenju in razčlenjevanju prihodkov in odhodkov uporabnikov enotnega kontnega načrta
- Pravilnika o enotnem kontnem načrtu za proračun in proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava
- Pravilnika o vsebini, členitvi in obliki računovodskih izkazov ter pojasnil k izkazom za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava
- Navodila o načinu in stopnjah rednega odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev
- Predpisa o vzpostavitvi notranjega revidiranja pri posrednih proračunskih uporabnikih
- Slovenskih računovodskih standardov
- Slovenskega računovodskega standarda 36
- Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb
- Zakona o zavodih
- Zakona o šolstvu
- Drugih zakonskih in podzakonskih aktov

UL PF je zavezanec za DDV in v zvezi z DDV, za katerega ji je priznana pravica do odbitka vstopnega DDV, ravna v skladu s 65. členom Zakona o davku na dodano vrednost.

Letno poročilo sestavljata računovodsko poročilo in poslovno poročilo. Računovodsko pojasnilo za leto 2022 obsega bilanco stanja s pojasnili, ter izkaz prihodkov in odhodkov s pojasnili.

Pri izdelavi računovodskih izkazov PF upošteva temeljne računovodske predpostavke:

- časovno neomejenost poslovanja,
- dosledno stanovitnost,
- nastanek poslovnega dogodka.

PF je leta 2022 uvedla nov informacijski sistem.

Računovodski izkazi so pripravljeni skladno z zahtevami previdnosti, prednosti vsebine pred obliko in pomembnosti.

.

1.2. Pojasnila k računovodskim izkazom

1.2.1. Bilanca stanja

Bilanca stanja prikazuje resnično in pošteno stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov na dan 31.12.2022.

Sredstva in obveznosti do njihovih virov so razčlenjena glede na vrste in ročnost.

A. DOLGOROČNA SREDSTVA

Dolgoročna (neopredmetena in opredmetena sredstva) PF vrednoti v višini nabavne vrednosti povečane za odvisne stroške oziroma ocenjene vrednosti, če nabavna vrednost ni znana, ter njihovih popravkov.

1. PF je iz druge JS financirala nakup licenc v višini 194,14 EUR.
2. Pridobila pohištvo v vrednosti 21.326,93 EUR, računalniško opremo v vrednosti 21.185,57 EUR, drugo opremo v vrednosti 8.268,93 EUR in drobni inventar v višini 5.861,26 EUR. Za te nakupe je uporabila 174,73 EUR sredstev ARRS in 56.467,96 EUR sredstev druge JS.

PF na dan 31. 12. 2022 ne izkazuje investicij v teku.

Pregled sredstev po vrstah in virih po nabavni vrednosti na dan 31.12.2022

		neopredmetena	nepremičnine	oprema	naložbe
Javna služba	MIZŠ	71.277,28	18.151.112,00	3.765.859,27	4.862,42
	ARRS	131,34	0,00	270.354,98	
	JS-neproračun	44.103,80	1.443.658,13	900.380,85	
Prodaja blaga in storitev na trgu	TRG	206,53	13.812,26	19.666,05	
	Skupaj	115.718,95	19.608.582,39	4.956.261,15	4.862,42

Pregled dolgoročnih sredstev na dan 31.12.2022

	nabavna vrednost	popravek vrednosti	sedanja vrednost
Neopredmetena dolg. sredstva	115.718,95	109.775,51	5.943,44
Nepremičnine	19.608.582,39	12.551.102,05	7.057.480,34
Oprema in druga opredmetena OS	4.956.261,15	4.826.418,98	129.842,17
Dolgoročne kapitalske naložbe	4.862,42		4.862,42
Skupaj	24.685.424,91	17.487.296,54	7.198.128,37

Pregled pridobljenih dolgoročnih sredstev po vrstah in virih v letu 2022

	Javna služba			
	MIZŠ	ARRS	JS-drugi	SKUPAJ
materialne pravice			194,14	194,14
oprema -OS			50.781,43	50.781,43
oprema - DI		174,73	5.686,53	5.861,26
Skupaj	0,00	174,73	56.662,10	56.836,83
knjige	52.793,24	2.513,78	28.385,46	83.692,48
Vse	52.793,24	2.688,51	85.047,56	140.529,31

Pregled novo nabavljene opreme v letu 2022

	Nabavna vrednost
1. Računalniški programi in licence	194,14
2. Šolska učila	
3. Oprema za promet in zveze	
4. Pohištvo	21.326,93
5. Računalniška oprema	21.185,57
6. Druga oprema	8.268,93
7. DI	5.861,26
8. Domača in tuja literatura	83.692,48
Skupaj	140.529,31

PF ima v svojem registru osnovnih sredstev zabeleženih 4.373 kosov opreme, brez DI, od tega je 4.112 kosov opreme amortizirane, njihova nabavna vrednost je 1.824.274,33 EUR. PF omenjeno opremo pri svojem poslovanju še vedno uporablja. Sredstva amortizira skladno z amortizacijskim načrtom, ki ga izdela na začetku poslovnega leta, in ga popravlja za obračunano amortizacijo sredstev nabavljenih med letom s stopnjami določenimi z Navodilom o načinu in stopnjah rednega odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Uporablja metodo enakomernega časovnega amortiziranja. Obračunano amortizacijo izkazuje na kontih skupine 462, ločeno za opravljanje dejavnosti javne službe in za opravljanje dejavnosti na trgu. Konec leta izdela končni obračun amortizacije. Drobni inventar, katerega nabavna vrednost ne presega 500 EUR in z dobo koristnosti nad 1 letom, odpisuje 100% in vodi posamično.

PF je v letu 2022 ni odpisala ali odtujila nobene opreme.

Komisija za popis OS in DI je poškodovane in uničene kode na opremi zamenjala z novimi.

Stopnja odpisanosti opreme na dan 31.12.2022 po vrstah brez DI

	nabavna vrednost	popravek vrednosti	stopnja odpisanosti
Licence	87.474,66	82.410,54	94,21
Računalniški programi	28.244,29	27.364,97	96,89
Šolska učila	103.074,89	88.278,68	85,65
Pohištvo	1.040.279,68	1.007.923,50	96,89
Oprema za promet in zveze	3.448,11	18,80	0,55
Računalniška oprema	592.795,38	548.887,70	92,59
Druga oprema	199.261,68	163.908,87	82,26
SKUPAJ	2.054.578,69	1.918.793,06	93,39

B. KRATKOROČNA SREDSTVA

Pregled vrst kratkoročnih sredstev in AČR na dan 31.12.2022 in primerjava z letom 2021			
	leto 2022	leto 2021	indeks 22/21
Denarna sredstva v blagajni	50,00	0,00	
Evrska sredstva na računih	5.339.880,82	5.197.172,69	102,75
Denarna sredstva na posebnem računu	34.453,56		
Kratkoročne terjatve do kupcev	201.644,91	172.202,37	117,10
Kratkoročne terjatve do neposrednih uporabnikov	7.770,23	3.949,10	196,76
Kratkoročne terjatve do UL in članic UL	394.074,13	347.591,66	113,37
Kratkoročne terjatve do drugih posrednih	170,35	208,84	81,57
Kratkoročne finančne naložbe	681.766,79	730.809,12	93,29
Kratkoročno dani depoziti	0,00	445.908,22	0,00
Terjatve za vplačani DDPO	3.005,97		
Terjatve do ZZS	7.072,92	10.259,06	70,02
Terjatve za vstopni DDV	-1.085,79	399,11	-272,05
Akontacija na potne stroške	3.440,06		
Ostale kratkoročne terjatve	2.350,37	33,82	6.623,48
Aktivne časovne razmejitve	30.054,88	37.767,95	79,58
Skupaj	6.704.649,20	6.946.301,94	96,52

1. Denarna sredstva v blagajni so v skladu s Pravilnikom o plačevanju z gotovino in blagajniškim maksimumom ter v okviru določenega blagajniškega maksimuma, ki ga potrdi Upravni odbor PF. Gotovina v blagajni se izplačuje skladno z Odredbo o plačevanju z gotovino in blagajniškim maksimumom.
2. Kratkoročne terjatve PF izkazuje zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin. Kupce zapadlih, neplačanih terjatev je pozvala k plačilu. Po stanju na dan 31.12.2022, je kupcem v uskladičev poslala izpise odprtih postavk.

Na dan 31.12.2022 izkazuje terjatve kupcev v višini 201.644,91 EUR, od tega jih je za 79.228,83 EUR zapadlih. Terjatve do domačih kupcev znašajo 190.391,85 EUR, do kupcev v tujini pa 11.293,06 EUR.

Terjatve do oseb v tujini med letom preračuna v EUR po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan nastanka poslovnega dogodka.

3. Kratkoročne terjatve, skladno z določili Odredbe o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov izkazuje do neposrednih uporabnikov državnega proračuna v višini 7.932,48 EUR in do UL 394.074,13 EUR, do PUP občin 8,10 EUR. Kupci so pozvani k plačilu.

Kratkoročne terjatve do kupcev in uporabnikov EKN po virih na dan 31.12.2022					
	javna služba			prodaja blaga in storitev na trgu	Skupaj
	javne finance		druga javna služba		
	MIZŠ	ARRS			
Kupci domači		914,97	186.523,30	2.913,58	190.351,85
<i>od teh zapadle</i>			79.228,83		79.228,83
kupci tuji			11.173,10	119,96	11.293,06
<i>od teh zapadle</i>			10.224,46		10.224,46
uporabniki EKN	358.832,05	42.364,60	570,27	247,79	402.014,71
<i>od teh zapadle</i>	7.216,72				7.216,72
Skupaj	358.832,05	43.279,57	198.266,67	186.891,05	603.659,62

4. PF med letom daje predujme domačim dobaviteljem za tujo strokovno literaturo in kotizacije dobaviteljem v tujini. Predplačilo zagotavlja nižjo ceno in redno dobavo.

Kratkoročnih terjatev iz rednega poslovanja ne prevrednoti.
Na dan 31.12.2022 ne izkazuje odprtih predujmov.

5. Kratkoročne finančne naložbe: Leta 2011 je PF odprla račun pri BS, preko katerega s posredovanjem borznega posrednika trguje z državnimi vrednostnimi papirji. Na dan 31.12.2022 je vrednost portfelja 681.766,79 EUR.

Kratkoročne finančne naložbe in depoziti po virih financiranja na dan 31.12.2022					
	javna služba			Prodaja blaga in storitev na trgu	Skupaj
	javne finance		druga javna služba		
	MIZŠ	ARRS			
naložbe v vrednostne papirje			681.766,79		681.766,79
Skupaj			681.766,79		681.766,79

Ostale terjatve so:

- terjatve za vplačani DDPO 3.005,97 EUR
- terjatve do ZZS 7.072,92 EUR
- terjatve za vstopni DDV -1.085,79 EUR
- akontacije na potne stroške 3.440,06 EUR
- ostale terjatve so prefakturirani stroški v višini 2.350,55 EUR.

6. Aktivne časovne razmejitve v višini 30.054,88 EUR predstavljajo vnaprej plačane stroške, ki se nanašajo na leto 2023, dokumenti za njihovo knjiženje pa so datirani z letom 2022 (knjige in dostop do elektronskih baz literature v 2023). AČ razmejitve izhajajo iz virov MIZŠ 28.871,97 EUR, 1.046,65 EUR iz druge JS in 136,26 EUR iz tržne dejavnost.

Aktivne časovne razmejitve po virih financiranja na dan 31.12.2021

JAVNA SLUŽBA			Prodaja blaga in storitev na trgu	Skupaj
Javne finance				
MIZŠ	ARRS	JS-DRUGI		
37.152,47	0,00	479,22	136,26	37.767,95

C. ZALOGE

Na dan 31.12.2022 v zalogah izkazuje zalogo publikacij in revij v višini 6.890,35 EUR

D. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Pregled kratkoročnih obveznosti in PČR po vrstah na 31.12.2022 in primerjava z letom 2021			
	leto 2022	leto 2021	indeks 22/21
Prejeti predujmi	3.676,50		
Kratkor.obv.za predujme in varščine	2.000,00	2.000,00	100,00
Kratkor. obv. za čiste plače in nadomestila	188.474,32	172.797,63	109,07
Kratkor. obv za prispevke od plač in nadomestil	70.720,59	60.719,41	116,47
Kratkor. obv za davke od plač in nadomestil	51.476,67	40.864,72	125,97
Druge kratkor. obveznosti do zaposlenih	27.571,33	15.405,42	178,97
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	93.557,66	69.442,78	134,73
Obveznosti iz AH PP	83.722,48	57.160,44	146,47
Obveznost do DDV	1.646,98	3.905,41	2,88
Kratkor. obvezn. do uporabnikov EKN	3.220,11	5.066,54	63,56
Pasivne časovne razmejitve	4.759.673,86	5.315.735,96	89,54
Skupaj	5.285.740,50	5.743.098,31	92,04

1. Kratkoročne obveznosti do zaposlenih vsebujejo:

- obveznosti za čiste plače iz RDR za XII/2022 153.904,52 EUR,
- obveznosti za dopolnilno delo za XII/2022 8.739,82 EUR,
- obveznosti za nadomestila plač zaradi bolezni XII/2022 2.121,48 EUR,
- druga nadomestila plač XII/2022 21.513,91 EUR,
- obveznosti za čista nadomestila, ki se refundirajo za XII/2022 2.194,59 EUR,
- prispevke iz plač in nadomestil za XII/2022 v višini 69.946,33 EUR,
- obveznosti za prispevke, ki se refundirajo za XII/2022 v višini 774,26 EUR,
- obveznosti za davke iz plač za XII/2022 v višini 50.942,26 EUR,
- obveznosti za davke iz plač, ki se refundirajo XII/2022 534,31 EUR,
- nadomestilo za prehrano med delom za XII/2022 8.942,10 EUR,
- nadomestilo za prevoz na delo za XII/2022 v višini 3.468,00 EUR,
- obveznosti za regres za LD za XII/2022 v višini 87,02 EUR,
- obveznosti za odpravnino za XII/2022 v višini 8.790,36 EUR,
- druge obveznosti do zaposlenih - PDPZ za XII/2022 v višini 3.015,00 EUR,
- druge obveznosti do zaposlenih po PN v višini 2.024,21 EUR,
- druge obveznosti do zaposlenih za XII/2022 v višini 1.244,64 EUR,
-

Vse navedene obveznosti do delavcev so bile do dneva oddaje poročila poravnane.

2. Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev so priznane neporavnane obveznosti za dobavljeno blago in opravljene storitve, do domačih dobaviteljev za osnovna in obratna sredstva v višini 92.963,31 EUR, in obveznosti do dobaviteljev v tujini v višini 594,35 EUR. Vrednosti do domačih dobaviteljev izkazuje v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin in se ne prevrednotijo. Odprte obveznosti, ki so bile s strani dobaviteljev poslani v potrditev so usklajene. Obveznosti do dobaviteljev iz tretjega sveta se preračunajo v EUR na dan nastanka. Na dan 31. 12. 2022 je opravila preračun po srednjem tečaju Banke Slovenije. Blago in storitve naroča skladno z Zakonom o javnih naročilih z naročilnico ali pogodbo, ob naročilu se z dobaviteljem dogovori za plačilni rok. Obveznosti do dobaviteljev PF plačuje skladno z dogovorjenimi plačilnimi roki.

Vse obveznosti do dobaviteljev izkazane v bilanci stanja so do oddaje poročila poravnane.

3. Kratkoročne obveznosti iz poslovanja vsebujejo:

- obveznost za prispevke na plače XII/2022 v višini 50.695,05 EUR,
- obveznosti za prispevke po pogodbah XII/2022 v višini 2.211,37 EUR,
- obveznosti za posebni davek na določene prejemke XII/2022 v višini 3.512,31 EUR,
- obveznosti za prispevke iz AH XII/2022 v višini 3.859,97 EUR,
- davek od PP XII/2022 2.937,69 EUR,
- davek od AH XII/2022 4.057,95 EUR,
- obveznost za plačilo DDV XII/2022 1.646,98 EUR,

- obveznost za čisto izplačilo po PP XII/2022 v višini 10.217,98 EUR,
- obveznost za čisto izplačilo AH XII/2022 v višini 4.569,92 EUR.

4. Kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN iz Odredbe o določitvi uporabnikov državnega in občinskih proračunov vsebujejo obveznosti do neposrednih uporabnikov proračuna države v višini 5.066,54 EUR.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev in uporabnikov EKN po virih na dan 31.12.2022					
	javna služba			prodaja blaga in storitev na trgu	Skupaj
	javne finance		druga javna služba		
	MIZŠ	ARRS			
dobavitelji za obratna sredstva	75.723,80		14.004,93	3.234,58	92.963,31
dobavitelji za osnovna sredstva					0,00
tuji dobavitelji		90,75	503,60		594,35
ministrstva	1.286,92				1.286,92
članice in UL	1.908,69				1.908,69
drugi posredni uporabniki			24,50		24,50
Skupaj	78.919,41	90,75	14.533,03	3.234,58	96.777,77

5. Med pasivnimi časovnimi razmejitvami izkazuje kratkoročno odložene prihodke, ki se nanašajo na naslednje obračunsko obdobje. To so prejeti in zaračunani zneski, ki se nanašajo na prihodke, stroški ali odhodki, katerega pokrivanju so namenjeni ti prihodki, pa v obdobju za katerega se sestavlja bilanca stanja še niso nastali, v višini 4.759.673,86 EUR. Namenjeni so pedagoško-raziskovalnemu procesu v naslednjem letu.

Pregled pasivnih časovnih razmejitev na dan 31.12.2022			
	2022	2021	indeks 22/21
Redni dodiplomski študij	0,00	345.274,17	0,00
Obštudijska dejavnost	2.002,20	949,31	210,91
MIZŠ podiplomski študij		313.730,17	0,00
Raziskovalni programi	68.933,00	163.069,02	42,27
Temeljni in aplikativni raziskovalni projekti	57.385,00	65.726,38	87,31
Mladi raziskovalci po pog. z ARRS	13.033,00	2.343,47	
Drugi projekti	175.793,00	26.795,16	656,06
Mednarodni projekti	23.902,00	67.526,79	35,40
Izredni dodiplomski študij	3.215.857,32	2.724.882,28	118,02
Izredni magistrski in doktorski študij		501.858,40	0,00
Izredni podiplomski študij 2. stopnja	6.601,03	103.604,70	6,37
Izredni podiplomski študij 3. stopnja	1.173.951,01	914.182,94	128,42
Trg: (založniška dejavnost, tečaji ipd)	22.216,30	33.741,64	
Vpisnina, izpiti, diplome		52.051,53	0,00
Skupaj	4.759.673,86	4.970.461,79	95,76

E. LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI

Dolgoročne odloženi prihodki znašajo 13.281,16 EUR in predstavljajo vrednost zbranih donacij za mednarodna tekmovanja študentov Pravne fakultete.

Sklad namenskega premoženja je oblikovala skladno z dopolnitvami pravilnika o enotnem kontnem načrtu in zakonom o visokem šolstvu. Premoženje je glede na vir financiranja neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev, znižala za zmanjšano amortizacijo, v višini 614.091,59 EUR.

Pregled lastnih virov in dolgoročnih obveznosti leta 2022 v primerjavi z letom 2021			
	leto 2022	leto 2021	indeks 22/21
1. sklad premoženja	8.388.050,74	8.973.751,88	93,47
2. dolgoročno odloženi prihodki	13.281,16	13.281,16	100,00
3. presežek prihodkov nad odhodki	222.595,52	28.390,45	784,05
Skupaj	8.623.927,42	9.015.423,49	95,66

Lastni viri in dolgoročne obveznosti po virih financiranja na dan 31.12.2022					
	javna služba		druga javna služba	prodaja blaga in storitev na trgu	Skupaj
	javne finance				
	MIZŠ	ARRS			
Dolgoročno odloženi prihodki				13.281,16	13.281,16
Sklad namenskega premoženja	6.452.994,97	245.344,39	996.395,12	664.925,81	8.359.660,29
Presežek za investicije	-16.370,16	5.820,63	18.800,45	20.139,53	28.390,45
Ugotovljeni izid	67.827,33	141.760,71	-4.889,35	17.896,83	222.595,52
Skupaj	6.436.624,81	251.165,02	1.015.195,57	698.346,50	8.401.331,90

PF na dan 31.12.2022 ugotavlja poslovni izid, presežek prihodkov nad odhodki, v višini 222.595,52 EUR. Skladno s sklepom UO PF se ugotovljeni poslovni izid v letu 2022 nameni za investicije, investicijsko vzdrževanje in opremo.

Odprtih postavk na kontih izven bilančne evidence PF nima.

1.2.2. Izkaz prihodkov in odhodkov

PF pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov obračunskega obdobja upošteva načelo nastanka poslovnega dogodka. Prihodki in odhodki so razčlenjeni na posamezne vrste skladno s Slovenskimi računovodskimi standardi in enotnim kontnim načrtom za proračunske uporabnike in pravilnikom o računovodstvu.

PF prihodke meri po prodajnih cenah. Med prihodki so izkazani zneski terjatev do financerjev, sredstva prejeta za pokrivanje stroškov, ki še niso nastali, pa ne.

PF svojo dejavnost razvršča v :

1. opravljanje javne službe
 - redni dodiplomski študij,
 - podiplomski študij,
 - izredni dodiplomski študij,
 - knjižnično dejavnost,
 - znanstveno in raziskovalno dejavnost,
2. dejavnost prodaje blaga in storitev na trgu.

Vire financiranja loči skladno z dejavnostjo, ki je opredeljena s statutom Univerze v Ljubljani PF na:

- nacionalni program visokega šolstva,
- nacionalni program znanstveno raziskovalnega programa,

ki se financirata iz proračuna RS in ostalo dejavnost, ki se financira iz drugih virov, in sicer :

- šolnin in drugih prispevkov za študij,
- plačil za opravljene storitve,
- donacij, dediščin in daril,
- drugih virov.

Sestava prihodkov leta 2022 po vrstah in v primerjavi z letom 2021

		2022	2021	Indeks	Struktura
A	Prihodki od poslovanja	6.125.742	5.100.072	120	99,4
B	Finančni prihodki	19.596	29	67572	0,3
C	Drugi prihodki	19.905	17.287	115	0,3
Č	Prevrednotovalni poslovni prihodki	0	18.485		0,0
D	CELOTNI PRIHODKI	6.165.243	5.135.873	120	100,0

Sestava prihodkov po dejavnosti za leto 2022

	Javna služba	Tržna dejavnost	Delež JS
Prihodki od poslovanja	6.038.363	76.250	0,98
<i>Prihodki od prodaje proizvodov in storitev</i>	6.038.363	71.480	0,98
<i>Prihodki od prodaje blaga in materiala</i>		4.770	0,00
Finančni prihodki	19.596		0,00
Drugi prihodki	15.543	4.362	0,00
CELOTNI PRIHODKI	6.073.502	80.612	0,99

Celotni prihodki doseženi v letu 2022, z upoštevanjem povečanja vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje, so znašali 6.165.243 EUR in so za 19,82% večji od prihodkov leta 2021.

Prihodki iz poslovanja predstavljajo 99,4 % celotnih prihodkov.

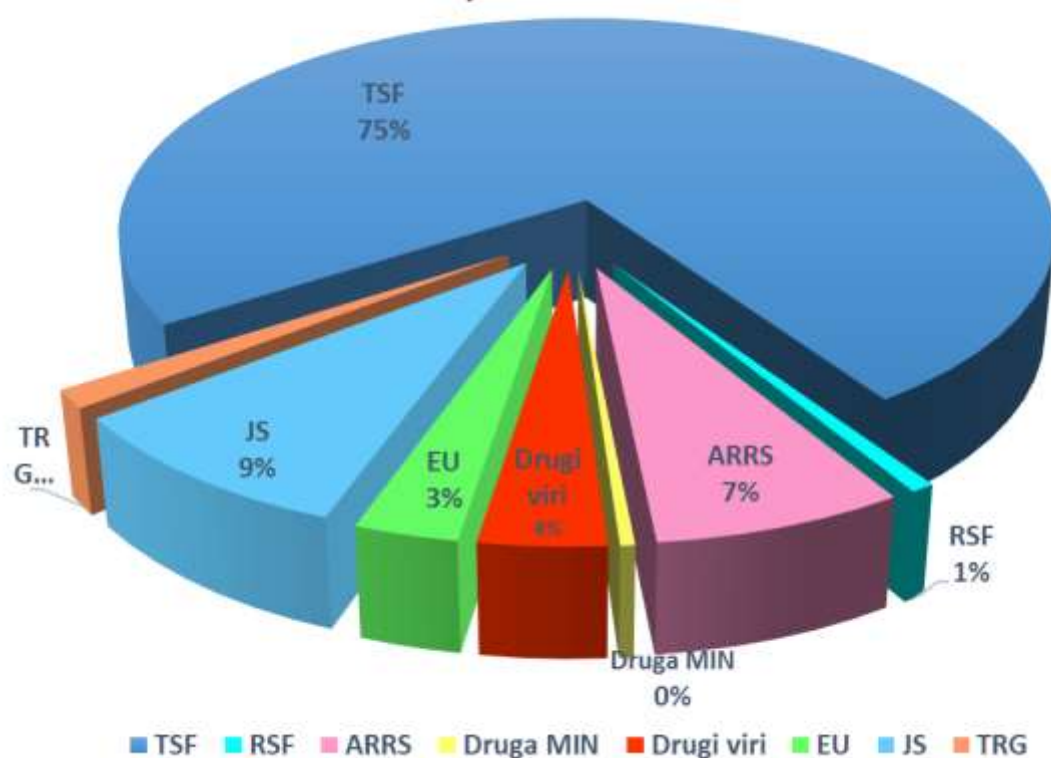
Finančni prihodki so prejeti iz naslova obresti za sredstva na računu UJP.

Druge prihodke predstavljajo prejete nenamenske donacije domačih in tujih pravnih oseb v višini 8.550,00 EUR, ter odpisane izterjane terjatve v višini 235,20 EUR.

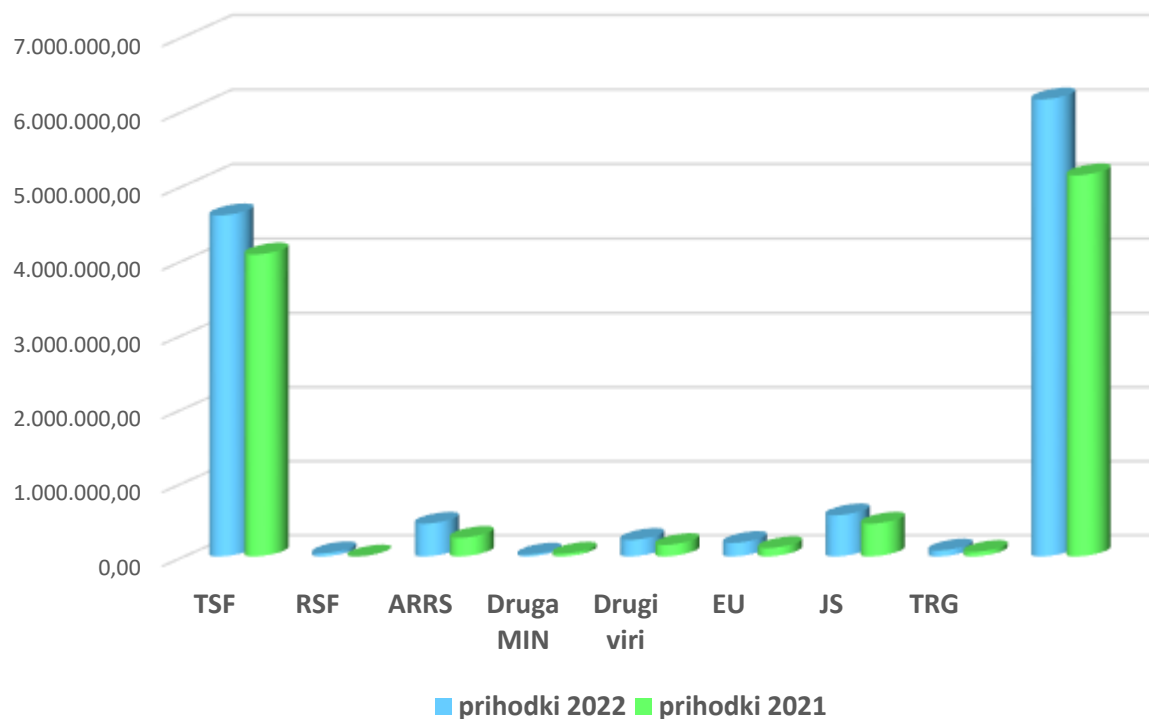
PF je za izvajanje programa v letu 2022 pridobila za vir:

- TSF 4.598.981,45 kar je 74,73 % vseh prihodkov in pomeni 12,88 % več kot v letu 2021,
- ARRS 442.681,31 EUR v strukturi predstavlja 7,19 % in predstavlja 75,94 % povečanje sredstev v primerjavi z letom 2021,
- druga ministrstva 26.060,52 EUR, kar je 0,42 % skupnega prihodka, kar je 32,11 % manj kot v predhodnem letu,
- drugi viri so ustvarili 223.412,22 EUR prihodka, kar pomeni 3,63% skupnega prihodka in se je v primerjavi z letom 2021 povečal za 43,51%,
- EU 182.756,40 EUR kar v celotnih prihodkih predstavlja 2,97% in je za 62,28% večji kot v letu 2021,
- druga JS s 556.483,03 EUR v strukturi predstavlja 9,04%, kar je 25,83% več kot leta 2021,
- s prodajo storitev in blaga na trgu je fakulteta ustvarila 80.611,82 EUR prihodka, kar je 1,31 % celotnega prihodka, ki se je v primerjavi z letom 2021 povečal za 32,21%. Prihodki tržne dejavnosti so pridobljeni s prodajo knjig, organizacijo seminarjev, tečajev in svetovalnih storitev.

Struktura prihodkov PF leta 2022

Prihodki po dejavnosti v primerjavi z letom 2021

Celotni odhodki znašajo 5.935.461,32 EUR od tega znašajo odhodki iz poslovanja 98,79 %. V primerjavi z doseženimi celotnimi odhodki v letu 2021 so se v letu 2022 povečali za 16,38 %. Stroški materiala in storitev so se povečali za 25,44 %, stroški dela so se povečali za 12,39 %. V letu 2022 je bil strošek dejanske amortizacije 56.837,73 EUR. Amortizacija je izračunana ob upoštevanju predpisanih stopenj odpisa.

Sestava odhodkov leta 2022 po vrstah in v primerjavi z letom 2022

		2022	2021	Indeks	Struktura
E	Stroški blaga, materiala in storitev	1.765.404	1.403.973	125,74	29,74
	Nabavna vrednost prodanega materiala in blaga	4.239			0,07
	<i>Stroški materiala</i>	331.812	341.738	97,10	5,59
	<i>Stroški storitev</i>	1.429.353	1.062.235	134,56	24,08
F	Stroški dela	3.971.673	3.533.912	112,39	66,91
	<i>Plače in nadomestila plač</i>	3.180.531	2.854.638	111,42	53,59
	<i>Prispevki za socialno varnost delodajalcev</i>	500.520	451.860	110,77	8,43
	<i>Drugi stroški dela</i>	290.622	227.414	127,79	4,90
G	Amortizacija	56.837	48.433	117,35	0,96
J	Drugi stroški	70.056	49.629	141,16	1,18
K	Finančni odhodki	68.794	6.548		1,16
L	Drugi odhodki	2.697	2		0,05
M	Prevrednotovalni poslovni odhodki		53.867		0,00
	CELOTNI ODHODKI	5.935.461	5.096.364	116,46	100,00
I	Davek od dohodka pravnih oseb	7.186	11.118	64,63	0,12

Med materialnimi stroški je najvišji strošek ogrevanja 106.030,21 EUR, ki je za 22,70% višji kot leta 2021, sledi strošek domače in tuje literature v višini 83.692,48 EUR, ki je za 16,68% manjši od leta 2021, strošek električne energije 61.251,07 EUR, ki je 84,21% višji kot v letu 2021, dostop do elektronskih baz literature 43.107,42 EUR, drugi stroški materiala 10.013,70 EUR, material za čiščenje in vzdrževanje 9.429,91 EUR, nadomestni material in material za vzdrževanje 5.499,74 EUR.

Med storitvami največji del 518.689,68 EUR predstavljajo stroški po avtorskih in podjemnih pogodbah (vključno s pripadajočimi davki in prispevki), ki so se povečali za 17,17%, stroški čiščenja 123.011,87 EUR so v primerjavi z letom 2021 povečani za skoraj 22,60%, investicijsko in tekoče vzdrževanje zgradbe 94.611,10 EUR, stroški drugih storitev 79.880,95 EUR, varovanje objekta 60.551,32 EUR, zdravniški pregledi zaposlenih in drugih upravičencev 43.054,05 EUR, strošek reprezentance 42.176,42 EUR, stroški tiskarskih storitev 41.553,30 EUR, vzdrževanje računalniških programov 38.426,79 EUR, stroški reprezentance 35.809,80 EUR, zavarovanja objekta in zaposlenih 28.740,42 EUR, stroški reklame 26.699,19 EUR, delo preko študentskega servisa 22.402,42 EUR, stroški kotizacije konferenc, seminarjev, simpozijev 19.021,04 EUR, stroški prevajanja in lektoriranja 14.141,47 EUR ter najem programske opreme in licenčnine 10.271,54 EUR.

Sestava odhodkov po dejavnosti za leto 2022			
	Javna služba	Tržna dejavnost	Delež JS
Stroški blaga, materiala in storitev	1.692.498	72.906	0,29
Stroški dela	3.971.673		0,67
Amortizacije	56.837		0,01
Drugi stroški	69.942	114	0,01
Finančni odhodki	68.794		0,01
Drugi odhodki	2.697		0,00
CELOTNI ODHODKI	5.862.441	73.020	0,99
Presežek prihodkov	14.192	25.317	0,00
Davek od dohodka pravnih oseb	6.362	824	0,00
Presežek prihodkov z upoštevanjem davka od dohodka	204.699	17.897	0,03

V strukturi stroškov se je delež stroškov materiala in storitev povečal za 3,11 %, delež stroškov dela pa se je zmanjšal za 2,38 %.

V strukturi odhodkov predstavljajo stroški blaga, materiala in storitev 27,55 %, stroški dela pa 66,96 %, preostalo so ostali stroški (amortizacija, finančni odhodki in drugi odhodki).

Za izvajanje javne službe izplačuje PF plače, nadomestila in druge prejemke v skladu z:

- Zakonom o plačah v javnem sektorju,
- Kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti,
- Kolektivno pogodbo za dejavnost vzgoje in izobraževanja,
- Kolektivno pogodbo za raziskovalno dejavnost,
- Zakonom o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov.

Povprečna izplačana bruto plača z nadomestili na delavca, izračunana na podlagi delovnih ur je v letu 2022 znašala 3.304,38 EUR, kar v primerjavi z letom 2021 pomeni 3,92 % povečanje.

V letu 2022 je PF izplačala plače za: 133.096 ur rednega dela, 7.767 ur dopolnilnega dela, 17.422 ur nadomestil za letni dopust, 5.135 ur nadomestil za praznike, 113 ur izrednega dopusta, 2.086 ur bolezni in v breme delodajalca, ter 1.231 nadur.

Delavcem je PF obračunala in izplačala 1.322 ur izolacije, 628 ur boleznine nad 90 dni, 2.106 ur boleznine do 90 dni, 549 ur za nego družinskega člana in spremstvo, 16 ur za krvodajalstvo, 48 ur materinskega, 240 ur starševskega nadomestila in 184 ur očetovskega nadomestila. Sredstva je refundirala preko Zavoda za zdravstveno zavarovanje.

PF del sredstev pridobiva s prodajo blaga in storitev na trgu.

Amortizacija je bila obračunana v skladu s predpisanimi stopnjami in predpisi, ki urejajo amortiziranje v breme virov. Obračunana amortizacija neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev ter drobnega inventarja znaša 670.928,32 EUR. Amortizacijo v višini 614.091,59 EUR je pokrila v breme sklada premoženja za neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva, ki so v lasti Univerze.

Struktura prihodkov in odhodkov za leto 2022 po virih financiranja				
	Prihodki		Odhodki	
	Vrednost	Delež	Vrednost	Delež
Javna služba skupaj	6.073.501	0,987	5.862.440	0,988
MIZŠ izobraževalna dejavnost	4.642.107	0,754	4.573.425	0,771
MIZŠ oz. ARRS - raziskovalna dejavnost	442.681	0,072	300.769	0,051
Druga ministrstva	26.061	0,004	104.882	0,018
Sredstva iz proračuna EU	182.756	0,030	164.740	0,028
Drugi viri	223.413	0,036	143.113	0,024
Druga JS	556.483	0,090	575.511	0,097
Prodaja blaga in storitev na trgu	80.612	0,013	73.021	0,012
Skupaj:	6.154.113		5.935.461	

Razlika med prihodki in odhodki v višini 39.509,04 EUR izkazuje pozitiven poslovni izid – presežek prihodkov nad odhodki. Tako znaša skupen pozitiven izid JS 14.197,50 EUR, iz opravljanja dejavnosti prodaje blaga in storitev na trgu pa je ugotovljen pozitiven poslovni izid v višini 25.311,54 EUR.

Namensko pridobljena sredstva za izvajanje nacionalnega programa visokega šolstva je PF porabila skladno z Uredbo o javnem financiranju visokošolskih in drugih zavodov, članic univerz, in 59. Čl. Statuta UL. Sredstva za izvajanje nacionalnega raziskovalnega programa in programa o usposabljanju in vključevanju mladih raziskovalcev v raziskovalne, visokošolske in druge organizacije, pa skladno s Sklepom o normativih in standardih za določanje sredstev za izvajanje nacionalnega programa.

S preverjanjem cen na trgu, ob poudarku na ustreznosti kakovosti potrebnega materiala, blaga, sredstev in naročenih storitev, poskuša doseči najnižje stroške, v dogovoru z izbranimi partnerji pa čim ugodnejše plačilne pogoje.

Spremljanje prihodkov na PF je urejeno tako, da se lahko ugotavljajo prihodki po vrstah in namenih. Iz evidenc in na podlagi sodil je mogoče za vsako dejavnost ugotoviti nastale stroške in rezultat obravnavanega obdobja.

MERILA IN IZRAČUN DELEŽEV ZA POKRIVANJE SKUPNIH STROŠKOV PF 2022

		MIZŠ	JS-nepor.	TRG
	merilo za določitev deleža			
Elektrika	študent z ure(predavalnic)+ ure (najem)	60	35	5
Nadomestni deli in material za vzdrževanje zgradbe	študent+delež najem	60	35	5
Nadomestni deli in material za vzdrževanje opreme	študent+delež najem	65	30	5
Material za čiščenje	študent, zaposleni	65	30	5
Časopisi, revije	delež prihodkov	38	59	3
Pisarniški material	delež prihodkov	38	59	3
Porabljena voda	študent, zaposleni	65	30	5
Storitve UL	prihodek	38	59	3
Tekoče vzdrževanje stavbe	študent+delež najem	60	35	5
Tekoče vzdrževanje računalniška oprema	študent	65	30	5
Tekoče vzdrževanje programske opreme	študent	65	30	5
Investicijsko vzdrževanje zgradb	študent+delež najem	60	35	5
Čiščenje	študent	65	30	5
Varovanje objekta	prihodek	38	59	3
Zavarovanje premoženja	prihodek	38	59	3
Odvoz smeti	študent	65	30	5
Varstvo okolja	študent	65	30	5
Telefonske storitve	delež prihodkov + presoja	45	52	3
Poštna storitve in storitve e-pošte	delež prihodkov + presoja	44	52	4
Plačilni promet in bančne storitve	število transakcij	40	52	8
Stavbno zemljišče	del, ki se daje v najem	97		3
Prihodki obresti	prihodek, likvidna sredstva		97	3

Kazalci na zaposlenega in študenta v letu 2022 in v primerjavi z letom 2021

	2022	2021	indeks
Celotni prihodki na zaposlenega	77.066	69.404	111,04
Celotni odhodki na zaposlenega	74.193	68.870	107,73
Stroški dela na zaposlenega	49.646	47.756	103,96
Delež stroškov dela v celotnih odhodkih	0,70	0,70	100,00
Število dodiplomskih študentov brez absolventov	845	914	92,45
Celotni prihodki na dodiplomskega študenta	7.296	5.619	129,85
Celotni odhodki na dodiplomskega študenta	7.024	5.576	125,97
Število vseh študentov brez absolventov	1.099	980	112,14
Celotni prihodki na študenta	5.610	5.241	107,05
Celotni odhodki na študenta	5.401	5.200	103,86

Celotni prihodki na zaposlenega so se v letu 2022 v primerjavi z letom 2021 povečali za 11,04 odstotne točke, celotni odhodki na zaposlenega pa za 7,73%, stroški dela na zaposlenega, pa so se na letnem nivoju povečali za 3,96%.

Z večjim vpisom študentov so v primerjavi z letom 2021 so celotni prihodki na študenta narasli za 7.05 odstotne točke, celotni odhodki na študenta pa za 3,86 %.

PF je v izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov ugotovila presežek prihodkov nad odhodki, v višini 229.781,60 EUR.

Skladno z Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb je po izvzetju prihodkov in odhodkov nepridobitne dejavnosti, ter popravku odhodkov na raven davčno priznanih odhodkov, ugotovila pozitivno davčno osnovo in obračunala davek v višini 7.186,08 EUR.

Presežek odhodkov nad prihodki v višini 222.595,52 EUR bo skladno s sklepom upravnega odbora namenila za investicije, investicijskem vzdrževanju in opremlitvi.

Neposredne stroške stroškovnih mest PF ugotavlja na podlagi originalne knjigovodske listine. Posredne stroške pa deli, glede na aktivnosti svojih dejavnosti, z uporabo ključev, ki so izračunani po vrstah stroškov.

1.2.3. Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti**Sestava prihodkov po dejavnosti za leto 2022**

	Javna služba	Tržna dejavnost	Delež JS
Prihodki od poslovanja	6.038.363	76.250	0,98
<i>Prihodki od prodaje proizvodov in storitev</i>	6.038.363	71.480	0,98
<i>Prihodki od prodaje blaga in materiala</i>		4.770	0,00
Finančni prihodki	19.596		0,00
Drugi prihodki	15.543	4.362	0,00
Prevrednotovalni poslovni prihodki			0,00
CELOTNI PRIHODKI	6.073.502	80.612	0,99

Sestava odhodkov po dejavnosti za leto 2022			
	Javna služba	Tržna dejavnost	Delež JS
Stroški blaga, materiala in storitev	1.692.498	72.906	0,29
Stroški dela	3.971.673		0,67
Amortizacije	56.837		0,01
Drugi stroški	69.942	114	0,01
Finančni odhodki	68.794		0,01
Drugi odhodki	2.697		0,00
Zmanjšanje zalog		-11.129	0,00
CELOTNI ODHODKI	5.862.441	61.891	0,99
Presežek prihodkov	211.061	18.721	0,04
Davek od dohodka pravnih oseb	6.362	824	0,00
Presežek prihodkov z upoštevanjem davka od dohodka	204.699	17.897	0,03

1.2.4. Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka

Prihodki in odhodki po načelu denarnega toka po vrstah leta 2022 v primerjavi z letom 2021			
	2022	2021	Indeks 22/21
PRIHODKI SKUPAJ	5.517.734	5.069.164	108,85
Prihodki za izvajanje javne službe	5.489.538	4.999.957	109,79
<i>Prihodki iz sredstev javnih financ</i>	4.867.549	4.332.587	112,35
<i>Drugi prihodki za izvajanje javne službe</i>	621.989	667.370	93,20
Prihodki od prodaje blaga in storitev	28.196	69.207	40,74
ODHODKI SKUPAJ	5.754.738	5.115.978	112,49
Odhodki za izvajanje javne službe	5.685.683	5.093.908	111,62
<i>Plače in drugi izdatki zaposlenim</i>	3.373.114	3.058.301	110,29
<i>Prispevki delodajalca za socialno varnost</i>	525.505	481.679	109,10
<i>Izdatki za blago in storitve</i>	1.707.294	1.439.024	118,64
<i>Plačila domačih obresti</i>		9	
<i>Investicijski odhodki</i>	79.770	114.895	69,43
Odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev	69.055	22.070	312,89
<i>Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu</i>			
<i>Prispevki delodajalca za socialno varnost</i>			
<i>Izdatki za blago in storitve</i>	69.055	22.070	312,89
PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI			
PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	237.004	46.814,00	

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka je evidenčni izkaz, ki izkazuje prilive in odlive skladno s Pravilnikom o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov. Pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov je upoštevano načelo denarnega toka, da je poslovni dogodek nastal in da je prišlo do prejema ali izplačila denarja (plačana realizacija).

Prihodki iz sredstev javnih financ, v višini 4.867.549 EUR, predstavljajo sredstva iz proračuna za izvajanje pedagoške in raziskovalne dejavnosti, ter sredstva EU proračuna. Drugi prihodki za izvajanje javne službe, v višini 621.989 EUR, predstavljajo prihodke od prodaje blaga in storitev oziroma prihodke drugih institucij in posameznikov za izvajanje pedagoškega procesa, ter namenske donacije prejete za pokrivanje stroškov mednarodnih tekmovanj študentov.

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka za leto 2022 izkazuje presežek odhodkov nad prihodki, v višini 237.004 EUR, kar se v Izkazu financiranja, ki je sestavni del Izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka, izkazuje kot zmanjšanje sredstev na računih.

Pripravila:
Lidija Pajk

IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

v/na Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta

Podpisani se zavedam odgovornosti za vzpostavitev in stalno izboljševanje sistema finančnega poslovanja in notranjih kontrol ter notranjega revidiranja v skladu s 100. členom Zakona o javnih financah z namenom, da obvladujem tveganja in zagotavljam doseganje ciljev poslovanja in uresničevanje proračuna.

Sistem notranjega nadzora javnih financ je zasnovan tako, da daje razumno, ne pa tudi absolutnega zagotovila o doseganju ciljev: tveganja, da splošni in posebni cilji poslovanja ne bodo doseženi, se obvladujejo na še sprejemljivi ravni. Temelji na nepretrganem procesu, ki omogoča, da se opredelijo ključna tveganja, verjetnost nastanka in vpliv določenega tveganja na doseganje ciljev in pomaga, da se tveganja obvladuje uspešno, učinkovito in gospodarno.

Ta ocena predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v/na Univerza v Ljubljani, *Pravna fakulteta*

Oceno podajam na podlagi:

- ocene notranje revizijske službe za področja:
- x** samoocenitev vodij organizacijskih enot za področja: vse poslovne funkcije
- ugotovitev (Računskega sodišča RS, proračunske inšpekcije, Urada RS za nadzor proračuna, nadzornih organov EU,...) za področja:

V/Na Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta je vzpostavljen(o):

1. Primerno kontrolno okolje (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še ni vzpostavljeno, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

☐
☒
☐
☐
☐

2. Upravljanje s tveganji

2.1. Cilji so realni in merljivi, to pomeni, da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) na pretežnem delu poslovanja,
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

☐
☐
☒
☐
☐

2.2. Tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju, ☐
- b) na pretežnem delu poslovanja, ☐
- c) na posameznih področjih poslovanja, ☒
- d) še niso opredeljena, pričeli smo s prvimi aktivnostmi, ☐
- e) še niso opredeljena, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi. ☐

3. Na obvladovanju tveganj temelječ sistem notranjega kontroliranja in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju, ☐
- b) na pretežnem delu poslovanja, ☒
- c) na posameznih področjih poslovanja, ☐
- d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi, ☐
- e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi. ☐

4. Ustrezen sistem informiranja in komuniciranja (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju, ☐
- b) na pretežnem delu poslovanja, ☒
- c) na posameznih področjih poslovanja, ☐
- d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi, ☐
- e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi. ☐

5. Ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju, ☐
- b) na pretežnem delu poslovanja, ☒
- c) na posameznih področjih poslovanja, ☐
- d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi, ☐
- e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi. ☐

6. Notranje revidiranje zagotavljam v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) z lastno notranjerevizijsko službo, ☐
- b) s skupno notranjerevizijsko službo, ☐
- c) z zunanjim izvajalcem notranjega revidiranja, ☒
- d) nisem zagotovil notranjega revidiranja. ☐

ad b) Navedite naziv skupne notranjerevizijske službe:

Navedite sedež in matično številko skupne notranjerevizijske službe:

ad c) Navedite naziv zunanjega izvajalca notranjega revidiranja:

Deloitte revizija d.o.o.

Navedite sedež in matično številko zunanjega izvajalca notranjega revidiranja:

Dunajska 165, 1000 Ljubljana

Matična številka: 1647105000

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

Ali (sprejeti) finančni načrt (proračun), za leto na katerega se Izjava nanaša,
presega 2,086 mio EUR

☐

Datum zadnjega revizijskega poročila zunanjega izvajalca notranjega revidiranja je:

(dan XY , mesec XY in leto 20XY)

☐☐☐☐☐☐☐☐

ad d) Notranjega revidiranja nisem zagotovil ker:

.....

V letu **2022** sem na področju notranjega nadzora izvedel naslednje pomembne izboljšave (navedite 1, 2 oziroma 3 pomembne izboljšave):

-(izboljšava 1)
-(izboljšava 2)
-(izboljšava 3)

Kljub izvedenim izboljšavam ugotavljam, da obstajajo naslednja pomembna tveganja, ki jih še ne obvladujem v zadostni meri (navedite 1, 2 oziroma 3 pomembnejša tveganja in predvidene ukrepe za njihovo obvladovanje):

-(tveganje 1, predvideni ukrepi)
-(tveganje 2, predvideni ukrepi)
-(tveganje 3, predvideni ukrepi)

Predstojnik oziroma poslovodni organ proračunskega uporabnika:.....

Podpis:.....

Datum podpisa predstojnika:

.....

